

A LA LLIGA REGIONALISTA

Altra reunió important: diputats de la Mancomunitat, de tot Catalunya i regidors de Barcelona

Persistint en l'ideari i en l'actuació

Dilluns, a la tarda, convocats per l'honorable president de la Lliga Regionalista, En Raimon d'Abadal, es reuniren en son estatge social els regidors catalanistes de Barcelona, afectes a la Lliga, amb llur cap N'Enric Maynés, i els diputats de la Mancomunitat, efectius i electes, que hi assistiren en gran nombre, representants de les contrades d'arreu de Catalunya.

Entre els diputats hi havia els següents: Romà Sol, president de la Diputació de Lleida; Vidal Farré i Francesc Xuclà, per les comarques lleidatanes; J. Montserrat Cuadrada i Josep Maria Gich, per les contrades tarragonines; Agustí Riera, president de la Diputació de Girona; Josep Maria Masramon, d'Olot; Claudi Pons i Josep Fàbregas, de Santa Coloma; Salvador Gispert-Sauch, de Girona; per les comarques gironines. Finalment, els senyors Josep Puig i Cadafalch, president de la Mancomunitat; Joan Vallès i Pujals, president de la Diputació de Barcelona; Antoni Jansana, president de l'Assemblea deliberant de la Mancomunitat; Lluís Ysamat, Josep Marí, Santiago de Riba, Valls i Taberner, Gaspar Rosés, Santiago Estapé, pels diferents districtes i contrades barcelonines.

Entre els regidors, els tinentes d'alcaldes senyors Maynés, Cararach, Blajot, Tusell, Vilaseca i Plaça, i els senyors Sansalvador, Tusquets i Escollà.

D'altres, en la impossibilitat d'assistir-hi personalment, s'hi havien adherit.

El senyor d'Abadal, després de saludar la nombrosa i distingida assemblea, tenint el goig de veure-hi les representacions de totes les contrades de Catalunya, va exposar-los l'objecte que havia mogut a reunir-los. I l'objecte era per canviar impressions respecte de la situació actual de l'organització de la Lliga Regionalista, amb motiu de la carta del senyor Cambó.

La reunió tenia l'interès especialíssim que li donava la qualitat de representants de tot Catalunya, junt amb la de la ciutat capçalera, que allí es trobaven congregats.

El senyor d'Abadal va invitar-los que exposessin llurs criteris i volguessin donar compte de les impressions generals que tinguessin de totes les terres catalanes en aquests moments. La major part dels presents exposaren, en to de bella conversa familiar, les impressions personals i les reflectives de diferents terres i sectors.

En arribar l'hora de la sortida d'el·lèctric de Madrid, hom va acordar de suspendre la reunió per traslladar-se tots al Baixador del Passeig de Gràcia, a estrènyer la mà als parlamentaris de la Lliga que marxaven a pendre seient al Senat i al Congrés d'Espanya.

Havent sopat, fou represa la reunió i continuaren les converses, durant, encara, una llarga estona.

Comcidint tots els reunits a lamentar la decisió del senyor Cambó i tot remarquant els grans serveis prestats pel dit senyor a la causa de Catalunya, expressaren unànimement la convicció que la Lliga Regionalista continuava avui com abans essent indispensable a la causa de Catalunya, i l'esperança que, amb una completa compenetració entre els elements directores, les representacions parlamentàries i les de les Corporacions populars, i els grans nuclis que segueixen la inspiració d'aquella entitat, i amb els esforços que tots es manifestaren disposats a intensificar, continuarà la seva missió d'anar estenent i enfortint la catalanització de tot el poble català treballant per a aconseguir per Catalunya la major prosperitat i grandesa i els seus naturals elements de govern propi.

Qüestions socials

EL CENS PATRONAL I OBRER

Havent-se posat en vigor des d'aquest mes, el disposat en l'article quart del R. D. del Ministeri del Treball, Comerç i Indústria, que es refereix a la recollida i continuació del cens patronal i obrer, es recorda a tots els patrons no associats a la capital l'obligació que tenen

de comunicar mensualment a la secció «provincial» d'Estadística, les altes i baixes que ocorrin en el personal de les seves respectives plantilles, i que igual obligació tenen les associacions patronals respecte als patrons associats.

Els patrons i associacions patronals de la «provincia» compliran aquesta obligació enviant les notes mensuals als alcaldes de cada municipi.

Seràn proposats a la direcció general d'Estadística per a que els sia

Adhesions a la Lliga

CENTRE REGIONALISTA DE SARRIA

Honorable Senyor:

El Consell Directiu del Centre Regionalista de Sarrià, en sessió celebrada el 14 del corrent, per aclamació, ha acordat lamentar vivament la resolució dolorosa presa pel verb de Catalunya En Francesc Cambó, no dubtant del seu ver patriotisme que novament es reintegrarà en el lloc d'honor que li pertoca quan la Patria tingui necessitat del seu fill predilecte.

Per tal motiu vos apleudim efusivament i agraïm de tot cor el bell gest de no cursar la renúncia de l'acta de diputat per Barcelona, car s'apropen moments en què de tots els patriotes purs recollits sota la bandera gloriosa de la Patria serà indispensable la valuosa actuació.

Com a continuadors de la política del seny i ordenador de Catalunya, En Prat de la Ribera, seguida fidelment per la benemèrita entitat de vostra digna presidència en aquests moments transcendents ens complaïem a renovar-vos l'expressió del nostre afecte i de la nostra lleialtat.

Deu vos guardi per molts anys. Barcelona-Sarrià 17 juny 1923. El president, Gualdau Daura. El secretari, Josep Recasens. Sr. President de la Lliga Regionalista.

Sortida de Parlamentaris

Ahí a la nit marxaren a Madrid, amb l'express, els senadors senyors Duran i Ventosa, Ferrer-Vidal, marqués de Camps i Riera, i els diputats a Cortes senyors Morera i Galícia, Maristany, Bastos i Recasens.

Els donaren comiat el president de la Lliga Regionalista, En Raimon d'Abadal; el president de la Mancomunitat, En Josep Puig i Cadafalch; el president de la Diputació de Barcelona, En Joan Vallès i Pujals; el president de la Diputació de Lleida, En Romà Sol; els diputats de la Mancomunitat senyors Santiago de Riba, Jansana, Valls i Taberner, Estapé, Marí, Montserrat i Cuadrada, Pons, Masramon, Fàbregas, Vidal i Farré, Gich, Ysamat, Gispert-Sauch i Xuclà; regidors senyors Maynés, Plaça, Vilaseca, Blajot, Sansalvador, Tusell, Tusquets i Escollà; diputat a Cortes senyor Pla i Carreras; senyors Trias de Bes (J. M.), Mateu (Damià) i molts d'altres.

La Joventut Nacionalista hi era en pes amb el secretari senyor Vidal i Salvó. També hi havien bastants socis de la Lliga.

En arrencar el tren ressonaren aplaudiments victoriant-se Catalunya.

Amb el mateix comboi anaven els diputats a Cortes senyors Palet, Portela i Companys.

Imposada la multa de 25 a 500 pessetes, assenyalada en l'article cinquè de l'esmentat R. D. tots els que deixin de complir aquesta disposició.

A l'oficina d'aquest servei, Trafalgar, 78, primer, es faciliten impresos i quants detalls i instruccions necessitin els interessats.

Conferències

Demà, a les set de la tarda, tindrà lloc al local social del Gran de Marinyans, la tercera de les conferències del cicle que aquella entitat va organitzar, essent el conferenciant En Manuel Reventós, professor de l'Escola d'Estudis Comercials.

LA SITUACIÓ A BARCELONA

La vaga de transports. - Els crims del terrorisme. - Els atracaments

Segueix la inhibició de l'Estat

EL DIA D'AVUI

Avui treballaren al port 926 carregadors i 70 dones.

Al moll del carbó es procedí a la descàrrega de dos vapors i fou carregat el carbó a algunes fàbriques de l'interior.

Sortiren 61 carros amb carreterers del Sindicat Lliure, havent augmentat el nombre de camions.

Al Poble Nou fou detingut per la guàrdia civil un subjecte que amenaçava un carreter.

La guàrdia civil tenia avui destinades 125 parelles a custodiar 136 carros d'escombraries; 27 parelles a la custòdia de carros particulars de diferents serveis, 100 parelles a la vigilància dels molls del port i de les carreteres, i 500 parelles al servei ordinari.

INCIDENTS D'AHIR

A darrera hora de la nit es tenia notícia que estant parats uns carros custodiats per soldats d'intendència, al carrer de Marina, i mentre els dits soldats conversaven asseguts a la vorera va sonar un tret i va ésser ferit un matxo.

Els soldats cercaren en va qui havia disparat. També cercaren inútilment un capità de la guàrdia civil i tres parelles que acudiren tot seguit. Dels presents, als quals preguntaren, ningú havia vist res, ningú havia sentit cap tret.

A la Via Laietana uns homes van bolcar un carretó de cistells de pebrots, menat per un noi.

Al port van treballar 1.001 descarregadors i 86 dones que ajudaren a la descàrrega de blat.

A la fàbrica va augmentar el nombre de carros.

A MANRESA

De Manresa comunicuen que ha hagut de plegar la fàbrica de teixits de Joaquim Coca, on hi ha ocupats 200 obrers.

ELS COMERCIANTS DE CARBÓ

Diu la Societat de Comerciants en Carbó Mineral:

«Els comerciants en carbó mineral han reprès avui (ahir) els treballs de descàrrega amb els obrers descarregadors i carros que s'han presentat. Els treballs s'aniran estenent a tots els vapors, per rigorós torn d'entrada, a mesura que es compti amb personal i carros suficients, puix el propòsit de la Societat de Comerciants en Carbó Mineral, és ordenar i intensificar tot el possible les descàrregues, a fi d'aminorar, en el que d'ella depèn, els perjudicis que aquesta vaga ocasiona als amadors. S'han circulat ordres de contractar tots els obrers que es presentin».

DETINGUTS ACUSATS

Ha ingressat a la presó a disposició del comandant d'infanteria don Cristòfol Fernández Valdés, jutge permanent de causes, els paisans Ramon Rico Berenguer i Venceslau Girón, detinguts per la guàrdia civil com autors de l'atracament a mà armada d'Enric Gros al carrer de Vilarroel, la nit del divendres.

Se'ls acusa d'agressió i resistència a la força armada.

L'ASSASSINAT DE L'APARICIO

El jutjat de la Universitat practica diverses diligències relacionades amb l'assassinat del qual fou víctima la nit del divendres últim al carrer de Casanova, cantonada al de Buenos Aires, Juli Aparicio.

D'aquestes diligències sembla deure's que no es tractà d'un atemptat social, sinó d'un atracament que es convertí en crim, per haver-se resistit la víctima als atacadors.

Una circumstància que sembla comprovar aquesta suposició, és la de que quan fou escorcollada la roba que vestia el cadàver, no fou trobada la cartera, en la qual sembla, segons notícies, que havia de dur una important quantitat.

Per altra part, el senyor Aparicio no pertanyia a cap sindicat ni al sometent.

L'ATACAMENT D'AHIR PASSADA

A les nou d'ahir a la nit, passava pel carrer de Girona Josep Orbi Pallada, de 42 anys, amo d'una carnisseria del carrer de Xifré, número 86, on viu.

Quan era davant del número 35 del dit carrer de Girona, van sentir-se uns trets, i el carnisser va resultar ferit a l'avant-brac i ma esquerra, segurament per una sola bala.

Va anar al dispensari de la Ronda de Sant Pere, on va ésser curat. Uns guàrdies de seguretat van detenir un subjecte el qual va ésser portat a la delegació.

El carnisser duia un sac amb 40 pessetes en calderilla, i li sortiren al pas alguns individus armats de pistoles, els quals anaren per pendre-li els diners.

El carnisser tragué un ganivet i es defensà. Els agressors dispararen i feriren el carnisser en el braç amb que es resguardava.

En aquesta lluita, caigué el sac i els diners s'escamparen per terra, posant-hi mà els agressors que fugien.

Un senyor que anava en un automòbil, veient un minyó que corria, saltà i anà per detenir-lo. El minyó li apuntà la pistola: el senyor es posà darrera un arbre, i l'agressor disparà dos trets. Veient que les bales no feien blanc, el minyó fugí, perseguit pel senyor, i topà amb una parella de seguretat que el detingué i el portà a la delegació del carrer d'Ortígoza.

Manifestà dir-se Miguel Guinot Herrera, de 20 anys, de Castelló de la Plana, sense domicili. Li foren ocupats un carnet del sindicat únic a nom diferent del seu, una pistola i una quarentena de capsules.

UN HOME FERIT

Cap a les dotze de la nit, fou auxiliat al dispensari de Santa Madrona un subjecte que declarà dir-se Domènec Garcia Garcia, de 30 anys, taverner de can Tunis, el qual tenia una ferida incisa que anava del front a l'orella esquerra, pronòstic reservat.

Digué el pacient que li havien causat la ferida anant en un tranvia, però no precisà més detalls per no estar en situació de parlar.

Fou traslladat a l'Hospital Clínic.

UN REPARTIDOR FERIT

A les cinc d'aquest matí, al carrer de la Boqueria, un subjecte que es diu Joan Falguera Píñol, de 32 anys, solter, repartidor de «Solidaridad Obrera», fou agredit a trets per uns individus que s'ignora qui són, i rebé una ferida que li travessa la cama esquerra.

Els agressors, com de costum, desaparegueren.

El pacient fou curat al dispensari de l'Alcaldia i traslladat després a l'Hospital Clínic. La lesió és de pronòstic reservat.

Uns guàrdies de seguretat detingueren un minyó que corria i el conduïren a la delegació, essent posat en llibertat per haver demostrat que és dependent d'un restaurant proper i que corria senzillament perquè havia fet tard.

Aniversari de la mort de

D.ª Anna Font i Vilaseca

NATURAL D'IGUALADA

vídua de D. Pere Gras i Bertrams

ocorreguda el dia 20 de juny de 1922

havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

La seva mare D.ª Magdalena, germans Ignasi, Marcelina i Josep, germans polítics Pilar Aleu, Esperança Bertran, Maria Teresa Damians, Antoni Costa, Eulàlia Gras i Pere Padrós, nebots, nebots polítics, família tota i les reons socials Ignasi Font y Hermanos, Antonio Costa Mayol i Pedro Padrós, en recordar tan irreparable pèrdua als amics i coneguts, els preguen li tributin un record en llurs oracions i se serveixin assistir a l'ofici i misses que, per l'etern descans de la seva ànima, se celebraran demà, dimecres, dia 20 del corrent, a dos quarts d'onze del matí, a l'església parroquial de Sant Francesc de Paula, pel qual favor els quedaran agraïts

EL DOL ES DONA PER ACOMIADAT   NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

L'Emm. i Rvdm. Sr. Cardenal-Arquebisbe de Tarragona i els Excms. i Il·lms. Srs. Bisbes de Barcelona, Lleida i Vich, es dignaren concedir indulgències en la forma acostumada

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaleto, 2-4
BARCELONA

Direcció telefònica:

MARSANSBANK

Apartat de Correns núm. 1

Telèfons números. . .

4530 A.

4531 A.

4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

Fira de Mostres de Sant Sebastià

La més important Fira de Mostres peninsular i Exposició d'Automòbils

Del 15 al 31 de juliol de 1923

Exposició Internacional a la qual concorren oficialment els EE. UU. Mexicans i França.

Varietat de productes espanyols, anglesos, belgues, alemanys, italians, etc.

El termini d'inscripció acaba el dia 30 de juny.

Interessants festivals estiuencs. Espectacles de totes classes. Esplèndids allotjaments. Facilitat de comunicacions. No deixeu de visitar Sant Sebastià

DEL 15 al 31 DE JULIOL PROXIM

GRAN SETMANA AUTOMOBILISTA I MOTOCICLISTA

GRAN BALNEARI VICHY CATALA

CALDES DE MALAVELLA (Província de Girona)

TEMPORADA: de 1.er de maig a 30 d'octubre

Malalties de l'aparell digestiu. — Artritis en les seves múltiples manifestacions. — Diabetes. — Glucosuria

Establiment de primer ordre, rodejat de frondosos parcs. Habitacions grans, còmodes i ventilades. Menjadors i cafè grandiosos. Salons esplèndids i elegants per a festes i atraccions. Capella molt formosa. Llum elèctrica. Camp per a tennis i altres esports. Garatge. Telèfon 408, Red de Girona.

ADMINISTRACIO: RAMBLA DE LES FLORS, 18, ENTRESOL

MOSAICS E. F. ESCOFET & C^{ia}

Ronda Universitat, 20

Carreters

Havent quedat trencades les negociacions per a la terminació de la vaga, per negar-se els obrers a acceptar les condicions proposades pels patrons, i quedant, per tant, aquelles sense efecte, els patrons carreters que han acordat reprendre els treballs prescindint dels antics obrers que persisteixen en la vaga admetran els serveis dels qui el sol·licitin i reuneixin les condicions d'aptitud necessàries, mitjançant l'abonament del setmanal de seixanta pessetes i en les condicions fins ara vigents.

Els sol·licitants poden dirigir-se a les casetes que els patrons carreters tenen instal·lades a la Plaça del Palau i al Moll del Carbó.

LA DIABETES

es cura radicalment amb el

Vi Uranat PESQUI

que elimina el sucre a raó d'un gram per dia, fortifica, calma la set, evita la cura

Les complicacions diabètiques

De venda en les bones farmàcies i drogueries

Les estrenes

TIVOLI

«ESTUDIANTINA»

Sempre que es tracta de l'estrena d'una sarsuela arribem al teatre resignats a tot, fent propòsits de no indignar-nos perquè la salut és preciosa i no s'adoba res prenent-ho tot a la valentia.

No és culpa nostra que la sarsuela sigui el refugi de la poca solta, de la incongruència, de la inconsciència, de la rampinya, del passa bou per bestia grossa, de tot el que en una novella o en una comèdia o en un drama portaria excomunions inexorables, blasmes i escàndol.

Allí on no arriba el llibre ni arriben les solfes, allí on no arriben les solfes, hi arriben les decoracions i els vestits de les choristes i la plau-

EL SIGLO

FINS EL 30
DE JUNY

GRAN EXPOSICIÓ I VENDA DE MOBLES I ARTICLES PER A PRESENT TAULA I CUINA

Preus excepcionals   Mireu les escaparates

Saldo

de calçat per a senyor
* (Primer pis)

Salons de Belles Arts   **A C T U A L M E N T**

obres de IOAN A. BENLLIURE, YAGO CÉSAR DE SALVADOR, FRAY GALAN, ELISI MEIFREN, ENRIC PORTA, ENRIC OCHOA, LÓPEZ MORELLÓ, etc.

licitat de les dansarines. I el literat (i es refia del músic, poc o molt, dels cantants, de l'espectador i, en últim terme, del reflector.

(Una ària dolenta, de lletra cursi, sola la projecció directa d'un focus de llum groga, que torna la faç del tenor assafranada, sobrava de bilis, obte un exit clamorós; entredreix la claque i els aficionats democràtics.)

La responsabilitat del fracàs d'una sarsuela és compartida per tots, que ningú cura d'evitar-lo, i l'un l'atribueix a l'altre. Els fracassos, però, sovintegen menys que els èxits. La impunitat assegurada dona ales als porucs i als criminals.

Aquestes reflexions vénen a tom en parlar d'«Estudiantina», perquè en tractar-se d'un autor prestigiós com En Pual Aragall, associat amb En Castellvi (autors del llibre), expliquen la causa de no haver expressat l'enginyer escrivint l'obra, i de la desorientació que en ella perdura des de la primera escena fins a la darrera. Per una sarsuela ja està bé — degueren dir-se — i sense un pla ni un escrúpul, ni un poc de lògica, han anat emplantant quantelles, adornant uns amors que recorden els de «La cançó del olvido», amb episodis gastats i amb trucs innocents, ja rancis i florits de tan anar per les taules.

Els estudiants de Salamanca prou demanen fer quelcom digne d'ells, de l'ambient on els han situat i de l'època en la qual un hom s'el·l imagina; se'ls veu les ganes d'estar alegres, de fer tabola, d'empescar-se malifetes enginyoses i realitzar actes de joventut despreocupada i noble; però En Pual i En Castellvi no estan per orgues ni per encaparrar-se en exquisitats. Els fan anar i venir, els trenen i els porten segons una desgraciada concepció tècnica fundada en alternatives musicals efectistes. Són el cor que acompanya a les primeres figures que destorba en els duos ensucrats i els solos romàntics, que dona repòs a les gorges de primera fila amb serenates i tiberis a base de mandolines de cartró i vi de taverna. L'ur servitud no excedeix de la vulgar, admesa per tots els libretistes supeditats a les exigències dels compositors. Els pobres estudiants de l'«Estudiantina» es comporten com els soldats, com els camperols, com qualsevulla multitud de sarsuela que

es limita a aixecar els braços i saltironar per a demostrar alegria a cloure els punys i arrugar les treccelles en les contrarietats, i a no dir mai res que tingui suc ni broc i a no trencar la disciplina d'entre bastidors, que els assigna un paper de Mac, tant si representen nobles com proletaris, com intel·lectuals i frares.

El cap de brot de l'«Estudiantina» és un minyo trist, mansol, romàntic, enamorat de la filla del dispaer i d'un vidua. Es passa les hores dubtant si tirarà per bon minyo o s'entenda amb la donzella o per culpa vera amistançant-se amb l'altra. El gení alegre i malinquet de la colla és d'un amarament de tenor còmic amb el qual les facultats del senyor Font (a) Fuentes, s'aventura del tot.

Qui ha escrit «L'amor vigila» podria fer una «Estudiantina» amb més nas, on la vulgaritat no fos la mestressa absoluta. L'obra és llarga, i es llarga perquè sí, per afegiment d'escenes que plantegen petits conflictes inútils, que ni són d'estudiant, ni afecten per res l'elemental assumpte en el qual es basa la farsa.

Pot tallar-se allí on es vulgui, i amb la crueltat dels que poden els arbres de la Rambla que només se s'hi faria.

La música del mestre Josep Ribas és d'aquelles que s'enganxen a l'orella. Un hom la canta tot seguit, no sabem si per haver-la cantada abans o pel que té d'engrescadora, i llaminera dintre la tònica d'oporeta. Està escrita amb una relativa inspiració comercial.

En Vendrell i la senyora Roset, l'un amb les seves delicaçes d'art per cantant afalagat del públic i l'altra amb l'innegable potència de la seva veu, contribueixen més que els autors de la lletra i de la música a la mitjana acceptació que troba «Estudiantina» la vetlla del dispaer a Novetats. En Vendrell obtingué èxits personals en dues o tres ocasions.

Els autors eixiren a l'escena al final de cada acte a requeriment del públic, no massa entusiasmat, que no s'oposava a l'actuació de la «claqué», però que no sempre troba prou amable per a tolerar-la. La presentació modesta i, mirant prim, amb determinades impropietats i anacronismes. — P. B.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrams i conferències de LA VEU)

VETERINARIS MILITARS

Madrid, 18, 8'30 nit.
A la «Gaceta» s'ha publicat una Reial ordre de Guerra anunciant oposicions per a cobrir 58 places de veterinaris tercers del Cos de Veterinaria militar.

Els exercicis començaran a les deu del matí del dia primer de setembre propiament a la Central Veterinaria d'aquesta Cort, efectuant-se d'acord al Reglament i programà aprovats per Reial ordre circular de 30 d'abril darrer.

Els aspirants presentaran les instàncies documentades al ministeri, acompanyant el termini d'admissió, a la una de la tarda del dia 20 d'agost.

LA QÜESTIO NOTARIAL

Aquest matí ha visitat el ministre de Gràcia i Justícia una comissió de notaris d'arreu d'Espanya, presidida pel de Burgos, senyor López de Haro, per a expressar-li diverses aspiracions de la Unió notarial, que condensa en les quatre punts següents:

Primer. — Vigència efectiva de l'article 1230 del Codi Civil, fent que el document privat no produïxi cap efecte fiscal.

Segon. — Dignificació del Notariat espanyol, dictant disposicions que imedeixin la competència entre els notaris, que constitueix un dels més greus mals de la classe.

Tercer. — Reforma de la legislació orgànica, atenent a premiar l'antiguitat, per tal que no es doni el cas que per a aconseguir un ascens es precisin més de 20 anys en l'exercici de la carrera; i

Quart. — Promulgació d'una nova nomenclatura notarial, atenent, més que als interessos particulars als centres de més contractació mercantil i ciutadana.

Referent al primer punt, el senyor López de Haro ha sol·licitat del senyor Muñoz una carta de presentació i recomanació per al seu company de Finances per ésser assumpte de la competència d'aquest ministeri. També ha sol·licitat que es tingues en compte les disposicions de la legislació notarial i el prestigi del notari d'Alacant en jutjar-lo en el greu procés en què actualment està començant.

El senyor López de Haro ha dit també al ministre que el seu anterior intent de reforma es frustrà per la protesta d'un nombre de notaris que temien que amb la dita reforma s'introduïssin innovacions contràries a les aspiracions regionalistes, i ha afegit que la Unió notarial, en aquest assumpte, ha eliminat tot el que impliqui qüestió d'idioma, regions, etc., deixant la solució d'això íntegrament a la competència del Parlament.

El ministre, ha manifestat que acollirà amb interès les peticions, les quals estudiarà amb gran detall i amb el desig d'atendre-les en quan és possible no podent avançar cap més per tractar-se d'assumptes de gran transcendència que precisa estudi-los.

El ministre ha rebut telegrams adhesius a les peticions formulades per la Unió notarial, i altres de protesta.

UNA EXPOSICIO

Madrid, 18, 9'15 nit.
Als salons de la Casa Regium s'ha inaugurat aquesta tarda l'exposició d'objectes manufacturats pels invàlids de la guerra del Marroc.

Consta l'exposició de dues seccions: una de treballs realitzats per man-ros i una altra d'objectes elaborats per coixos.

Els primers es distingeixen especialment per la confecció de sabates i diversos articles de pell i els segons presenten especialment obres de marroquineria i marroquineria.

També hi ha exposades nines retallades en fusta i molts altres objectes.

Totes les obres exposades han estat fetes a l'Institut de Reeducació professional per a invàlids de la guerra del Marroc instal·lada a Cabanchel, sota la direcció del doctor Bastos.

A l'acte de la inauguració hi ha assistit la Reina donya Maria Cristina, a la qual acompanyaven els infants don Josep Eugeni de Bavièra, don Carles de Borbón, fills, respectivament, dels infants don Ferran i don Carles.

A dos quarts de vuit ha estat vi-

sitada l'exposició pels Reis don Alfons i donya Victòria.

En l'exposició hi havia alguns soldats expositors, els quals han mostrat als Reis l'artífici de llurs braços, mans i cames artificials, amb ajuda dels quals han realitzat els treballs exposats.

Els Reis han dedicat grans elogis a l'exposició i han felicitat efusivament al doctor Bastos per la humanitària i útil tasca que va realitzant.

CAIGUDA

Madrid, 18, 10'30 nit.
A la tarda del dissabte el sots-secretari de Guerra, general Bermúdez de Castro, va caure en una dels despatxos del Ministeri, fracturant-se el puny esquerre.

El senyor Bermúdez de Castro es troba en estat satisfactori.

POLÍTICA HIDRAULICA

Una nombrosa comissió de la regió aragonesa, acompanyada dels representants a Cortes senyors Alvarado, Sánchez Guerra (fill), Moya, Bisbe d'Ossa i altres, han visitat al senyor Gasset per a remetre-li les conclusions acordades en l'Assemblea celebrada a Tardienta sobre els Regadus de l'Alt Aragó.

Els ha contestat el ministre que aqueixa i altres obres públiques han estat la seva obsessió i que ha vingut a la concentració del Govern amb el programa de desenvolupar el seu pla d'obres per tots conegut i desitjat per totes les «provincies», i a aqueix pla supedita la seva vida ministerial pel necessari i convenient que és per a Espanya en general.

ALTS CARRERS MILITARS

Alguns periòdics insisteixen en assegurar que no trigarà molts dies en verificar-se una important combinació d'alts carrers militars.

Si es fa la combinació indicada, deixaran de pertànyer al Consell Suprem de Guerra i Marina els generals Aguilera, Arzaiz de Condena i algun altre.

Es diu que a la presidència del Suprem passarà el general Milans del Bosch, que, com és sabut, és ara cap de la Casa militar del Rei, i que aquest càrrec l'exercirà don Miquel Primo de Rivera, ocupant la seva vacant de Capità general de Catalunya el general Aguilera.

REPARTIMENT DE PREMIS

Presidit per l'alcalde, senyor Ruiz Jiménez, i amb assistència dels senyors López, Doriga, Sains de los Terreros, Muro, De Miquel i altres regidors, s'ha celebrat al teatre Espanyol el repartiment de premis als atletes que prengueren part en la Setmana esportiva municipal.

Ha precedit el repartiment una conferència del doctor Juarros sobre «Educació Física».

FUNERALS

Aquest matí s'han celebrat a Sant Francesc el Gran solemnes funerals per l'ànima del cardenal Soldevila costejats pel Capítol de l'Orde de Cavallers del Sant Sepulcre.

ARRIBADA

Ha arribat a aquesta Cort, procedent de València, el cardenal Reig, essent rebut per les autoritats civils i eclesiàstiques.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Madrid, 19, 12'30 matinada.
Despatx oficial de Guerra: «L'Alt Comissari d'Espanya al Marroc, de Tetuan estant, participa a aquest ministeri: Sense novetat a tot el territori del protectorat.»

VETLLADA

A l'Acadèmia de Ciències Morals i Polítiques, s'ha celebrat una vetllada a la memòria del príncep de Monac.

Han pronunciat discursos necrològics el ministre de Marina i el senyor Ossorio i Gallardo, enaltint l'obra del final.

L'ESTENDARD DE L'AEROSTACIO

L'acte de lliurar l'estendard concedit al servei d'Aerostació, que acompanyarà l'infant don Joan, tindrà lloc a Guadalupe el dia 20 del corrent, amb la presència dels Reis i infants.

Al citat acte concorreràn el batalló d'alumnes de l'Acadèmia d'enginyers, la companyia d'obres del material

d'enginyers i les tropes del servei d'Aerostació constituïdes per una companyia d'experimentació, peu a terra, dues unitats de tracció animal i dues més de tracció mecànica.

La línia serà comandada pel general de l'Aeronàutica.

També hi assistirà el servei d'aviació del cos d'enginyers de la guarnició d'aquesta Cort, i el regiment de pontoners, amb el seu coronel i la bandera estendard i la música del segon regiment de sapadors.

MITING FEDERAL

Al Círcol Federal se celebrà un altre miting de propaganda, parlant el diputat senyor Ayuso i altres signifi-cats republicans, sollicitant que el Govern actuï amb tota energia exigint responsabilitats en tots els ordres.

Combatent la política imperialista del Marroc, advocant pel total abandonament i repatriació de l'exèrcit.

EL CAPITA GENERAL DE CATALUNYA

NYA.
A dos quarts de set de la tarda ha entrat a la Presidència del Consell el capità general de Catalunya, marqués d'Estella.

Un xic més tard arribava el ministre de la Governació, i tots dos han passat al despatx del cap del Govern, on han estat reunits fins a les vuit de la nit.

La conferència no s'ha interromput ni aduix amb l'arribada de diverses personalitats citades pel president del Consell.

El ministre de Foment, que desitjava parlar amb el senyor García Prieto, s'ha hagut de retirar sense poder-ho veure.

En sortir el general Primo de Rivera, els periodistes li han dit que s'esperava amb veritable interès el resultat de l'entrevista.

El marqués d'Estella ha contestat que la conversa que havia sostingut amb els senyors marqués d'Albuñe i duc d'Almodóvar del Valle podia considerar-se molt interessant, perquè en la conversa s'havia deixat d'estudiar un sol aspecte de la situació de Barcelona.

Memoràndum — ha afegit — la vaga, les bases d'arranjament, les possibilitats de solució, etc., etc.

— Creu que la solució pot venir aviat? — li ha preguntat un periodista.

— Però, si en realitat el conflicte està acabat — ha exclamat —. No es pot arribar a major transigència d'un costat i d'altre. En realitat sols falta que la fredor, que segueix sempre en aquesta classe de lluites, acabi.

— Tornarà demà a Barcelona?

— No. Haig de tenir una conferència amb el ministre de la Governació i em quedaré a Madrid. Provablement marxaré demà passat.

— Creu que tornarà a Barcelona el governador?

— D'això no n'hem parlat una sola paraula — ha acabat dient el marqués d'Estella.

UNA MEDALLA

La reina donya Victòria, acompanyada de la duquesa de Sant Carles, ha estat avui a la capella de la Verge de Lourdes situada al carrer de Fortuny.

Allí, en presència dels marquesos de Sierradella i d'un petit grup d'aristòcrates, s'ha efectuat una cerimònia que ha consistit en la imposició a la Reina, pel capellà de la dita capella, de la Medalla de la Reial Congregació de Dames de la Verge de Lourdes, de la qual era ja presidenta.

NOTA BURSATIL

Els Deutes de l'Estat es contracten irregularment baixant la parida de l'Interior 30 cèntims, en tancar a 71'45.

Sense oscil·lacions dignes d'especial menció es negocien les accions bancàries i industrials. El Banc d'Espanya cedeix tres punts i els Ferrocarrils es mantenen fermes. En obligacions s'observa alguna activitat.

Els francs es cotitzen en baixa de 1'35 per cent, en quedar a 41'60.

Les lliures i les llires es contracten a 21, amb depreciació de 8 i 40 cèntims respectivament. Els dòlars cedeixen 6 cèntims, en quedar a 6'70. Els marcs particularment s'han concertat a 40 pessetes el milió, en xec.

PARTIT DE FUTBOL

A l'Estadi Metropolità, amb asse-

tència dels Reis don Alfons i donya Victòria, i quasi totes les localitats ocupades, se celebrà ahir el partit de futbol entre el Reial Madrid i l'Atlètic, a benefici de la Casa Espanyola de Bordeus.

En arribar els Reis, així com en sortir els equips al camp, foren ovacionats.

Començà el partit amb un precís avenc dels madrilenys, terminant en un remat de cap de Bernabeu a un centre de Campo, sense conseqüències.

El domini del Madrid en tot el primer temps fou absolut, tirant-se diversos còrners contra l'Atlètic, encara que sense resultat.

Els de l'Atlètic feren alguna arracada, iniciades sempre per la línia de mitjos, una d'elles de veritable perill per als madrilenys, essent salvada amb una valent sortida de Martínez, tirant-se als peus d'Olaso i evitant d'aquesta forma un tant segur.

La línia de mitjos del Madrid, especialment Mengot, jugà d'una manera formidable, i així també els seus davanters atacant constantment, desaprofitant Bernabeu i Posadas dues ocasions de marcar, per llur indecisió de tirar davant de la porteria enemiga.

Acabà el primer temps amb dos gols a favor del Madrid, fet el primer d'un remat de cap d'en Bernabeu a un centre de Campo, i el segon com conseqüència d'una passada de Pololo, que aprofità Bernabeu, per a introduir, també de cap, la pilota en la porta enemiga.

En començar el segon temps, els atlètics avancen. Per un atac de l'Esco-bal a Triano en línia castigada, es concedeix un «penalty» que és convertit en gol per Pololo.

Seguidament Cecilia fa una altra falta i el «penalty» és tirat per Olaso i el remat de cap en Triano, amb el qual aconsegueixen l'empat; però aquest es de poca duració, puix els madrilenys s'acellexen i ale dos minuts, en un ràpid avançament en Félix Pérez passa a en Posadas, i aquest apunta el tercer gol per al Madrid.

Malgrat dels canvis que l'Atlètic fa entre els jugadors, no pot impedir el domini del Madrid, que entra tres vegades més la pilota a la porteria atlètica, dues d'elles admirables d'execució.

Li fou anul·lat un altre fet per Félix Pérez estant en «ofsides» Bernabeu.

Terminà el partit amb sis gols a favor del Madrid i 2 l'Atlètic.

Seguidament el Rei feu donació a l'equip vencedor d'una copa de plata i altres 11 de petites.

Durant l'acte de la remesa el Madrid fou victoriat amb entusiasme, com així mateix ho foren els Reis, en retirar-se del camp.

El Madrid, si bé no tingué una de les seves clàssiques tardes, jugà bé, sobressortint Mengot i Quesada, de la línia davantera, així com en Martínez en les poques vegades que hagué d'intervenir-hi.

L'Atlètic, completament desentrat, no distingint-se cap jugador, llevat de Marín i Fajardo, que estiguessen bé.

El porter Ortueta rematadament dolent, essent el causant de la derrota del seu equip.

Arbitrà bé Choquetilla, de l'Escola d'arbitres de Sant Sebastià.

DRIS BEN SAID

Melilla. — Tornà de Madrid el personatge moro Dris Ben Said, conferenciant amb l'Alt Comissari abans d'haver embarcat aquest en el creuer «Reina Regente» per a fer el viatge a Tetuan.

Després de la conferència els periodistes interrogaren a Dris Ben Said sobre el seu viatge a Madrid i la seva entrevista amb el ministre d'Estat, però el cap moro es mostrà molt reservat i sols manifestà la seva impressió francament optimista respecte a la política de protectorat que ell defensà sempre com la que interessava a Espanya fomentar al Marroc.

EL TERÇ

Melilla. — Es diu que la quarta promoció d'infanteria es proposa erigir un monument al tinent coronel Valenzuela, i demés confeccionar quatre pergamins en els quals s'inscriguin els noms dels oficials del

Terç mort en campanya, que seran tramesos al Museu de l'Arma d'infanteria a Toledo.

DE CEUTA

Ceuta. — Arribà el sinent coronel Franco, acompanyat del comandant de la Legió Liniers i dels oficials i soldats que anaren a la península custodiant el cadàver de Valenzuela.

En el port fou rebut pels oficials de la legió francs de servei i nombrosos amics que li han fet una rebuda entusiasta i afectuosa.

Esperava l'arribada de l'Alt Comissari, marxant després al campament de Dar Riffen per a visitar les banderes que allí estan destacades.

Dintre pocs dies marxarà a Melilla.

— Des de l'últim combat no han tornat a ésser vistes pels aviadors concentracions enemigues en tot el front, però referències de persones arribades avui del camp asseguren que venen organitzant-se i concentrant-se entre punts distants del front en forma de triangle.

Afirmen que hi ha una concentració de rebels a les immediacions de Acib-de-Midar, una altra al zoco de Telabra d'Arselef i una altra als encontorns d'Ibel-Udia.

Encara que l'actitud dels rebels és fins ara expectant, tot fa suposar que es prepara un nou intent de l'enemic.

A la plaça es dona com a cosa segura que Abd-el-Krim demana una prorroga d'un mes, suspent durant aquest interregne els atacs.

Es diu, demés, que l'antic caid Koda, de la policia indigena, nega que la gent de la seva harca prengues part en els últims combats.

No obstant les negatives d'Abd-el-Krim, sabem de bon origen que el cap rebel pagà en moneda de plata el dia 6 a la tarda, 30 mil pessetes al poble de Tafersit perquè combatés contra Espanya.

El poble ha estat castigat en les seves col·lites.

Avui han demanat l'«aman» al comandant general, i no se sap si el concedirà.

DE TETUAN

Tetuan. — A les deu del matí arribà l'Alt Comissari, acompanyat del general Castro Girona, el coronel Despujol, el prestigiós moro Abd-el-Malek, el seu germà el senador don Tomás Silvela i altres persones del seu seguici.

Fou rebut pel Gran Visir i el govern moro.

Tornà molt satisfet de la seva estada a Melilla.

Dimecres assistirà a la boda de la filla del general Gómez Jordana.

Ignora quan anirà a Madrid.

Sols digué que ara treballarà amb intensitat en múltiples assumptes del protectorat.

EL SINDICAT LLIU

El diumenge, al teatre de la Sar-suela, quedà constituït el Sindicat Lliure de Banca i Borsa.

Un dels oradors anònims de la política, digué que la política està pròxima des de l'extrema dreta fins a l'extrema esquerra, i assegurà que el diputat socialista don Indalecio Prieto, fou proclamat per l'article 29 en virtut d'un pacte que signà amb el Govern.

Aquestes manifestacions produïren en l'auditori alguna molèstia.

Al final dels discursos s'avançà a l'auditori un individu condescendent després de tant parlar s'oblidà l'assemblea del que més importava, que era redactar una petició de millores en els horaris.

El senyor Mastull, en nom del comitè directiu, oferí que es redactés, sin unes peticions que seran sotmeses a la deliberació dels sindicats en una nova assemblea.

Aquestes foren els únics incidents que es registraren.

A proposta del representant de la Federació de sindicats lliures d'Espanya s'aprovaren unes conclusions que seran «evades» al Govern i en les quals es condemna el terrorisme, es protesta contra els crims del terrorisme i contra la passivitat amb què assisteix el Govern a aquest fatal desenfà i es demana al Govern la llibertat del vicepresident del sindicat lliure de Barcelona, pres a Saragossa, i la del president i secretari del Sindicat Lliure de Saragossa.

El cop d'Estat de Bulgària

LA FI D'UN REGIM

El «Corriere della Sera» ha dedicat al cop d'Estat de Bulgària un article titulat «La fi d'un règim», en el qual és fet un resum de l'obra de Stambulski. Recordem que el 1919, com l'únic home que podia signar la pau, havia fet una oposició intransigent a la guerra de Bulgària aliada amb les potències centrals, i fou empresonat i condemnat a mort, condonant-li el rei Ferran la pena capital per la d'alguns anys de presó, aconseguint escapar. Fou neutralista, però no pas partidari de la intervenció a favor de l'Entesa.

En les eleccions de 1919, el triomf del partit agrari el portà al poder, tenint en front un nombre considerable de diputats comunistes.

La política de Stambulski fou d'acabament envers l'Entesa, esperant obtenir així més resultats que no pas amb la resistència. En canvi, pel que respecta a l'interior, feu una política hàbil en front dels interessos especials dels pagesos petits propietaris i les fantasies bolxevistes dels comunistes. Afrontà valgues i va combatre el comunisme, acceptant-ne alguns punts en el seu programa. Tòthom recorda el singular experiment del treball obligatori en substitució de la lleia militar prohibida pel tractat de pau.

Envers la Rússia dels Soviets observà una actitud que de vegades semblà amistosa. Fins a cert punt, donats els seus procediments de govern, feu una mica de Lenin. Partint del concepte que en un país agrícola com Bulgària, qui té la confiança dels pagesos pot fer el que vulgui, el seu govern esdevingué cada dia més personal i despòtic.

Els grans processos, per ell apoiats, contra els responsables i aprofitadors de la guerra perduda, mentre reforçaven demagògicament la seva popularitat i li proporcionaven il·lusions en el camp de l'Entesa, li servien també per desfer-se de la manera més radical de totes les oposicions. Després de la condemna de Radoslavoff i dels altres ministres germanòfils, va processar, amb diferents pretextos, els membres dels gabinets Ghesloff-Danoff i Malinoff-Kosturkoff. Des del setembre passat eren a la presó 22 ex-ministres búlgars, entre els quals hi havia demòcrates i populars que mai no foren germanòfils.

La normalitat constitucional no existia a Bulgària. Els búlgars i els intel·lectuals es queixaven de veure's perseguits. Per això a la Sobranie fou format un bloc d'oposició que, com a darrer remei, acudí al Rei Boris perquè imposés el retorn a un règim legal i convoqués noves eleccions. Però, després de la guerra, la corona estava reduïda a Bulgària a una ombra. Trobant a París un delegat búlgar, Clemenceau li va demanar: «Bulgària és una República o un Regne?»

El mateix grup agrari que sostenia a Stambulski, descontent del seu cap, s'anava disgregant, com pogué veure's en la crisi ministerial del març passat. Per a fer-se una base nova, i després d'haver passat pel perill d'ésser víctima d'un atemptat, dissolgué la Cambra i preparà noves eleccions amb una forma electoral capaç de donar-li al Parlament una majoria molt més vistosa que no pas al país. En la nova Cambra elegida sols hauria tingut 36 diputats d'oposició contra 216 favorables.

Així i tot els adversaris han acabat amb el cop de mà, la força del qual han estat els oficials de la reserva del dissolt exercit búlgar. Un altre element de força con-

Zankoff és considerat un amic personal del rei Boris, el qual intervé sovint en les reunions d'un Cercle de professors del qual el successor de Stambulski era l'ànima.

Zankoff i els seus amics havien aconsellat a Stambulski la reconciliació entre totes les classes socials, però el leader del partit agrari s'hi va negar sempre. Feia més d'un any que el professor Zankoff havia reunit en l'organització «Narodni Zbor» els elements intel·lectuals búlgars amb l'objecte d'empèndre una acció comú contra el govern i de restablir l'ordre i la legalitat.

Un dels primers actes del nou president fou visitar els representants diplomàtics estrangers assegurant-los de les seves intencions pacífiques. El nou govern donà a conèixer al seguit el seu programa amb el següent manifest:

«El canvi de govern és un simple incident en la vida interior del país. Les causes que l'han provocat són prou conegudes perquè sigui necessari posar-les de relleu.

«Bulgària, habituada ja fa quaranta anys a un règim de grans llibertats democràtiques, no podia sofrir per més temps un govern que manifestava menyspreu per la legalitat exaltant la violència com el principi saludable de la seva política interior. La rapidesa i la facilitat de la seva caiguda són el millor testimoni de la seva impopularitat i de la seva corrupció.

«El nou govern, acollit amb entusiasme per totes les classes de la població, s'inspirarà dels principis intangibles del dret i de la democràcia. Donarà a Bulgària la pau interior, l'ordre i la concòrdia indispensables al seu desenvolupament normal i a la replantament de la seva situació econòmica. Són elements aquests que donaran una benèfica repercussió sobre la política exterior del país.

«La voluntat fortament pacífica del poble búlgar, la lleialtat que no ha cessat d'aportar en l'execució dels compromisos internacionals del país, el seu desig d'assegurar-se la confiança benèvola de les grans nacions i d'estrenger més els llaços de bon veïnatge i amistat amb els Estats veïns, formen les bases sòlides d'aquesta política que és una política nacional. Pau a l'interior i pau a l'exterior: heu's ací, en dues paraules, el programa del nou govern pel qual el respecte dels tractats esdevé una regla de conducta invariable.»

Els esdeveniments de Bulgària han produït esverament als altres Estats balcànics i desconfiança a les grans potències. Però és en va fer conjectures sobre si Bulgària s'atindrà al tractat de Neuilly o bé iniciarà l'actitud de Turquia. Sols el temps podrà desxifrar aquesta incògnita. traria han estat els profuges i el comitatge macedoni. Aquests que es tota Bulgària arribaven a prop de tres cents mil, acusaven Stambulski d'haver-los traït amb l'acord fa poc concertat a Nisc amb Iugoslàvia, que permetia a aquesta persgüir, inclòs en territori búlgar, els insurgents macedonis. També el no haver reeixit Bulgària a la Conferència de Lausana en el desig de sortida al mar promesa pel tractat de Neuilly havia fet créixer el malestar general i ha afavorit el cop d'Estat contra el cap del govern acusat de despotisme.

EL NOU GOVERN

Els nous ministres no són figures d'un comitè revolucionari com a Grècia, per exemple, sinó homes que gaudeixen de la plena confiança del Sobirà. Especialment el president

responsabilitats, els vinyaters aniran amb els seus representants a exigir-les de tanta gent inútil, que des de l'alta política fan escandalosos negocis a costelles de la Pàtria. A més diu que tinguin confiança amb la U. V. C. que, dins o fora de la legalitat, salvarà les crisis vitícoles. En Simó, resumeix eloqüentment els discursos, i per aclamació són aprovades les conclusions de costum.

Recomanem a les entitats i als particulars que teneu a bé transmetre'n articles o notes suplicades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una signa

El passat divendres, a les deu de la vetlla, s'hi efectuà una extraordinària sessió de projeccions, que va aprofitar el president de la Secció d'Enginyeria, senyor Filella, per a explicar a la distingida i nombrosa concurrència aplegada a la sala d'actes del Centre, la significació de l'Exposició, així com la del VII Concurs d'Enginyeria, per a premiar la millor guia-itinerari per a visitar les principals instal·lacions hidroelèctriques de Catalunya, que s'hi celebren conjuntament durant el mes de juny.

A continuació, exposà la seva satisfacció de poder aprofitar aquell motiu per a regreçar públicament a l'Ajuntament de Barcelona i a les societats productores de fluid elèctric, llur contribució generosa al Concurs i a l'Exposició sobre les instal·lacions hidroelèctriques, la importància de les quals a Catalunya pot apreciar-se, recorrent les diferents sales de l'Exposició, entre quals fotografies i plans podrien, — digué — afegir-se els importants projectes, alguns d'ells en vies ja d'execució, de la Cooperativa de Fluid Elèctric, la qual realització proporcionaria noves fonts de vida i de benestar a Catalunya.

Acabà el senyor Filella, anunciant que l'Exposició restarà oberta al públic fins el dia 22 del present mes, i que el termini d'admissió de treballs per al Concurs ha estat prorrogat fins el dia 30.

La Unió de Vinyaters de Catalunya a Igualada

Passades les eleccions, la Unió de Vinyaters de Catalunya, reprené la seva tasca en pro de l'alcohol vintic, donant a Igualada un miting el dia 17 del present mes, sota la presidència d'En Fausti Simó, acompanyat del batlle igualadí, el president de la Cambra Agrícola Oficial d'Igualada, En Josep Mari, secretari de la U. V. C., M. J. Maria Rovira del Consell Regional, i En Ribes, de la Cambra d'Igualada, ocupant també l'estrat el Consell Comarcal i representants de tots els pobles de la Comarca i gairebé tots els Ajuntaments, davant gairebé tots els Ajuntaments, amb la sala plena de gom a gom de vinyaters igualadins.

A les deu del matí, el president obrí la sessió, cedint la paraula al senyor Ribes, el qual posà de relleu la finalitat del miting exposant els perjudicis que l'ús de l'alcohol industrial causa als vinyaters, i posant de manifest la propera ruïna de la font de riquesa més gran de la nació. Abogà perquè fossin posats a la pràctica els remeis que assenyalà la U. V. C., a fi de veure aviat resolta l'aterradora situació.

En aixecar-se el senyor Mari, es saludà amb grans aplaudiments. Exposà com un mestre la situació dels viticultors escarnits pel frau i acaparats pels consums en les grans capitals, i per l'incompliment d'unes lleis que, malgrat la seva imperfecció, vetllen perquè no sigui una ruïna el cultiu de la vinya. Explicà la situació del mercat i el dany immens que fan els alcohols industrials. Tractà de l'última R. O. de Finances i exposà la inutilitat de l'acció dels governadors que no fan cas de queixes ni de denúncies. Remarcà com salvaren els francesos en 1907, llur situació vitícola i fa un crit a l'entusiasme dels vinyaters de la nostra terra perquè, igualment que aquells, sàpiguen defensar llurs interessos.

Amb profunda expectació espera l'Assemblea les impressions que ha de revelar M. J. Maria Rovira en aixecar-se. Descriu la situació vitícola mostrant la pèrdua quasi total del mercat exterior, no podent-se esperar la salvació ni d'un ni d'altre dins de la legalitat presidida pels actuals poders de l'Estat. Parla de les oligarquies polítiques presents que després d'arruinar a la Pàtria amb els seus desercents polítiques i socials, malmeten els assumptes econòmics en publicar disposicions com la darrera Reial ordre de Finances signada per En Villanueva, cap del grup vitícola parlamentari, que és una garrotada cec donada al treballador de la vinya.

Amb gran duresa analitza l'obra d'En Gasset, el qual, després de passar catorze vegades pel ministeri de Foment, gastant un sens fi de milions, encara no ha volgut resoldre la qüestió vitícola, malgrat que la seva força política la rep de la Manxa, la regió d'Espanya més rica en vins, on els seus electors passen una crisi terrible i van de dret a la més gran misèria. Fa pública la remor que En Gasset a promès arranjat el plet vitícola a favor de les oligarquies alcohòleres, i, per tal fi, ha enviat al

poble han comprat les actes per a trobar-se unes Cortes fetes pel partit lliberal.

En acabar, l'orador fou ovacionat. En aixecar-se el senyor Ossorio i Gallardo fou saludat amb una atenciosa salva d'aplaudiments.

L'ex-ministre maurista diu que el nou partit social popular no s'ha creat per a protestar de res i, per tant, únicament hi caben en ell els homes de bona voluntat que no esperen res de la política.

Parla dels tres motllos amb que es fan els partits polítics, que són: la dictadura violenta, el caciquisme i el favor del Rei.

A propòsit del caciquisme, recorda l'orador el projecte d'administració local del senyor Maura, únic capaç d'examinar-lo.

Parla després de la política del protectorat al Marroc que no és política de conquesta i per a seguir-la s'ha de deixar governar al Maghazen ajudat pel nostre exercit quan la seva força no sigui bastant per a dominar a les cabiles rebels.

Llegeix les últimes manifestacions fetes pel senyor Silvela, Alt Comissari del Marroc, per a treure la deducció que es pretén, fer una política guerrera que no ha pogut donar-nos pitjors resultats.

Fou molt aplaudit.

EL CAPITA GENERAL I EL GOVERNADOR

Madrid, 19, 2 matinalada. El ministre de la Governació ha confirmat la conferència que ha tingut amb el marquès d'Alhucemas el capità general de Catalunya.

En aquesta conferència s'han examinat tots els aspectes del problema. Preguntat el duc d'Almodóvar sobre quan tornaria el governador civil a Barcelona, ha dit que ho ignora, però que serà aviat.

ACCIDENT AUTOMOBILISTA

Oviedo. — Un automòbil de lloguer que tornava de Langreo va caure per un terraplè d'uns 30 metres d'alçada. El conductor, Alfred Garcia, quedà mort.

El cotxe quedà destrocat.

VAGUES

Còrdova. — La vaga de Peñarroya es considera gairebé terminada.

Cada dia entren al treball major nombre d'obrers.

La companyia no accedeix a les pretensions dels obrers.

En el poble d'Almodóvar del Rio s'han declarat en vaga 150 obrers camperols demanant augment de jornal.

Estan en actitud pacífica i s'han concentrat forces de la guàrdia civil.

DESGRACIA

Oscà. — A conseqüència del desprendiment d'una pedra a la via de Jaca a Canfranc ha resultat mort un obrer i un altre greument ferit.

PROTESTA

Castelló. — A la Cambra Agrícola s'ha celebrat una assemblea magna convocada pel onell provincial de Foment per a protestar contra els abusos que es venen cometent en els serveis de l'avenç cadastral.

Hi han concurregut representacions de tota la província. S'han pronunciat enèrgics discursos.

Els diputats per la província han ofert interpellar al govern.

S'han aprovat unes conclusions que seran elevades als poders públics.

D'LMERIA

Almeria. — Han estat empresonats els obrers de Seron germans Joan i Josep Luquer, per insults a la força armada.

S'ha reunit el sindicat únic de transports, acordant la vaga de 24 hores com a protesta pels successos de Seron i contra l'ordre de govern prohibint l'entrada d'estrangers a Espanya.

A la reunió es promogueren alguns escàndols i el delegat governatiu suspengué la reunió.

Les instal·lacions hidroelèctriques de Catalunya

Sumament concorregudes es veuen tots els dies les dependències del Centre Excursionista de Catalunya, amb motiu de la interessant exposició de fotografies, plans, panorames, etc., sobre les instal·lacions hidroelèctriques de Catalunya, que hi celebra actualment la Secció d'Enginyeria de l'Esmentat Centre, així com les sessions de projeccions que tots els dimarts, dijous i dissabtes, a dos quarts de vuit del vespre, hi tenen lloc sobre aquest assumpte.

presos per haver dirigit un telegrama des de la capital aragonesa al comte de Romanones, aleshores ministre de Gràcia i Justícia, protestant contra la detenció d'aquell.

L'acte, que començà a les deu del matí, acabà a un quart de dues amb entusiasmats visques al Sindicat Lliure professional d'empleats de Banca i Borsa de Madrid.

A L'ATENEU DE MADRID

Ahí a la tarda es celebrà a l'Ateneu de Madrid junta general extraordinària per a discutir una proposició relativa al terrorisme a Barcelona.

La proposició ha estat presentada pel senyor Mencos i altres socis.

Després d'un ampli i interessant debat s'acordà aprovar el que es proposava, i és que l'Ateneu protesti contra el terrorisme en general i en particular contra l'exercit pels representants de l'autoritat en l'època de la repressió.

També protesta contra el nomenament del senyor Martínez Anido per al càrrec que actualment exerceix al Marroc.

S'acordà organitzar diversos mitings i altres actes en què s'exterioritzí aquesta actitud.

A més s'acordà comunicar aquestes conclusions al Govern i en cas que aquest no contesti o ho faci en forma poc satisfactòria, requerirà el concurs dels partits i de la premsa en general de la nació per a prosseguir la campanya fins que s'aconsegueixi el seu fi.

Quasi tots aquests acords foren adoptats per unanimitat, i els que no, per gran majoria.

BELGICA ESPANYA

Ha arribat a Madrid la Comissió industrial belga, organitzada per diversos organismes comercials d'aquell país, amb l'objecte d'estrenger les relacions entre Bèlgica i Espanya.

Presideix la missió don Alfred Parpony de Quesada.

ELS REGANTS DE L'ALT ARAGO

En una de les sessions del Congrés es reuniren nombrosos representants de les forces vives de la regió aragonesa, interessades en el problema dels regants de l'Alt Aragó.

Els reunits acordaren sol·licitar del ministeri de Foment la inclusió en el pressupost d'unes partides de mitjans de pesetes per a obres de necessitat pública a la regió aragonesa.

ELS FRANCOS AL MARROC

Tanger. — Segueixen les operacions de la zona francesa frigidides pel general Polymireau, que són molt saginants.

El dia 9 el general Polymireau atacà la muntanya de Boukhmaumy que domina Issra i gran part del país de Marmoucha, sostenint una forta topada amb un ruell de tres mil guerrers que fienentaven rebutjar les tropes franceses.

Els Toghouchen atacaren repetidament el front francès.

El combat, molt dur, en el qual es registraren bastants atacs dels rebels, durà fins després de les sis de la tarda.

Al combat va prendre part molt activa l'aviació, llençant gran nombre de bombes explosives que incendiaven els duars i sembraven el pànic en les tropes dissidents.

Els confidentes asseguren que els marmouchas estan decidits a oposar una forta resistència al cor de la muntanya de l'Atlas.

S'assegura que els combats seran plens de saginants incidents.

EL PARTIT SOCIAL POPULAR

Santander. — Ahí, a les onze del matí, se celebrà el miting organitzat per partit Social Popular, prenent-hi part els propagandistes Fuentes Vila, Miquel Pradera i Ossorio i Gallardo. El senyor Fuentes Parades feu la presentació dels oradors que devien prendre part al miting enlairant les excel·lències del partit que l'havia organitzat.

El segon orador fou don Victor Pradera, el qual feu un estudi comparatiu de la política actual amb la de principis del segle XIX, per a deduir que actualment estan en crisi tots els organismes essencials de la nació.

Dedicà brillants paràgrafs a descriure un estudi comparatiu entre els temps que foren i els que actualment es pateixen per a deduir que Espanya té d'estar molt decepcionada perquè no ha millorat res en això des de fa cent anys.

S'ocupa després del problema de les responsabilitats i diu que tem molt que no arribin als nostres homes, perquè segons ells diuen, els ha salvat la bona idea de no lesionar els interessos nacionals.

També s'ocupa del caciquisme i dels nous rics, que amb el diner del

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. — Dia 16 de juny de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 763.1, 762.7, 762.0.

Termòmetre sec: 16.0, 17.6, 17.4.

Termòmetre humit: 14.1, 15.0, 15.0.

Humitat (centèsimes de saturació): 74, 97, 76.

Direcció del vent: ESE, SSO, SO.

Velocitat del vent en metres per segon: 5, 7, 2.

Estat del cel: Tapat. Quasi tapat.

Classe de núvols: K.N.C., K.N.C., K.N.C.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 8.0; mínima, 14.9; mínima ppro del sol: 13.4.

Oscil·lació termomètrica: 3.9.

Temperatura mitja: 16.8.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 3.5 mm.

Recorregut del vent en igual període: 1.0 km.

Observacions particulars: No cap.

El director, E. Alcobe

A la una de la matinada, entre unes desgraciades noctàmbules que volten pel carrer d'Escudellers, hi hagué qüestions que acabaren a cops de ganivet que una d'elles inferí a Elvira Font, de 24 anys, causant-li ferides d'alguna gravetat al front.

Va ésser curada al dispensari de l'Alcalde, i d'allí portada a l'Hospital de la Santa Creu.

L'agressora Maria Casas, de 24 anys, fou detinguda per uns transeünts i portada a la delegació del Regomir.

El fet esdevingué en un bar del carrer de l'Àgla.

Vanos Cardús Portaferriassa, 10.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

S'ha cursat telefònicament la següent petició:

Ministre d'Instrucció Pública — Informada aquesta Corporació, se segueixen tràmits per a habilitar exercici en aquesta capital tres metges estrangers, respectivament reconeguts a V. E. repetides peticions classe mèdica espanyola perquè es posin traves invasió titulats estrangers.

Pel Col·legi de Metges Provincials de Barcelona. — President — Secretari, Parrizas.

Havent-se assenyalat per la Comissió Mixta de Reclutament, el reconeixement del minyó Josep Batlle Planas, núm. 158, del sorteig i reemplaçament de 1923 pel cupus d'aquesta Secció (Districte tercer), d'aquesta ciutat, el qual al·lega com sobrevinguda causa d'exclusió, es prevé, pel present, a tots els interessats en el dit reemplaçament, que tenen la facultat de poder fiscalitzar tot el relat i el dit reconeixement, el qual se celebrà el dia 25 de l'actual, a les nou del matí, davant l'esmentada Comissió, situada al carrer de Sant Sever, núm. 12.

JOIES VILANOVA Unió 6, 6.

Vaixelles PORCELLANA J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

Hem rebut la guia de ferrocarrils "Express", corresponent al mes actual.

- Sabó La Creu Blanca

Econòmic superior Es ven a tot arreu

Al carrer de la Maguinista (Barcelona), hi va haver ahir tarda un xic de rebombori perquè uns veïns i transients protestaven a crits que un caporal del regiment núm. 72, hagués pegat a un soldat.

Un oficial va fer-los amar tots dos a la caserna.

- Vi Bayard El més energic dels reconstituts. Torna la força i salut a tots els malalts.

Ahí, cap al tard, al Paral·lel, un camió conduït per soldats, va topar amb un pal del tramvia, resultant contús un dels guardies civils que el custodiaven.

Vins marca Clariana

Kampanya, Mors. Rbla. Catalunya, 95

Al dispensari del carrer de Barbarà, ha cès cada una dona de 24 anys, habitant a l'Apc. del Teatre, la qual

tenia una pila de senyals a la cara, demostratives que al seu marit té molt mal geni i punys molt durs.

Baixant d'un tramvia al carrer de Marina, la passatgera Francisca Ballesta Martínez, de 26 anys, va caure i es va fracturar l'avantbraç dret. Van curar-la al dispensari de la Ronda de Sant Pere.

Dues dones que viuen relogades a un pis de la Ronda de Sant Antoni, buscaren raons a una tercera relogada, però aquesta es basta i sobra per a fer-se respectar, i va donar tal lliçada a les seves adversàries que les va obligar a anar al dispensari amb tot de morats a la cara.

La vencedora ha estat denunciada.

— ALMENDROLINA BELLEZA. Es la REINA de les CREMES. Rejuveneix, embelleix i conserva el cutis. No conté grasses. Inofensiva. Fi perfum. Venda en perfumeries.

A un establiment de la Ronda de Sant Pau, un minyó de 20 anys, dependent, per si una noieteta de 13 anys es burlava d'ell, va tirar-li un martell pel cap, tocant-la de la cara i produint-li algunes contusions.

L'agredida va ésser auxiliada al dispensari del carrer de Barbarà, i el furios dependent ha estat denunciat.

La Secció d'Esports de Muntanya del Centre Excursionista de Catalunya celebrà demà, a les deu de la vesprada, junta general ordinària.

En la finta Exposició de Primavera, el premi que la Mancomunitat destina tots els anys a la nostra Exposició d'Art, ha estat adjudicat a un paisatge del notable pintor don Joaquim Mallol.

Els artistes expositors de l'esmentada Exposició podran recollir les obres al Palau de la Indústria tots els dies feiners, de nou a una del matí i de dos quarts de quatre a cinc de la tarda, fins el dia 30 del corrent. Passada aquesta data la Junta no respon de les obres, puix es consideraran abandonades.

Una parella de la guàrdia civil que presta servei a la Diagonal, prop del Palau Reial en construcció, trobà ahir estès a terra i amb ferides de les quals sortia sang en abundància, un home que digué anomenar-se Manuel Estellés Carverà, de 45 anys, casat, venista, i amb domicili a un bar del carrer d'Aragó.

Els guardies portaren el ferit a l'Hospital Clínic, on els metges de guàrdia li apreciaren ferides d'arma blanca a la regió lateral dreta del coll i a l'epigàstri amb penetració intestinal, greus.

Segons declarà Estellés, l'havia ferit a ganivetades En Joaquim Gracia Canadà, el qual viu a la Fonda de Vallbonella, on anaren els esmentats guardies, detenant la germana d'En Gracia, anomenada Francisca, la qual declarà que havia viscut amb En Manuel Estellés durant calorze anys, i que en tot dos fills. Digué que es va veure obligada a separar-se de l'Estellés perquè li donava mals tractes. Negà tota participació en el crim.

El Gracia es presentà espontàniament a la guàrdia civil, negant l'acusació de l'Estellés, qui, interrogat pel jutge de guàrdia senyor Vergara, es ratificà en sa declaració. Contà que En Gracia l'invità a donar un passeig per a instar-lo que l'ajudés a rependre les relacions amb la Francisca, i que discutint li donà dues ganivetades.

Els dos germans quedaren detinguts als calabossos del Jutjat.

Aigües Hotel Martin Obert St. Hilari. Informes i prospectes: Restaurant Martin - Barcelona

La Secretaria de «L'Amic del Poble Català» avisa tots els interessats en la construcció de cases barates que a les seves oficines (Jaume I, núm. 11, principal), podran ésser consultats pel públic els nous Estatuts de la Cooperativa de Cases Barates, tots els dies feiners, de nou a una. Ha començat ja la inscripció de socis.

Vida religiosa

Avui: Santo Gervasi i Protasi, màrtirs, i Santa Juliana, verge. — Demà: Santa Silví, papa; Marius, bisbe, i Santa Florentina, verge.

Quaranta hores: Demà, a l'església de les Germanetes dels Pobres (Plaça

de Tetuán). Hores d'exposició: De dos quarts de set del matí a dos quarts de vuit de la tarda.

La missa de demà: Santa Florentina verge, color blanc.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona de la Guà, a la capella de Marcús.

Adoració nocturna: Avui, Torn de Sant Tarsici, a la parroquia de Sant Joan de Gràcia.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de Sant Josep, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de Nostra Dona del Perpetu Socors, a la mateixa capella.

Obituari

FUNERALS

Na Claudià Cassola i Sancho. Morí el dia 27 de maig. Demà, a les deu, al Bonsuocós.

Na Candida Pastor i Torres de Gómez. Morí el dia 8 dels corrents. Demà, a dos quarts d'onze, a Sant Jaume.

Rdm. P. Joaquim Maria de Llavaneres. O. M. Cap. Morí el 13 dels corrents. Demà passat, a dos quarts d'onze, a Pompeia.

ANIVERSARIS

Na Anna Font i Vilaseca vídua d'En Pere Gras i Bertrams. Morí el dia 20 de juny de 1922. Demà, a dos quarts d'onze, a Sant Francesc de Paula.

Na Carolina Castella de Guri. Morí el dia 20 de juny de 1922. Demà, a les nou, a la parroquia de Pineda.

Na Filomena Passano Corbella de Pantaloni. Morí el dia 20 de juny de 1922. Demà, a dos quarts d'onze, a Pompeia.

Va Emilia Roura i Pinyoch, vídua de Leandre Alvarada. Morí el dia 26 de juliol de 1922. Demà, a dos quarts d'onze, a l'Àngel.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

N'Enric Guàrd i Ramis. Enterrat aquest matí, al cementiri de Sant Gervasi.

En Josep Farrés i Bolari. Enterrat aquesta tarda, al Cementiri Vell.

En Josep Castells i Balcells. Ha mort a Tàrraga.

Bisbat

Representació Catalana al Congrés Eucarístic de París. — La Junta, atenent peticions rebudes, ha reservat un nombre de places destinades als que assistiran al Congrés Eucarístic Internacional de Roma celebrat l'any passat, que per motius diversos no han pogut fer personalment la inscripció. Però tancant-se les llistes el pròxim dia 25, es disposarà de les que per tot el dia 25 no hagin estat compromeses.

A l'ensenyem recorda que en els preus assenyalats està comprès tot; anada i tornada, estada a París i Lourdes, viatges a Reims i Versalles, visites a Bordes i Tolosa, passaport, insignia, guia, etc., etc.

Inscripcions al Grup Eucarístic de la Tercera Orde de Nostra Dona de l'Aljuda, Baix de Sant Pere, 28; Editorial Poliglota, Petritxol, 8; i La Hormiga de Oro, plaça de Santa Anna, 26.

Ha complimentat al nostre venerable Prelat, doctor Guillaumet, el bisbe de la Seu d'Urgell, doctor Guitart.

En aquesta Secreta de Cambra s'ha rebut un edicte del vicari general de l'Eparquie i l'Arquiduc, convocant a concurs, per a proveir, per oposició, vint places de capellans segons del cos eclesiàstic castrense, durant el termini de 45 dies que s'acaba el dia 31 del present mes de juliol.

Es troba al convent del Remei de Vich, amb l'objecte de practicar visita i presidir el Capítol provincial de les Freres Menors de Catalunya, el P. Antoni Martín, acompanyat del seu secretari P. Manuel Mascon.

Ha arribat a la capital de la seva diòcesi, d'etornada de Saragossa, el bisbe de Vich, doctor Muñoz.

Es a Barcelona l'il·lustre Escolapi català P. Tomàs Vilas, qui ha renunciat darrerament el càrrec de Preposit general de l'Escola Pia.

Ha estat nomenat sagristà de la parroquia de Sant Felip de Guixols el reverend don Josep Muntada, retirat actualment del servei parroquial.

Demà finirà al Seminari de Vich els exàmens dels alumnes d'aquell centre.

El diari de València dediquen sentits articles de comiat al cardenal Reig, el qual ha sortit d'aquella capital per a prendre possessió de l'arquebisbat de Toledo.

Ha estat elegida Priora del convent de Carmelites de Vilafraça del Penedès, Sor Assumptió de la Santíssima Trinitat.

Els periodistes que marxen a Lourdes per a fer informació de la peregrinació de l'Hospitalitat han visitat el secretari de Cambra d'aquest Bisbat, doctor don Joan Borda, prenent comiat i anticipant-li la felicitació per la seva festa onomàstica que celebra diumenge vinent.

El dia de Sant Joan, a les deu del matí, dirà la seva primera missa a la capella d'aquest Seminari Conciliar mossèn Mannel Rovira i Cardoner, essent acompanyat per don Domènec Sert i per donya Antonia Bertran de Sert.

La capella de música de Sant Felip Neri cantarà la missa del Papa Marcel, de Palestrina, i farà el sermó el nostre il·lustre amic doctor don Lluís Carreras, catedràtic del Seminari i canonge de la Seu de Barcelona.

Es troba a Barcelona el doctor don Bonaventura Muñoz, arcebisbe de la Metropolità de Caracàs.

Els Pomells de Joventut

EL PAVELLÓ DE NENS

L'Hospital de Sant Pau, encara part en construcció, és un establiment que honora la ciutat que l'edifica i dona testimoni del bé que fa una fortuna deixada per a una gran obra de caritat. L'Hospital de la Santa Creu és l'antic Hospital de la ciutat, que comprèn Hospital, Manicomí, Casa de convalescents i altres finques. Aquest patrimoni, les subvencions oficials i donacions dels que cobreixen les despeses de sosteniment, essent una demostració de l'esperit de caritat que tingueren els nostres avantpassats que amb llurs deixes el fundaren i sostingueren, i també un exemple de co que nosaltres tenim el deure de fer. La gran creixença de Barcelona ha portat per necessitat la unió de l'Hospital de la Santa Creu amb el de Sant Pau, l'augment de les despeses de conservació, sosteniment i materials de curació han promogut noves necessitats, però l'Hospital les va cobrir i l'Hospital les cobrirà sempre perquè és obra catalana i centenària que no pot desaparèixer.

L'Hospital de la Santa Creu i de Sant Pau, és, doncs, la resultat de dues grans aportacions que en convergint formen l'obra gran, per un dels sectors de la qual els pomells anem arreu de Catalunya demanant amb entusiasme una col·laboració.

Per què explico tot això? Senyalament per que un dia captant per al Pavelló de Nens valgué trobar persones que van dir-me: — Un altre Hospital? — No, — vaig respondre, — no és un altre Hospital, és la nova construcció del de la Santa Creu que havem de treure del centre de la ciutat per a transportar-lo a indrets més aïllats, més sanys, més confortables per als pobres malalts, que no troben en el tràfic ciutadà la tranquil·litat, puresa, claror i alegria que els ha de donar consol en llur malaltia. No és un altre Hospital, és un engrandiment, una ampliació, i a la vegada un perfeccionament, cosa que, ultra ésser necessària, és un deure nostre, puix si els avantpassats feren l'obra de la fundació en el seu temps perfectament, impulsats per un amor al pròxim que sembla que avui no sentim tan intensament, com no hem de cooperar a aquesta obra començada pels nostres pares i que necessita ajuda de tots nosaltres.

Deis Pomells de Joventut ha sortit la iniciativa de recaptar per a la construcció del Pavelló de Nens, fent arribar la seva veu arreu en hi hagi un xo d'amor al pròxim, de caritat vers el germà i en emprendre aquesta tasca ho fem amb una satisfacció i una empenya que venceran tots els obstacles que puguin presentar-se.

Aquesta satisfacció que nosaltres sentim no ve de la part purament material de construir un edifici. Nosaltres mai com ara hem tingut tant al davant el nostre lema de Déu i Patria.

Servirem a Déu estimant-lo i amb Ell el nostre germà, aquest és el gran manament. Servirem a la Patria, essent-li sempre fidels i cooperant en tota obra en bé i perfeccionament d'ella. En emprendre la nostra tasca hem vist que servim a Déu, fent una gran obra de caritat, i a la Patria, perquè treiem de les ciutats, viles i pobles de la nostra terra, el sofriment i obrim les portes del consol i guariment als nostres germans.

L'Ajuntament de Barcelona dona per al sosteniment de l'Hospital mil pessetes diàries, i encara ha volgut cooperar a la nostra subscripció, votant, fa poc, la suma de 10.000 pessetes per al Pavelló de Nens. Es de creure que altres Ajuntaments de Catalunya sumaran llur nom a la subscripció, prenent exemple del de Barcelona.

Sentint-nos estimats, l'obra seguirà per bon camí; treballant amb amor i entusiasme, no donem mai un pas enrera.

Que ens dïuen que som massa petits per a pensar en una obra tan gran?

Que ens dïuen que som massa pobres per a pensar a socorrer una quantitat d'aquesta importància?

Nosaltres, petits com les formigues, farem el treball amb l'altre i portarem el granet de sorra, hi portarem la nostra bona voluntat que ho val tot, cercarem totes les ocasions i tots els recoms, i a semblança dels formigues recollirem el necessari, ja que un i després un altre, i molts milers, poden fer una almonia, i totes sumades faran els 10.000 duros que necessitem per al Pavelló de Nens.

Altament, com en les obres bones, es compta amb la benedició de Déu, pregarem perquè el Pavelló aviat sigui un fet. És això tot el que volia dir-vos, és això el que tots estem fent, i és això el que alguns potser encara no saben veure. Nosaltres, guiats per l'amor més pur fem aquesta obra d'amor al pròxim; l'amor que ens guia l'han sentit al cor, infants que tenen una llar escalfada per l'amor d'un pare i d'una mare, cap necessitat, cap egoisme l'inspira, sols era l'àngel bo (del pobre infant, que no té taula, ni llit, ni metge, i ni potser pare ni mare), qui vetlla pels desvalguts, el que truca els nostres cors i obrí els nostres ulls vers l'obra a fer pels Pomells de Joventut de Catalunya.

Catalans i pomellistes: per Catalunya, per l'Hospital, pels nens malalts, donem-nos per amor a Déu una gràcia de caritat.

(Discurs dit per la presidenta de «Flors d'Antella» al Teatre Escola, en la festa del dia 10 del corrent, organitzada pel Pomell «Estol de Santa Eulària».)

Els Amics de l'Art Litúrgic

Una conferència del Sr. Moragas

Els Amics de l'Art Litúrgic van organitzar una conferència sobre «Dos tapissos de la Catedral de Tàrragona amb la història bíblica de Josep i l'episodi evangèlic de la dona adúltera a càrrec de l'eminent arqueòleg don Vicens de Moragas.

L'il·lustre conferenciant féu una sucinta exposició de la història de l'art de la tapisseria en general i del que fa referència a la nostra terra en particular fins arribar a precisar el pertinent als dos tapissos de Tàrragona que havem alludat.

Aquests tapissos eren molt coneguts i admirats, però poc estudiats ja que no era ben clar el seu significat i assumpte.

Durant l'Exposició d'Art Antic feta a Barcelona l'any 1902 topar revelats al públic, però en essent després su-

mariament, sols s'arribà a veure que es tractava d'assumptes bíblics. Aleshores el senyor de Moragas començà a estudiar-los i comparar-los reunint material i il·lustratiu que ara ha mostrat en projeccions.

Resulta que es tracta de la història de Josep des de que els seus germans el deixen en poder de Putifar fins al triomf de la seva saviesa, anant en tots els episodis la figura de Josep acompanyada d'altra figura simbolitzant la «sapiència».

L'episodi de la dona adúltera està posat en relació amb la temptació de Josep. Això serví al senyor de Moragas per a constatar el fet de que, havent els primers cristians fet omissió de l'episodi evangèlic de la dona adúltera, aquesta torna a aparèixer en l'Edat Mitja.

Tant per les seves explicacions humanoses com per les projeccions i les, el senyor de Moragas evidencià la seva gran cultura artística i la seva fina especialització en el referent als teixits, ço que evidencià el que podem esperar dels seus estudis orientadors en una terra com la nostra, on l'art de la tapisseria té molts exemplars valuosos, però poc estudiats.

Felicitem els amics de l'Art Litúrgic per haver organitzat actes com la conferència del senyor de Moragas.

Conferència del Dr. Agell

Dimarts, a la nit, donà una conferència el doctor Agell, director de l'Institut de Química Aplicada, al local del Foment Autonomista Català. Escola Mossèn Cinto, parlant de la lluita contra les mosques, llurs perills, i manera de defensar-se'n. La competència reconeguda del conferenciant en aquest tema, en el qual s'ha assenyalat, restà palesada una vegada més, essent escotat per un no petit auditori que es féu ben bé càrrec de la importància cabdal de la lluita contra els perillous insectes.

Retregué diferents episodis de la campanya realitzada en aquest sentit. Remarcà els exemples d'altres països. Féu veure d'una manera colpidora la part principalíssima que en la propagació de les malalties infeccioses tenen les mosques. Parlà dels estralls que a casa nostra, per vergonya, encara, fan certes malalties infeccioses, com per exemple la verola, que en un país civilitzat ja no s'hauria de conèixer. Afirmà, per tant, la necessitat de la vacunació i el molt profit que d'aquesta vacunació es pot treure. Retreu, com exemple, la campanya realitzada des de l'Alcalde, per En Lluís Duran i Ventosa, per la vacunació obligatòria, la qual va donar uns resultats admirables. Acabà indicant els mitjans a l'abast de tothom, de lluitar contra les mosques; tals com neteja, en primer terme, ús la gasses per impedir llur contacte i accés als interiors, ús de substàncies de preu molt modic, la presència de les quals ofen les mosques i fugen, lleixiu, «gas», etc. Finalment foren projectades unes pel·lícules molt instructives.

Va ésser llargament aplaudit.

Municipi

LA REGENERACIÓ FÍSICA

DELS INFANTS

La Comissió municipal de Cultura té acordat prosseguir aquest any els banys de mar per a escolars, i aprofitant les colònies de «Can Puig» de la Rabassada, la de Martorelles i la de Vilamar a la platja de Castell.

Aquest any seran 6.000 els escolars que podran banyar-se a la platja de Barcelona, i 2.100 els que podran passar les vacances a les colònies esmentades.

Durant la pròxima setmana, a les oficines de la Comissió de Cultura (segon pis de les Cases Consistorials), i als altres locals que la pròpia Comissió designi es repartiran les corresponents sol·licituds.

PRESENTS ALS BOMBERS

A l'Alcalde s'han rebut 100 pessetes destinades al Montepi del Cos de Bombers, trameses per don Hermenegild Marsal com agraïment als serveis prestats per individus de l'esmentat Cos en l'incendi ocorregut el dia 14 del corrent a la ferreteria que el dit senyor posseïa als carrers de Mendibál.

DESCONGESTIÓ DEL CARRER

DE PELAYO

La Companyia de Tramvies ha dirigit una comunicació a l'Ajuntament formulant oposició a que s'autoritzi la circulació dels autobusos pel carrer de Pelayo, fomentant-se en que la línia de tramvies que passava pel dit carrer la retirà la Companyia a petició de l'Ajuntament.

ELS ESPORTS

HIPIQUES

Dimenge vinent és el dia assenyalat per a començar el Concurs Hípic que cada any organitza l'aristocràtica entitat R. Polo Jockey Club.

Enguany tindrà un interès especial, ja que hi pendran part alguns cavallers irlandesos, dels quals s'ha dotat els oficials de l'exèrcit, els quals han fet ja molt bon paper al Concurs de Madrid celebrat darrerament. Entre els oficials que vindran hi ha la majoria dels de l'Escola d'Equitació, el concurs de la qual promet donar un gran interès a la lluita que s'aprova, ja que s'han d'amidar les forces dels seus cavalls amb la dels cavalls barcelonins, que sempre han donat interès a les proves.

Entre els que hi pendran part hi figura el cavall «Clare», pur sang, campió de cavall d'armes d'Espanya del present any i guanyador de la Copa de Granada.

Se'ns diu que és molt probable la concurrència del conegut aficionat senyor Rotira, de Penmyny, del qual es tenen tan agradables records, vindrà amb un lot de cavalls en ple entrenament, després d'haver pres als concursos de París, Vichy i Pau.

Tot plegat permet augurar un gros èxit al proper Concurs, pel qual han estat ja demandades gairebé totes les llugues, havent-se abonat també tots els nostres fervents aficionats.

MOTOR

PENYA RIN

Malgrat la pluja que quela a primera hora del matí, una nombrosa concurrència va acudir diumenge a omplir tot el trajecte de la prova de velocitat a la pujada de la Rabassada, que per segon cop va organitzar la Penya, amb aquella cura de detalls que fan de les seves organitzacions una cosa perfecta.

Poc més amunt dels Quatre Camins es va donar la sortida als concurrents, els quals feren el recorregut de 4.900 metres sense cap accident, assolint-se bella velocitat i batent-se alguns records de l'any passat. Al moment de començar la prova, les 10.20, va acabar de ploure.

La sortida es va donar amb intervals d'un minut, i per categories de menor a major.

Els resultats de la prova foren els següents:

Bicicletes amb motor, 150 c. c.: Primer, B. T. (Galeno), 7' 11" 1/10; D. K. W. (R. Noguera), 8' 11" 1/10; D. K. W. (E. López), 9' 20" 5/10. Hi prengueren part cinc concurrents.

Grup A, motos de turisme, 350 c. c.: Douglas (A. Ala), 5' 32" 8/10; Douglas (J. Balldà), 6' 48" 2/10. 500 c. c.: Douglas (L. Arana), 5' 5" 4/10, record, 5' 50" c. c.: Indian (P. Sagnier), 5' 32" 6/10; Rover (S. Codina), 5' 35". Categoria 1.000 c. c.: Harley Davidson (J. Vidal), 4' 57" 6/10 record; Indian (J. Macaya), 4' 59" 4/10; Harley (R. Escalé), 5' 6" 3/10; Harley (J. Bernart), 5' 27" 9/10. Motos amb side, 1.000 c. c.: Harley (J. Camats), 5' 47" 3/10, record; Indian (J. Collar), 5' 49"; Harley (J. Lluch), 5' 50" 6/10; Harley (V. Carrion), 5' 51" 8/10; Indian (A. Renom), 5' 56" 6/10. Ciclocars de turisme, 1.100 c. c.: Amicar (J. Alvarez), 5' 15" 2/10, record; Bignan (A. Batlló), 5' 28" 8/10; David (T. Soun), 7' 6/10; Bignan (J. A. Cacaya), 12' 6" 8/10.

Grup B, motos de cursa, 250 c. c.: Royal Enfield (J. M. rader), 6' 7", record; Royal (C. Massó), 6' 29" 9/10. 1.000 c. c.: Harley (Z. Mateos), 4' 43" 9/10, record absolut de motos de la pujada; Douglas (L. Arana), 4' 59". Sidecars 1.000 c. c.: Indian (P. Pi), 5' 1" 9/10, record; Harley (V. Naurer), 5' 21" 9/10. Ciclocars 750: B. N. C. (A. Gaston), 4' 58" 1/10, record; J. B. R. (J. Boniquet), 5' 5/10. 1.100: Loryc (comte de Serri), 4' 53" 6/10; Rally Chic (J. Jover), 5' 5"; Seneschal (J. Palazon), 5' 17" 3/10.

Grup C, cotxes de turisme, 1.500: Elzalde (J. Feliu), 6' 8" 4/10, record; O. M. (Vila), 6' 53" 8/10; O. M. (S. Obiol), 7' 1" 3/10; O. M. (J. Baronne), 7' 4" 3/10. 2.000: Diatto (A. Garcia), 5' 32", record; Diatto (Badia), 5' 49". 3.000: Benley (J. M. Carreras), 5' 31", record. 1.500: Austro Daimler (S. Ubarri), 5' 37" 1/10; Austro (Botet), 5' 38" 7/10. Superior, a 5.000: Lancía (J. Palazon), 5' 42" 6/10.

Grup D, cotxes de cursa, 1.500: Ricart i Pérez (M. Gaston), 4' 46" 4/10; M. A. (Jesús Batlló), 4' 52"; Bugatto (P. Sarróstequi), 5' 4" 5/10. 4.000: Elzalde (F. de Vicaya), 4' 31" 8/10, record de tots els recorreguts; Elzalde (Feliu), 4' 47" 1/10.

Com es pot veure, pels temps indicats, els resultats esportius han estat magnífics, i això és el millor èxit que pot atribuir-se la Penya Rin.

EXCURSIONISME

Demà, dimecres, tindrà lloc a l'estatge de l'Agrupació Excursionista Júpiter una interessant sessió de projeccions de les excursions efectuades durant el curs.

L'acte començarà a les deu de la vetlla.

ATLETIQUES

III. Cursa de Parelles Mixtes. — Malgrat la poca estabilitat del temps, el passat diumenge va efectuar-se amb un èxit esclatant la III manifestació excursionista de parelles mixtes, per a disputar-se la copa «Bonet Marqués».

La festa va resultar una veritable manifestació esportiva, digna d'ésser imitada, puix va quedar palesada la ferma voluntat del sexe femení a donar una prova de la seva actuació dins l'excursionisme.

El camí escollit presentava, durant la celebració de la cursa, l'aspecte de les grans festes mantanyenques, puix durant la prova un bon nombre d'espectadors, excursionistes i fotògrafs, el recorrien de cap a cap, aplaudint amb entusiasme a cada parella que desafiava el temps, i amb cara riallera, avançava lleugera envers la meta, establerta a Sant Cugat.

Era cosa plaent contemplar aquelles camins de boia, tan animats pel nombre de persones que associant-se a la festa feien via cap a la meta, seguint els herois de la festa.

Arreu les ginesteres, exuberants de florida, semblaven també associar-se a la festa, espargint una fàlta encisadora que alegrava les xamoses senyoretes, que roges de rostre avançaven sense desmai.

Tot estava completament ordenat per a l'èxit de la cursa, i cap detall mancava per assolir-lo.

Controls i comissaris ben distribuïts procuraven que tot marxés amb ordre, i cap motiu de disgust pogués presentar-se.

A la meta tot estava també ben preparat per a l'arribada dels concursants, presidint la taula del Jurat el primer tinent d'alcalde de Sant Cugat.

Estava encarregat del cronometratge el senyor Olivé.

Es d'aplaudir fortament l'entitat organitzadora d'aquesta III Cursa, el «Gràcia Esport Club», per la seva prova de coneixement en aquestes festes, puix no va descurar el més petit detall per assegurar un falaguer xit.

Cal que estigui orgullosa de l'èxit assolit, puix al seu reclam van respondre 65 inscripcions, de les quals sols van deixar de presentar-se'n 5.

També cal festejar l'iniciador d'aquesta festa, el conseqüent i veterà amant de l'excursionisme, En Pere Joan Bonet Marqués, tan decidit a aconseguir que el sexe femení pugui també demostrar les seves actituds en enaltir l'excursionisme.

De tot cor desitgem que surtin imitadors de la seva tasca, mai prou aplaudida, a fi que aquesta festa pugui repetir-se i estendre's.

La classificació general fou com segueix:

Primer: Roseta Damians i Francesc Miralles, del C. E. Barceloneta, en 1 h. 18'.

Segon: Mercè Escumolà i Innocenci Martin, dels Amics del Sol, en 1 h. 18' 30".

Tercer: Rosa Canals i Ramon Ferran, del S. C. Joventut Tarrasense, en 1 h. 18' 40".

Quart: Hilària Romero i Joan Gibert, del C. D. U. Graciense, en 1 h. 19' 30".

Cinquè: Carme Dasca i Artur Dasca, del B. C. D. Espanyol, en 1 h. 19' 40".

Sisè: Carme Andrés i Candi Riera, dels Amics el Sol, en 1 h. 19' 45".

Setè: Emília Gibert i Francesc Clotier, del C. D. U. R. Graciense, en 1 h. 20' 30".

Vuitè: Teresa Santamaria i Joan Fort, del S. E. Paco Kaj Amo, en 1 h. 20' 30".

Novè: Antònia Manent i Alfons Sánchez, de l'A. Fem. Eugènia, en 1 h. 20' 35".

Desè: Engràcia Delàs i Joan González, d'Els Matins, en 1 h. 21' 05".

Bic., etc., fins a 60.

La copa «Marqués Orpi» (prima de can Flo), correspon a Carme Dasca.

La copa «Gràcia Esport Club» (per entitat), als Amics del Sol. Nova York, 19. — Ahí es va celebrar el partit de campionat mundial de pes mosca. El filipí Pancho Villa vencé a John Wilde en el sisè round per knock-out. — Havas.

LAWN-TENNIS

Londres, 18. — A Manchester s'ha jugat la prova eliminatòria de la Copa Davis de Lawn-Tennis.

El compte de Gomar i el senyor Flaquer, espanyols, guanyen als senyors Godfrees i Lycett per 6-2, 6-3, 4-6 i 6-3. Espanya té per tant dues proves i Anglaterra una.

Les altres dues proves es disputaran demà, i no més que Espanya en guanyar una, obtindrà la victòria. — Havas.

Ginebra, 18. — Segona jornada del campionat de lawn tennis. Copa Davis. — El partit l'ha guanyat l'equip suís contra la República Argentina, per quatre a un. — Havas.

El match Salut-Mallorca. — Avui embarquen vers l'illa daurada els distingits tennistes del Salut Esport Club, senyors Tormo, Boter (Ll.), Font i Reichardt, per tal de jugar el match convingut amb el Cercle Mallorquí.

Els acompanya N. Eduard Isern, de la Comissió de tennis del Salut, en qualitat de capità d'equip i representant del seu Club.

També marxen diversos notables jugadors d'altres clubs que han de participar en el concurs del Club mallorquí.

Curiositats mundials

EL SAHARA

El Sahara, la regió immensa de l'Àfrica, no ha estat mai un mar, com han cregut molts geògrafs, ni constituïa una unitat geològica.

La «Nature» diu que estudis recents permeten dividir el Sahara en quatre parts: la septentrional o algeriana, la nord-oriental o tripolítana, l'occidental i la sub-oriental.

La sequedat i l'absència de pluges, donen una unitat aparent a aquestes regions originàriament diferents. Les precipitacions atmosfèriques són rares, però quan es produeixen, tenen violència extrema. En una hora, un rierol per on durant mesos no hi corre un got d'aigua, esdevé un torrent que s'ho emporta tot.

A l'hivern, el Sahara és un centre d'atmosfera anticiclònica, llevant els vents cap a la perifèria. A l'estiu és al revés: atrau els vents, però les muntanyes de l'Atlas, del Garian i del Harka-el-Homra, barren el pas als núvols que vénen del Mediterrani, mentre el planell d'Etiòpia i el massís del Massà, impedeixen el pas dels que vénen de l'Oceà Índic.

Solament en el planell central del Sahara occidental hi plou algunes vegades a l'hivern quan hi ha vent NO.

El cel és d'una puresa admirable. Neva en sortir el sol, en la qual hora es forma boira, deguda a la sorra en pois suspesa en l'aire. La temperatura canvia sobtadament, de la calda inaguantable del dia a les glaçades de la nit.

UN AUTOR DRAMATIU NOU

Es el germà del darrer Tear, el gran due Constant.

En un teatre alemany de Reval, acaba d'ésser representada una obra seva, traduïda del rus.

Als cartells, l'autor és designat amb les inicials K. R. (Konstant Romanoff) i els diaris no parlen mai de l'obra, l'argument de la qual passa en els temps evangèlics, durant l'estada de Jesucrist a Jerusalem, enant ornada amb números de música del compositor Glasunoff, la qual música els crítics elogiaven molt.

Quan K. R. vulgui escriure un drama punyent o una tragèdia, no li mancaran arguments en el país de Lenin i companyia.

RIDIQULESES

A les darreres curses de cavalls de Manchester, un d'aquests animals corredors duia el nom de «Buidhach».

I heu aquí que la Protectora d'Animals d'Anglaterra ha reclamat contra aquest nom, perquè, essent difícil de pronunciar, ha fet que la gent se l'hagi pres a broma.

«No hi ha dret» — diu la Protectora — a cobrir de ridícul un cavall innocent.

Sembla que qui s'ha cobert bastant de ridícul és la Protectora d'Animals d'Anglaterra.

UN PARTIT BEN ALT

L'Associació «Bolton Wanderer» va organitzar un partit de futbol al

Notes bibliogràfiques

C. Nepos : Vides d'homes il·lustres

Trad. del Dr. Manuel de Montoliu

El llibre de les «Vides» de Corneli Nepos, que ara, per primera vegada, surt traduït complet en català, porta vinculat un brillant i llarg capítol de la història de l'educació moral dels pobles europeus. Les «Vides» de Corneli Nepos, d'enguà del seu descobriment en temps de la Renaixença, i gràcies, sobretot, als humanistes d'aquella clara França del segle XVII, foren erigides en una mena de catecisme de la virtut antiga, en un breuari clàssic d'heroisme, en el qual el jovent d'una multitud de generacions ha après, per espai de dos o tres segles, les més altes i nobles lliçons de ciutadania que l'antiquitat greco-romana pot oferir als homes de les èpoques modernes.

Era, doncs, un deure de la «Fundació Bernat Metge» incorporar a la nostra llengua i a la nostra pedagogia aquest llibre d'or, que sense valer-se de fórmules abstractes ni de sistemes de moral o de filosofia, tan pràcticament i suggestivament ensenya l'exercici de les més preades virtuts cíviques en el mirall dels fets i de les gestes de preclars personatges del món antic, recontats en un estil de sobria elegància i en un llenguatge de meridiana transparència. Som lluny, és veritat, dels temps que els humanistes posaven el llibre de Corneli Nepos com un model insuperable de la latinitat clàssica dels temps millors de la literatura de Roma.

Avui, la valor purament literària de les «Vides» de Nepos ha descendit notablement en comparança amb la veneració de què els segles passats li feren objecte com a monument literari. Així i tot, d'enguà que la filologia clàssica moderna ha deixat establerta definitivament la finalitat educativa i pedagògica amb què aquest llibre fou escrit pel seu autor, la minva de la seva vàlua literària s'ha vist compensada per la pujada de la seva vàlua moral per a l'educació del jovent. Diffícilment trobarem un llibre de l'antigor clàssica on estiguin tan bellament reunits i tan clarament exposats, com en l'obra biogràfica de Corneli Nepos, aquests anells de fets preclars, de nobles actituds i de virtuts heroiques amb què refrigera el nostre esperit aquest modest biògrafa dels més incògnits heròis que escales en aquelles èpoques els cims de la immortalitat. Pocs llibres de les reduïdes proporcions i de les modestes pretensions del de Corneli Nepos, entre les grans obres de l'antiquitat clàssica, poden oferir-nos, en el mateix grau que ell, aquest tan alt, pur i noble sentit d'humanitat que transcorreix a una exemplaritat educativa, constant i invariable en totes les vicissituds de la història universal de la cultura.

La traducció, feta amb gran cura pel senyor M. de Montoliu, va precedida d'un estudi preliminar, obra del mateix traductor, en el qual estudia les principals i més interessants qüestions sobre l'obra de Corneli Nepos. Aprofita les escasses notícies que sobre la seva vida porten els autors contemporanis i posteriors. Més abundoses són les dades que posem sobre l'activitat intel·lectual del nostre escriptor. Encara que l'única obra que ens n'ha atribuït sigui aquesta de les «Vides», cal no oblidar que hi ha nombrosos testimonis — i l'autor els esmenta en el seu proleg — d'altres obres molt importants, de Corneli Nepos, com són la seva «Crònica» de Roma, en tres volums; i el seu llibre «Exempla», escrit a imitació de les «Paradoxes» (curiositats), de la literatura grega, que fou molt aprofitat per diversos escriptors de l'antigor; les vides de Cató i de Ciceró, escrites per encàr-

rec del seu amic Titus Pomponi Atic; i, finalment, una voluminosa correspondència epistolar amb Ciceró, perduda malauradament per a la història política i literària de Roma.

El llibre que ara presenta la «Fundació Bernat Metge», traduït al català, és sols una part petita d'una obra molt voluminosa, en la qual Corneli Nepos va escriure una sèrie de vides paral·leles de personatges famosos, grecs i romans, el pla del qual ha estat reconstruït amb gran sagacitat per les pacients recerques de la moderna filologia clàssica. De les vint-i-cinc biografies que conté l'obra de Corneli Nepos, 23 són del primitiu llibre de generals estrangers (grecs en llur majoria) i dues, les de Cató i Atic, són fragments del llibre (perdut com tots els altres restants d'aquella gran obra biogràfica), sobre els historiadors llatins.

L'autor del proleg, després d'anàlitzar defugidament el contingut del gran llibre perdut de biografies, examina amb tot el detall possible la qüestió «Emilius Probus» que durant tan llarg temps preocupà els estudiosos de l'obra de Corneli. La història de l'atribució d'aquesta obra a Emili Probus és seguida pas a pas, per l'autor del proleg fins arribar a les definitives conclusions dels més autoritzats erudits que s'han ocupat de la qüestió, segons les quals cal restituir íntegrament l'obra de Corneli Nepos per una sèrie de raons convincents d'ordre literari, lingüístic i històric. El lector trobarà en l'examen d'aquesta interessant qüestió els noms i les obres dels principals erudits i filòlegs que han intervingut amb ms positiu resultat en la decisió de l'interminable controvèrsia sobre el veritable autor d'aquestes biografies.

A continuació, el senyor Montoliu situa l'obra de Corneli Nepos dintre l'ambient de la literatura i dels corrents culturals de la seva època i estudia amb ajut dels seus més savis comentadors el seu caràcter, la seva finalitat i el seu estil. Un capítol apart dedica el prologuista a l'estudi de Corneli Nepos com a historiador; i de les observacions fetes sobre un contingut històric i de la comparació de les seves notícies amb les que aporten altres historiadors sobre els mateixos fets i personatges, dedueix la veritable vàlua que el llibre de Corneli Nepos posseeix com a document històric.

El senyor Montoliu entra després en l'estudi dels manuscrits de l'obra. Sembla que procedeixen tots d'una font comuna, o sia, el còdex anomenat «Danielinus», avui perdut, i que es perpetua en la família dels millors manuscrits de l'obra, els principals dels quals són els anomenats «Parceus» i el «Guelferbytanus» o «Gudianus». L'establiment del text ha pogut ésser simplifcat gràcies a les excel·lents edicions que s'han fet del llibre, a base de la col·lecció de tots els principals manuscrits. L'autor de l'edició d'Oxford E. O. Winsted, ha tingut presents i ha aprofitat els treballs de Rohlf, de Nipperdey i de Halm, que són els tres filòlegs que més s'han distingit, en la crítica del nostre text. Per això ha resultat convenient reproduir aquesta edició d'Oxford (1904), reduïnt el seu aparoll crític al més estricte, esclarint la seva fosquedat d'exposició i adoptant algunes variants diferents de les admeses per Winsted.

La versió ha estat sotmesa a l'examen i revisió del professor senyor Balcells, com a latinista, al qual també ha contribuït a la fixació del text, i del senyor Esterlich, director de la «Fundació Bernat Metge».

del Jungfrau, un dels puigs més elevats de les muntanyes suïsses. L'enunci fou considerat com una temeritat, però el partit fou jugat a una alçada de 4.000 metres, i en una explanada glaçada, sense cap incident ni cap accident.

Sempre valdria més que els aficionats al futbol anessin a jugar al Jungfrau, o a les Agudes del nostre Montseny, que no pas pels carrers de Barcelona.

Les Revistes

«CATALANA»

La revista literària fundada per En Francesc Mateu, publica en son

número 144 el següent sumari: Hi ha una ciutat a Europa, per Joan Oller i Rabassa; El camí de març, per Mossèn Antoni Navarro; De les ulleres, per J. Gudiol; Epigrama, per Josep Maria Gargantà; La mori d'Hèctor, per Antoni Bulbena-Tosell; De la magnificència i opulència en la taula, per Baldri Pla-nach; La xurra, per S. Trullol; Plantes; Plantus. Tercera part. Novela, per Josep Calçada i Carbó; Llibre d'amor, per Joan Arús; Folklore, per Gabriel Castellà i Raich; Revista; Follet: Alicia, per Josep Pin i Soler.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Congrés de Química a Anglaterra

Londres, 18. — Ahir diumenge, dia 17, comença a la Universitat de Cambridge el quart Congrés internacional de Química. L'esmentat Congrés durarà fins el dia 23. — Havas.

La qüestió de Tànger

Londres, 18. — L'agència Reuter creu saber que des del moment en que els governs francès i espanyol han designat a els delegats per a la conferència de Londres en la qual s'ha de tractar de la qüestió de Tànger, res no impedeix que la dita conferència es reuneixi molt aviat.

Afegeix que així que el govern espanyol fixi l'arribada dels delegats espanyols, serà determinada la data de l'obertura d'aquesta conferència. — Havas.

Londres, 18. — El diari "The Times" ha començat la publicació d'una sèrie d'articles del seu corresponent al Marroc, en els quals després de fer detallada exposició de la qüestió de Tànger des del punt de vista històric, expressa el seu criteri sobre la situació actual.

El "Times" diu que la Gran Bretanya té a Tànger especials interessos, tan d'índole històrica com d'índole comercial.

La situació de Tànger a l'entrada del Mediterrani, dona a aquesta ciutat una capital importantíssima. El Marroc és un país en el qual abunden les riqueses naturals i la transformació de Tànger en port situat envers el Nord d'Àfrica, així com la construcció de ferrocarrils que des de Tànger irradiïn envers un port obert, que permeti als vaixells mercants refugiarse-hi en tot temps.

Afegeix que l'actitud del Govern espanyol és la d'oposar-se a deixar carta blanca a França perquè aquesta potència exerceixi cap monopoli a Tànger.

La proposició que l'assumpte de Tànger sigui solucionat, ha estat sempre novament a les potències interessades, i es creu que res no impedirà la reunió de la conferència en la qual se n'ha de tractar.

Donada la divergència d'opinions existents entre França i la Gran Bretanya, aquesta última potència jutja preferible que una reunió de tècnics prepari les bases perquè s'arribi a celebrar una conferència que pugui tenir alguna probabilitat d'èxit. — Havas.

Londres, 18. — A la Cambra dels Comuns s'ha parlat de la qüestió de Tànger.

El secretari permanent de Negocis estrangers, manifestà, en síntesi, què segueix:

L'únic que hi ha proposat, ha estat senzillament que s'entaulin entre petits anglesos, francesos i espanyols, converses sense cap caràcter oficial, puix l'objecte de les dites converses és realitzar esforços per a trobar una fórmula d'intel·ligència que faci possible la celebració d'una Conferència oficial.

Es confia que aquestes converses començaran a celebrar-se per tota aquesta setmana.

El Govern anglès estarà representat pel seu agent diplomàtic i cònsol general a Tànger, que en l'actualitat és a Londres. — Havas.

Londres, 19. — Segons notícies de l'agència Reuter, en la pròxima reunió que es celebrarà a Londres, de tècnics espanyols, francesos i anglesos per a deliberar sobre la qüestió de Tànger, la Gran Bretanya estarà representada per un conseller amb categoria de primer secretari. — Havas.

La «lleï seca» a Egipte

El Cairo, 18. — El president del Consell egipci, ha presentat al Parlament una petició que li fou tramesa pel representant dels Estats Units en la qual s'hi demana que s'abolís la venda i el consum de les begudes alcohòliques a Egipte. — Havas.

La crisi de l'habitació a Polònia

Varsòvia, 18. — El govern polonès ha emès un emprèstid de quaranta cinc mil milions de marcs polonesos per a subvencionar les noves construccions amb mitjà de la manca d'habitació. — Havas.

En honor de Mistral

Avinyó, 18. — En record del poeta Mistral, es celebraran grans festes a Maillane. El dia 24 de l'actual hi haurà jocs florals, llegint-se poesies en provençal.

A la nit es representaran diverses peces teatrals, escrites en la mateixa llengua. — Havas.

L'assemblea balcànica ajornada

Constantinoble, 18. — El Comitè organitzador del Congrés d'unió comercial dels Balcans, davant els actuals esdeveniments de Bulgària, ha ajornat la celebració de l'assemblea que havia d'efectuar-se a Sofia en aquest mes i a la qual havien de concórrer representants de Turquia, Bulgària, Iugoslàvia, Romania i Grècia. — Havas.

La política francesa

Paris, 18. — La premsa del partit radical socialista fa observar que entre els quaranta diputats que s'abstingueren de votar l'ordre del dia de confiança al govern, figuren els extremitistes Briand, Loecheur i Klotz.

Assigura la dita premsa que alguns ministres radicals han demanat al senyor Poincaré que disipí l'equívoc existent en el seu partit, perquè els seus correligionaris els amenacen amb un vot de censura. Afegeixen els periòdics que el senyor Poincaré ha promès precisar les seves declaracions accentuant-les de manera que satisfaguin els seus col·laboradors dels partits de l'esquerra. — Havas.

La Conferència de Lausana

Lausana, 18. — Entre els elements de la delegació turca circulaven ahir a la tarda comentaris optimistes. Ismet Patxà ha rebut del Govern turc noves instruccions conciliadores. Es creu que aquestes estan redactades en un sentit d'acceptar, com a fórmula de transacció, el pagament dels cupons del deute turc. S'espera que els Governes aliats acceptaran aquesta fórmula. — Havas.

Lausana, 18. — La situació no ha canviat en cap lloc.

Les tres fórmules que foren examinades en la sessió d'ahir, han estat rebutjades.

Els representants angles i italià, apoen la tesi francesa.

Es creu que els Governes de Paris, Roma i Londres, entaularan converses per a buscar el mitjà de posar fi a la situació actual que ve perllongant-se sense obtenir cap resultat. — Havas.

Lausana, 19. — Els aliats deliberaran ahir sobre la situació actual, acordant esperar instruccions dels respectius governs per al pagament dels cupons del deute turc.

Ismet Balxà conferència amb el senyor Venizelos lamentant-se dels atropells de què són objecte els subdites turcs a la Tràcia Occidental.

Venizelos oferí transmetre la queixa al Gabinet d'Atenes.

També es lamentà Venizelos de les confiscacions de les fortunes grans fetes pels turcs a Constantinoble. — Havas.

Els soviets amenacen Anglaterra

Riga, 18. — Els diaris publiquen despatxos procedents de Moscou, segons els quals la premsa soviètica comenta amb elogi les declaracions fetes pel Comissari rus senyor Kameneff, sobre de les relacions entre la Rússia soviètica i la Gran Bretanya.

Kameneff, assegura que els soviets desitjan la pau amb Anglaterra, però que en el cas de ruptura, Rússia comptaria amb l'ajuda del Turquestan, no solament per a combatre contra les trpes colonials de la Gran Bretanya, sinó també per a subvertir totes les poblacions que estan sota el domini anglès. — Havas.

La crisi belga

Bruselles, 18. — L'ex-president del Consell senyor Theunis ha estat encarregat novament de formar Gabinet.

El senyor Theunis s'ha reservat l'admetre l'encàrrec fins que vegi la possibilitat de resoldre les qüestions de la Universitat de Gant i del servei militar. — Havas.

Atemptat a Jerusalem

Londres, 18. — Telegrafien de Jerusalem al "Daily Mail" que un individu desconegut disparà alguns trets de revòlver contra un capità de la gendarmeria anglesa, ferint-lo mortalment. — Havas.

El pressupost francès

Paris, 18. — Sessió del Senat. — Presideix el senyor Gaston Doumergue. Comença la discussió del Pressupost per a l'any 1923.

El ponent, senyor Henri Berenguer, exposa la seva ponència en la discussió general. — Havas.

Francesos contra alemanys

Dusseldorf, 18. — Ahir a la tarda, davant del Consell de Guerra de Warden, va acabar la vista del procés contra els directores de mines que es negaren a fer remeses de carbó.

Ultra les sentències pronunciades ja contra tres directores de mines, el consell de guerra ha condemnat cinc directores a diferents penes i multes. — Havas.

L'erupció de l'Etna

Catània, 19. — Les erupcions de l'Etna van adquirir d'hora en hora major intensitat. Les corrents de lava que vomita el cràter principal de l'Etna s'escampen arreu, enterrant pobles sencers. Una d'aquestes columnes ateny una altura de deu metres i avança a vint metres per hora, arrasant tota la campinya. Al vessant oriental s'han obert enormes esquerdes d'erupció.

La població fugitiva dels llocs arrasats per la lava ha estat recollida en camions i transportada a centenars a lloc segur. — Havas.

Roma, 19. — El ministre del Treball ha sortit d'aquesta població cap a Catània i llocs afectats per les erupcions de l'Etna. — Havas.

Roma, 19. — Segons notícies procedents de Messina, que fan referència a les erupcions de l'Etna, es diu que un corrent de lava solidificada ha arribat a les poblacions de Ciardini i Taromina, ocasionant enormes destruccions.

Una veritable onada ha arrasat i enterrat alguns pobles vells de l'Etna. — Havas.

L'estimbada del marc

Berlin, 19. — Durant la setmana última el marc ha perdut un cinquant per cent del seu valor. El dòlar, que el dia 11 de l'actual es cotitzava a 80.000, assolí ahir dilluns un valor de 150.000. Els bitllets en circulació resulten insuficients per al tràfec després d'aquesta nova baixa.

La reducció a la Borsa de vendes de dòlars i lliures esterlines ocasiona unes fabuloses oscil·lacions en la cotització del marc. La qüestió té molta gravetat, ja que com a compensació els jornals, no augmenten en proporció al preu dels articles de primera necessitat.

El Banc de l'Imperi ha llançat al mercat, des que començà l'acció per a sostenir el marc, la quantitat de 20 milions de dòlars en divises esterlines. — Havas.

Berlin, 19. — Regna molta agitació entre la població que viu d'un salari fixe. Als cirkels financers s'opina que el fixar els salaris prenent per base l'hor precipitari més encara la baixa del marc.

Segons rumors que circulen es declara la vaga general a Berlín. La població ha saquejat els aparadors del barri Neukölln. — Havas.

Els ferrocarrils del Ruhr

Paris, 19. — Segons notícies que publiquen els periòdics, les autoritats aliades d'ocupació han prohibit el transport de coc a l'interior del Ruhr. Totes les línies de ferrocarrils del Ruhr han estat posades sota el control directe dels aliats. — Havas.

Monsenyor Testa a Essen

Essen, 19. — Ha arribat a aquesta ciutat el legat del Papa monsenyor Testa. — Havas.

Enterrament de Stambuliski

Paris, 19. — Telegrafien de Wreme al "Journal" l'hanat compte que el cadàver del senyor Stambuliski rebé sepultura el dia 16 del corrent. — Havas.

El tabac a Constantinoble

Constantinoble, 18. — Accedint a la demanda del municipi de Constantinoble, el ministre d'Economia turc, ha signat un decret concedint el lliure contru del tabac en el terme municipal de Constantinoble. — Havas.

Iugoslàvia i Bulgària

Belgrado, 19. — Contestant a una interpel·lació que se li havia dirigit, el ministre Nixic ha declarat que Iugoslàvia no interviendria militarment a Bulgària. Afegeix que la sola infracció del tractat de pau podria motivar que s'arribés a una acció diplomàtica. — Havas.

El viatge aeri d'Amundsen al Pol

Cristiania, 19. — Es diu que l'explorador Amundsen ha renunciat definitivament a la seva expedició al Pol per avió, per no haver-lo satisfet els últims vols fets en aquest sentit. — Havas.

L'exèrcit turc i els egipcis

Angora, 19. — Han causat impressió als cirkels d'aquesta capital les notícies que es reben procedents d'El Cairo, segons les quals, nombrosos egipcis es dirigeixen a Angora amb intenció d'ingressar a l'exèrcit turc per a rebre instrucció militar. — Havas.

Transport turc capturat pels anglesos

Londres, 19. — Comuniquen de Constantinoble a l'Agència Reuter que el contra torpediner britànic "Splendid" ha capturat al mar de Màrmara un transport turc procedent de Tràcia que portava canons a bord. — Havas.

Londres, 19. — Comuniquen de Constantinoble a l'Agència Reuter que el transport turc que ha estat capturat pel contra torpediner britànic "Splendid" que portava canons a bord, procedia de Silivri. Després de capturar-lo, els oficials del vaixell anglès desamagaren els canons i conduïren el transport turc a Constantinoble, on es procedí al desembarcament de les dites peces d'artilleria.

Les autoritats angleses deixaren en llibertat el vaixell i els seus tripulants i consideren el fet com una violació del tractat de Mudania, pel qual es prohibia el transport de material de Guerra. — Havas.

Els partits italians i la Santa Seu

Roma, 19. — Ocupant-se de les actuals lluites de partit, l'Osservatore Romano recorda que la Santa Seu es troba sempre fora de les lluites de partit i debats polítics. — Havas.

Anuncis Oficials

COOPERATIVA DE FLUID ELECTRIC

En compliment del que prevé l'article 38 dels Estatuts Socials, es convoca els senyors socis de la Cooperativa a la Junta general ordinària que se celebrarà el pròxim dia 27 del a dos quarts de quatre de la tarda, a la Sala d'actes del Foment del Treball Nacional, plaça de Santa Anna, 4, per a tractar dels següents assumptes:

I. — Examen i ratificació en son cas de l'inventari-balance de l'exercici tancat el 31 de desembre de 1922.

II. — Donar compte dels treballs efectuats fins ara i de la situació actual de la Cooperativa.

III. — Discussió i votació de les proposicions que es presentin en forma estatutària.

Segons l'article 32 dels repetits Estatuts podran concórrer a la Junta tots els accionistes fundadors i co-operadors, dipositant a la caixa social llurs accions o el resguard acreditatiu de tenir-les dipositades en un establiment bancari d'aquesta ciutat o amb sucursal a Barcelona, amb tres dies d'anticipació a l'assenyalat per a la Junta i recollint un resguard o papereta de remesa.

Barcelona, 18 de juny de 1923. — El president del Comitè Administratiu, comde de Caralt.

Nou ministre de la Guerra polonès

Varsòvia, 19. — Ha pres possessió del càrrec de ministre de la Guerra el general Szeptychi, inspector general que era de l'exèrcit polonès. — Havas.

El Tribunal de Justícia internacional

La Haya, 19. — S'ha celebrat la solemne sessió d'obertura de la tercera reunió del Tribunal Suprem de Justícia internacional. — Havas.

Vaga a Bochum

Bochum, 19. — Els obrers de la mina Bochumer Verein s'han declarat en vaga de 24 hores, com a protesta pel bloqueig de les mines i dipòsits del bloqueig de les mines i dipòsits de riells d'enllaçament, fet per les autoritats d'ocupació. — Havas.

Detenció del comissari de policia de Dortmund

Dusseldorf, 19. — El Comissari de policia de Dortmund que no havia pogut ésser trobat fins ara, ha estat detingut i empresonat a Gastrop. — Havas.

L'actitud de Bèlgica

Paris, 19. — Comuniquen de Brusselles a "Le Journal" que els ministres belgues han aprovat per unanimitat el projecte de resposta al recent memorandum anglès que Poincaré sotmeté a llur aprovació, tant convençuts que així mateix el Parlament es mostrarà conforme. Opinen que Bèlgica pot comptar amb França sense esperar que sigui resolta la crisi ministerial belga. — Havas.

Bruselles, 19. — Ha estat desmentida la notícia d'haver estat tramesa a Londres la resposta del Govern belga al qüestionari d'Anglaterra. — Havas.

L'aniversari de la batalla de Verdun

Bruselles, 19. — S'estan ultimant els preparatius per a la solemne festa commemorativa de la gran batalla de Verdun, de 23 de juny de 1916, que, com se sap, serà presidida pel Rei Albert de Bèlgica i pel President de la República francesa senyor Millerand. — Havas.

Bulgària i Grècia

Atenes, 19. — Afirmen els periòdics d'aquesta població que el Govern grec ha ordenat al seu representant a Sofia d'entrar en relacions amb el nou Govern búlgar. — Havas.

Nonell Germans

DANVI — VALORS — OUPONS
Rambra del Centre, 16

Com aclariment als anuncis publicats per les cases "Francisco Quintana" i "E. J. Pujol Xicoy" referents als compta-quilòmetres i compta-revolucions que muntaven els cotxes de Vizcaya i Feliu sobre «Elizalde» i Gaston sobre «Ricart i Pérez» fan constar les citades cases que els compta-revolucions eren de la marca «JAEGER» i els compta-quilòmetres de la marca «O. S.»

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dimarts, 19 de juny de 1923

En veure que l'Estat espanyol, a Catalunya, no defensa la vida dels ciutadans, ni evita els més escandalosos atemptats contra la propietat, ni fomenta l'ensenyança, ni conserva les carreteres, hom recorda el cas d'aquell pagès d'Irlanda que preguntava al Rector de què els servia adorar i fer llum a un Sant, que ni preservava dels flagells els camps, ni feia ploure, ni augmentava les collites.

«El amigo Sánchez Guerra»

EN Sánchez Guerra ha escrit una carta a En Cambó. L'ex-president del Consell de Ministres diu que «importa a España resolver armónica y acertadamente el problema català».

Ja estem acostumats que els polítics madrilenys, en l'oposició, reconguin la importància del nostre problema, per a desconèixer-la i oblidar-se'n així que governen.

Fins fa poc havia governat En Sánchez Guerra, i no sols no féu res per a resoldre el plet català, sinó que s'oposà a tot allò que podia significar donar alguna petita satisfacció a desigs nostres. Llavors era el comte de Romanones, de l'oposició estant, el que deia sovint paraules de simpatia a Catalunya.

Ara, la posició ha canviat, i han canviat també les actituds. El Romanones, governant, no s'ha recordat més del que deia en l'oposició. I el Sánchez Guerra, en l'oposició, no es recorda del que féu quan governà.

Nosaltres sí que ho recordem. Recordem que En Sánchez Guerra ha tingut el poder força temps i, oblidant que el Decret de Mancomunitats porta la seva firma, no ha fet res per a concedir a la Mancomunitat de Catalunya delegacions, tal com en aquell Decret s'havia promès.

Recordem que el govern d'En Sánchez Guerra fou el que donà la concessió telefònica de Barcelona al Cos de Telègrafs, oposant-se que l'explotés la Mancomunitat, tal com estava concedit per una disposició anterior i tal com demanava l'interès de la nostra ciutat.

Recordem que un ministre del Govern Sánchez Guerra, fou qui trossejà el projecte d'hisendes locals que havia donat redactat En Cambó, només perquè amb aquell projecte podia enrobustir-se la hisenda de la Mancomunitat.

Recordem que un altre ministre del Govern Sánchez Guerra fou el que dificultà els concursos de ramaderia que, amb l'adhesió de tot Catalunya, la Mancomunitat anava celebrant.

Com vol el senyor Sánchez Guerra que cregui ningú aquí amb la sinceritat de les seves paraules? Com vol que el tinguem per *amigo*?

Polítiques

AL CASAL DEMOCRATIC NACIONALISTA

Dijous vinent, dia 21, a dos quarts de deu de la vespa, al «Casal Democràtic Nacionalista» (Sant Honorat, 7, pral.), un miting d'afirmació nacionalista radical, on per damunt les teoritzacions polítiques actuals, serà feta una afirmació concreta de fe en les idees bàsiques perquè malia l'Estat Català.

Hi parlaran els senyors Pou i Sabater, Cardona, Riera i Puntí, Roig i Pruna i altres.

LA FESTA DEL PROGRAMA

Enguany celebrarà el partit federal la «Festa del Programa», de 22 de juny, a la vila d'Arenys de Mar.

D'acord el Centre Federal d'aquella població i el Círcol Republicà Federal de Barcelona, han organitzat pels dies 23 i 24 d'aquest mes una sèrie de festes, a les quals, ultra els individus del Comitè, han estat convidats i hi assistiran personalitats del republicanisme barcelonès, entre elles, el diputat a Cortes per Sabadell, don Lluís Companys.

El dia 23, a la tarda, s'obsequiarà als expedicionaris amb un xampany d'honor. A les vuit, se celebrarà un àpat a l'Hotel Restaurant del Siglo, i a les deu del vespre, tindrà lloc al «Cinema Doré», un miting de caràcter comarcal. Han anunciat l'assistència a tots aquests actes comissions de Canet, Arenys d'Amunt i altres pobles de la comarca.

Els tickets per l'àpat s'expenen al Centre Federal d'Arenys de Mar, al Círcol Republicà Federal de Barcelona, i al carrer de Viladomat, número 16, botiga, al preu de 850 pessetes.

MITING A MOLINS DE REI

Amb assistència d'una gran gentada, es celebrà diumenge, al local del Café Nou, l'anunciat miting d'afirmació nacionalista.

Hi prengueren part els senyors Latorre, Salat de Sans, Fernández-Vidal, Llangort, doctor Montanyà, senyor Pujol, senyoreta Merod Llangort, senyors Duran i Alibena, i Francesc Macià.

L'acte s'acabà amb els cants de «La Marsellesa» i «Els Segadors».

Oradors i representants de diverses Joventuts i Entitats del Baix Llobregat foren obsequiats amb un «bonx» al «Bar La Lluna», pels joves del Grup Nacionalista Bac de Roda, de Molins de Rei.

ELS REPUBLICANS DE GIRONA

El dia 29 se celebrarà al Centre Republicà de Girona, una Assemblea de representants de les organitzacions republicanes de totes les comarques gironines, per a constituir un Directori o organisme que coordini l'actuació i dirigeixi la propaganda de llurs ideals.

Finim la convocatòria de l'Assemblea, en la qual es proclama el Nacionalisme com element bàsic de la projectada organització, el diputat a Cortes per La Bisbal, senyor Albert, els diputats de la Mancomunitat, senyors Noguera i Cornet, Irla, Quintana, Riu i Puig i Santaló i representants de les principals entitats.

Les Idees i les Imatges

PESADESSES

Hi ha la pesadesa de l'or.
Hi ha la pesadesa del plom.
Hi ha la pesadesa, o, si voleu millor, la lleugeresa pesada de l'abimí.

JOSEP MARIA JUNOY

Una carta del senyor Sánchez Guerra

La retirada política del senyor Cambó

Retallém de «La Epoca»:
«Algunos colegas han hecho pública la noticia de una carta dirigida por el señor Sánchez Guerra al señor Cambó con motivo de la actitud tomada por éste retirándose de la política.

En su vista, creemos que debe darse a conocer el texto de la misma, que es el siguiente:

«Madrid, 13 de junio de 1923. — Excelentísimo señor don Francisco de A. Cambó:

Mi querido amigo: Me sorprende y me amarga encontrar en los periódicos de hoy la grave noticia de la resolución por usted adoptada, dimitiendo, al par que la jefatura de la Liga, el acta de diputado por Barcelona.

Sé que hace usted preceder sus actos todos de una detenida reflexión. Conozco y estimo de antiguo su gran talento y creo, sin embargo, que lo hecho por usted constituye un gravísimo error, que podrá tener tristes consecuencias si usted, como espero todavía, no lo rectifica y enmienda.

Cuanto hemos luchado y gobernado, conocemos esas horas de amargura y desaliento; pero quien tiene las responsabilidades y las condiciones que usted, está obligado a sobreponerse a los sentimientos que ellas engendran y a no retirarse de la lucha, que podrá ser lo más cómodo, pero que no me parece propio de usted ni lícito, permítame que se lo diga, para quien comprometió con sus campañas convencimientos propios y ajenos, y no debe abandonar el campo, bien advertido, como su carta proclama estarlo, del daño que con ello produce a intereses altísimos.

En todo caso, el Parlamento tiene derecho a conocer directamente los motivos de su actitud y las consecuencias que ella puede tener, y ustedes están en el deber de plantear una vez más en las Cortes el magno problema que tanto importa a España resolver armónica y acertadamente.

Perdone estas líneas, inspiradas en sentimientos que cuando menos han de merecerle respeto, a su antiguo y buen amigo q. l. e. l. m.,

J. SANCHEZ GUERRA

Sembla que és propòsit dels convocats, que l'Assemblea sigui la iniciació d'una intensa campanya de reorganització del partit republicà nacionalista en totes les comarques gironines.

L'HOMENATGE AL DOCTOR MARTÍ I JULIA

Aquest acte tingué lloc abans d'anar al Cementiri Vell, amb motiu de portar unes flors i ginesta a la tomba del doctor Martí i Julia.

Entre altres, hi anaren el doctor Samora, el tinent d'alcalde senyor Matons i el doctor Riera i Puntí, qui féu un parlament d'elogi al plorat mestre.

Assistiren a l'acte, un bon nombre de nacionalistes.

AOTE NACIONALISTA A CALELLA

Els nacionalistes, d'esquerra de Calella del grup La Barricada, preparen un important acte per al dia primer de juliol a Calella.

Pendran part en l'esmentat acte, entre altres oradors, el diputat senyor Macià.

ACLARIMENT

En la referència dels assistents a l'Assemblea celebrada a la Liga divendres passat, involuntàriament ometírem el nom del senyor Pujol, president de l'Ateneu Nacionalista Verdader. Ens plau de fer-ho constar.

L'Alemanya d'avui PASSIVITAT

EN el darrer número de la revista *Die Glocke*, el diputat socialista Rudolf Breitscheid, membre de la Comissió d'Afers Estrangers del Reichstag i possible ministre d'Afers Estrangers si els socialistes alemanys fossin gent que tingués ganes de governar, explica al públic algunes intimitats sobre la preparació de la segona nota alemanya. Aquestes intimitats donen la resposta a dos interrogants que una bona part de la premsa, alemanya i d'altres països, ha reproduït abundantment aquests darrers dies. Per què s'ha trigat tant de temps a preparar una nota tan curta? Per què no conté la nota cap indicació precisa ni sobre la xifra total deu deute de reparacions ni sobre el muntant de les anualitats?

Rudolf Breitscheid explica ço que durant setmanes ha estat el secret de tot el Berlín polític i periodístic (deu o dotze mil persones mal comptades). La lentitud de la preparació i la imprecisió del text de la nota alemanya tenen una sola i mateixa causa: la preocupació excessiva per l'efecte que el pas que Alemanya es disposava a donar produiria a l'estranger. Per a informar-se dels corrents que dominaven en els medis polítics de Washington, Roma i Londres — Londres sobretot — el govern de Berlín s'ha servit, cal reconèixer que amb un cert èxit, de tots els recursos lícits, diplomàtics i extradiplomàtics. Al marge de les ambaixades oficials i plenipotenciàries han treballat amb missions especials, a Roma, a Londres, — hom diu que fins a Brussel·les i París, — un nombre d'ambaixadors extraordinaris. Dia per dia, s'han rebut a Berlín les impressions recollides sobre el terreny pels informadors.

Aquest esforç excessiu d'auscultació va determinar, pel que es veu, en el govern, una excitació extremada de la sensibilitat. Tant com els resultats de les negociacions internes, amb els representants dels partits polítics i dels interessos econòmics alemanys, van influir en el delat i l'estructura de la nota les indicacions que anaven arribant de fora. I, obeint a la corba oscil·lant d'aquestes indicacions, el text i el to de la nota foren sovint modificats, segons sembla, i ajornada la tramesa diverses vegades. Rudolf Breitscheid assegura que l'eliminació de tota xifra sobre el deute i les anualitats fou feta a darrera hora contra el parer del partit socialista. Per què? Perquè, segons digué el canceller Cuno als caps dels partits en donar-los compte de la nota abans d'ésser tramesa, se sabia de bona font que certs membres influents del gabinet de Londres entenien que era preferible que a la nota les xifres no fossin indicades.

Aquesta atenció, gairebé obedient, a l'opinió forana, és, fins a cert punt, comprensible. Alemanya no podia permetre's una altra ensepegada com la que va donar amb la primera nota. Abans de comunicar oficialment les noves proposicions calia assegurar-se que no tornarien a provocar un rebuig general i immediat, les conseqüències del qual haurien estat incalculables. En procurar evitar aquest rebuig, el govern de Berlín sabia, doncs, que tractava d'evitar una catàstrofe. Era natural que no hi planyés els esforços.

I la catàstrofe ha estat evitada. La nota s'ha tramès, per fi, i ja se sap que ni Londres, ni probablement Roma, no hi respondran amb una rodona negativa. És un resultat apreciable que ningú no discutirà. Es, però, aquest resultat, el màxim a què Alemanya podia aspirar?

Caldrà respondre que sí, tenint en compte que el govern alemany fa, d'engà de la dimissió del canceller Wirth, una política de passivitat, i no sembla capaç de fer-ne una altra. Passivament va permetre que s'anés congriant una situació internacional que havia d'acabar donant a França un pretext per a l'ocupació de la conca del Ruhr. Ocupada la conca del Ruhr, finalment, pels exèrcits francès i belga, el govern de Berlín va creure que l'única cosa que li quedava per fer era proclamar la resistència passiva: I van passar els mesos en plena passivitat, — més o menys resistent, — fins que un dia Lord Curzon va tenir l'amabilitat de recordar al canceller Cuno les paraules que els catalans, amb molta raó, creiem d'origen diví: «Ajuda't i l'ajudaré». Fracassada la primera iniciativa — diguem-ne iniciativa — alemanya, hauria continuat la passivitat, si altra vegada no haguessin vingut d'Anglaterra senyals d'encoratjament. I tota la traça i aplicació que el govern ha demostrat en escatir l'opinió de certs centres estrangers, a fi de no ferir-la directament amb la segona nota com va fer-ho amb la primera, no és en el fons altra cosa — si és permesa una superficial contradicció de termes — que una activitat passiva.

— Què podem fer, si no? — diuen molts alemanys. I potser tenen raó. Però costa de creure, tanmateix, que ço que fa el govern alemany sigui tota la política que pot fer el govern d'un poble com l'alemany.

EUGENI XAMMAR

Berlín, juny de 1923.

LLIBRES NOUS

Llibre de família. — Foment de Pietat Catalana, la institució benemèrita que tantes publicacions porta efectuades acaba de posar un títol més en el seu catàleg amb la edició del «Llibre de família». Llibre interessant i curiós és aquest que acaba de posar-se a la venda i que no mancarà, segurament, a la llar de cap família catalana i cristiana. És, per dir-ho així, com un recordatori dels principals esdeveniments de la família, amb lloc adequat per a posar-hi les dades més importants de la vida de tots els que la componen i amb instruccions adequades perquè tots els fets de la vida es moguin dins el ritme cristià.

Conservant aquest volum es trobaran sempre amb facilitat les partides sacramentals, cosa que no és fàcil recordar, sobre tot en famílies nombroses, i precisament en aquells moments que són més necessàries les dades.

Fóra de Catalunya hi ha alguns llibres

d'aquesta mena que acostumen a posseir tots els matrimonis, mes cap n'hem trobat de tan complet i exquisit. Sobre tot potser cap té aquest aire tan íntim que caracteritza el «Llibre de família», editat pel Foment de Pietat Catalana que és, per dir-ho així, com un perfeccionament d'aquells antics devocionaris de la nostra terra, que tenien planes reservades per anotar-hi els fets més interessants de la vida.

Ultra el valor esmentat, el «Llibre de família» té el de tenir aplegades aquelles instruccions i devocions tan pròpies de la llar catalana. Té una relació dels deures dels casals, un devocionari de família molt complet i instruccions per a bé morir.

El llibre és presentat amb molta cura.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIO, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

De Madrid estant

De cara a Espanya?

UN moment cal que ens aturem abans de seguir la marxa. Al cap i a la fi ho que ha esdevingut ara fereix la sensibilitat viva de Catalunya i arriba a les arrels més profundes de la seva significació racial. No val a desentendre-se'n amb un gest d'intel·lectualisme superior ni amb una baladriera inconscient.

Res no ha d'apaivagar-se ni res no s'ha d'interrompre. Cal que un desmai massa exagerat, que una defallença inactiva no malmetés el guany de les hores prèterites ni impossibilités el profit de les hores futures. Està bé; però quelcom s'ha trencat en el fons de l'ànima de Catalunya i fóra endebades voler tancar els ulls per a no veure, pretendre tapar-se les oïdes per a no sentir-hi. Allà, al fons de tot de la consciència, la cosa terrible furgaria inexhaustible i perfidiosa.

Cal, doncs, que, serenament, amb tota la sinceritat d'ànima de què siguem capaços, la foragitem de la tenebra i la llancem, viva, tremolosa i àdhuc agressiva, si així pot semblar a algú, al mig de l'aire del carrer...

Co que ara s'ha posat en manament i crisi, co que ara s'ha palesat amb dolor i estrèpit en decadència i culpa, és l'esperit de la justícia.

S'és feta injustícia contra uns homes que són, en la treballada activitat de la vida llur, l'afirmació de l'ànima de Catalunya. S'és feta injustícia contra uns homes que altre afany no han tingut en la llur actuació política que l'esdevenidor esplendent i nacional de Catalunya; s'és fet a aquests homes greuge a llur catalanitat incondicionada, negant-la. S'és fet tot això; ha estat possible que tot això s'esdevingués, atiant les petites passions mesquines, en nom de Catalunya, sense que una part de Catalunya n'hagi sentit la rubor a les galtes.

I bé, catalans, per a la glòria dels dies futurs i per a l'hora radiant de les vindicacions a venir, cal que n'escatim bé el sentit i la significació.

Permeteu-me, amics meus d'Acció Catalana, permeteu-me que, un moment, des de la insignificància de la meua situació, aixequi fins a l'alçada de la vostra la meua paraula lleial.

Es a La Publicitat on s'ha dit que En Cambó «ha caigut — tal com havia actuat — de cara a Espanya.»

Malgrat que la frase no pugui ésser una condemna, que la vostra magnífica juvenesa política no us dona encara autoritat per a fer, és, ensems que una crítica, una injustícia. Com heu pogut, amics meus d'Acció Catalana, homes de reflexió i d'estudi, d'equanimitat erudita, de ponderació clàssica, caure en manament semblant?

De cara a Espanya? Permeteu-me que us ho digui: no tenieu, no heu tingut, no teniu, no tindreu mai dret a dir una cosa tan palesament injusta.

Jo, des d'Espanya i de cara a Catalunya, tant de cara a Catalunya com pugui estar-hi el que d'entre vosaltres ho estigui més, he de dir-vos que aquesta acusació vostra és una terrible, completa, enverinada equivocació.

I estic en el deure de dir-ho, perquè d'això — perdoneu-me: només que d'això! — en sé més que vosaltres. Perquè aquí, a Madrid, massa honorada la meua humilitat amb la confiança d'aquells que en donar-me-la m'han dat un dels goigs més grans de la meua vida, des d'aquí, jo he pogut veure com En Cambó i aquells que l'ajudaven treballaven de cara a Catalunya.

De cara a Espanya? Per què? Quan? Com?

De cara a Espanya! I quan En Cambó tenia Espanya a la mà, quan, si hagués obeït, només, de cara a Espanya, l'imperatiu d'una ambició política personal hauria pogut arribar a la Presidència del Consell, ho deixà tot, caigué, inexplicablement per a la gent de Madrid, perquè — de cara a Catalunya — comprengué que no era el moment de treure per a la pàtria catalana el profit que desitjava de la seva actuació.

Una tarda, una d'aquelles tardes tan freqüents en els darrers anys, en què era en tremolament i perill, en crisi i angúnia la política espanyola, en una cambra d'un pis del carrer madrileny de la Lealtad, jo he escoltat com en la cambra del costat — que el senyor Cambó em perdoni la indiscreció, gairebé involuntària en el seu origen — com un dels homes de més significació de la política espanyola, ex-president del Consell de ministres, oferia al senyor Cambó la Presidència en nom de qui podia fer-ho i com a única solució. I, per tal com no se li garantia la solució del problema català, En Cambó, l'home que, segons La Publicitat, ha actuat sempre de cara a Espanya, l'home, segons altres, purament mogut per una ambició personal, refusà l'ofertament.

De cara a Espanya? Perquè un moment, contra el seu criteri i contra la seva voluntat, contra el criteri i la voluntat d'alguns altres, va acceptar la cartera de Finances, apressat, entre altres coses, per la necessitat de vetllar per la Mancomunitat i a demanda dels interessos que això significa?

Ai, amics meus! No us recordeu, molts de vosaltres, que figureu en l'honrosa burocràcia catalana? De cara a Espanya perquè, per tal que aquesta burocràcia pugui nodrir-se de poetes, artistes i escriptors que enriqueixen anyalment la nostra cultura amb llurs fruits admirables, li calgué, contra la seva voluntat, posar-se al davant d'aquella altra burocràcia?

De cara a Espanya? Jo he vist En Cambó, En Ventosa, treballar a Madrid. Altres els han vist també. Alguns regidors de Barcelona han palesat el catalanisme de llur tasca.

No cal — em sembla — que doni majors esclariments.

Podeu, amics d'Acció Catalana, emetre el vostre pensament catalanista i lloable; podeu fonamentar totes les doctrines extremes que si ens guanyen en l'apariència en radicalisme, no ens poden guanyar en catalanitat; podeu judicar i criticar totes les actituds; heu d'agrair a la Lliga que no us hagi deixat el camp lliure, esperant-vos amb la imminència de pendre resolucions per a les quals no esteu preparats ni pràcticament ni ideològicament... Podeu i deveu fer tot això. Però no podeu, no teniu dret a fer injustícies, ni a llançar ni l'ombra d'una sos-

pita damunt l'actuació catalanesca d'homes que, com En Cambó, En Ventosa i En Duran i Ventosa són benemèrits de la pàtria catalana.

Per la meua part, jo, més ben informat en això — perdoneu-me: només en això! — que tots vosaltres, pel que es veu, he volgut complir aquest deure imperatiu que em sobreix de l'ànima. I crec que sense necessitat d'exposar nous detalls ni d'arribar a altres revelacions, he palesat el que volia.

I ara, amb la devoció a tots aquells que, com el nostre gran Abadal i com el nostre il·lustre President, segueixen la tasca gloriosa i profitosa, ara més que mai, per Catalunya i amb Catalunya, sempre avant! Fem camí, uns i altres per a la prosperitat de la pàtria catalana!

17-VI-23.

RAFAEL MARQUINA

PRÉSTEC S

CADASCU és com Déu l'ha fet. A les terres de Castella hi ha el sentit bàsic de la jerarquia i la pràctica del comunisme; i a les terres que es descabdellen al redós del Pireneu hi ha el sentit bàsic de la igualtat i la pràctica d'un cert destriament, per part de cadascú, de tots els altres. No crec que la insociabilitat de la qual hom fa retret als catalans sigui quelcom de fatal, i voldria certament que florissin a Catalunya les gràcies mundanes; però no em plauria de pagar-ho amb l'extinció completa d'una certa esquivitat púdica.

Una vegada dinàvem plegats, al Continental, uns quants catalans i bascos, i hom parlava del comunisme castellà, més vell que l'anar a peu, ja descrit pel més il·lustre geògraf de Cartago i manifestat encara, en intacta perduració, a The Bible in Spain i les sarsueles de l'Arniches.

Un dels catalans predilectes — meu i de la raça — contava aquest cas: — A l'any de casat, vaig pendre un pis, més aviat rioler, i de cop i volta em trobo amb uns veïns castellans. Eren una gent molt saludadora, molt enraonadora, bona gent: però tot seguit van començar de necessitar coses. Demanaven coses explicables, com una llimona o sal: fins i tot, hom tolerava de deixar-los els espolsadors, la geladora, un paraigua, el despertador. Però d'una part ensopia que l'emmanlleuement fos sistemàtic, i d'altra banda vexava d'haver de deixar-los coses més íntimes, com una coixinera o unes sabatilles. No cal dir que ells haurien acceptat prodigiosament d'anar a tornajournals. Fins potser n'estaven una mica ressentits que nosaltres sembléssim gent de poca cordialitat, ineptes com érem per a una contraofensiva demanadissa. Però dissimulaven, perquè ja he dit que eren bellíssimes persones, i amb un zel renovellat, per no dar entenent de res, continuaven pidolant per la galeria i el celobert.

Ells també, com nosaltres, tenien una criatura petita. Un dia, la senyora castellana va venir-nos a veure. Els passava un cas ben desplaent. La dida els havia agafat una febrada terrible; estaven esparverats... Venien a demanar-nos que els deixéssim la dida.

— Senyora, — vaig dir-los, — una dida no es deixa. Això ja és sagrat!

Em temo que vaig fer un crit... La senyora es va tornar tota blanca i després tota vermella. Finalment va decidir esterrufar-se i va pendre el camí de la porta. Després vam comprendre millor que no tinguessin la sensació de la privadesa pulcra d'una llar: ella resultà nada en una casa de vecindad, i ell s'havia passat la vida entre les cases de dispenda i els cafès.

El to pontifical del nostre amic en enunciar el caràcter sacrosant, inenvenable, d'una dida, havia estat d'un irresistible còmic heroic. Un basc, però, rigué més curt que els altres. La història del nostre amic havia desvetllat un antic ressentiment en el seu cor.

— Sí, sé el que són aquestes coses — va dir. — Jo també, als primers temps de la vida matrimonial vaig tenir uns veïns castellans. Eren d'aquest mateix natural.

Però el basc, es veia clar, no tenia aquella bonhomia nostra. Parlava dels seus antics veïns amb un singular caliu de furor. La seva fonètica esdevenia sorda i agressiva. La seva mandíbula punxeguda tremolava una mica. Abocat damunt la taula florida, amb els cristalls encesos d'alegres colors, insinuava una inclinació al pugilat.

— Sé el que són aquestes misèries. Una vegada ens van emmanllevar un llit de matrimoni... En fi, anem al desenllac. La meua muller acabava de criar una nena i la senyora del costat alletava un nen de tres mesos. En vint-i-quatre hores, el nen se'ls va morir del croup. A l'endemà em va comparèixer el marit, fet una llàstima. La illusió perduda, aquell caparró que havia mort ofegat... Però la seva muller corria un perill, deia, amb aquella cessació sobtada en les seves funcions... I ens va demanar que, per una setmana, els deixéssim la nena.

BELLAFILA

Publicacions rebudes

— «La Alhambra», revista literària que es publica a Granada dirigida per don Francisco de P. Valladar. Número 59.
— «A nosa Terra» Icarium das Herman-

dades da Fala», butlletí quinzenal. Número 186.

— «La Zuelas», revista cultural il·lustrada que es publica a Tortosa. Número 117, amb un sumari selecte continent treballs històrics i literaris remarcables.

— «Nuevo Mundo», revista il·lustrada. Número corresponent a la darrera setmana.

Dietari històric

19 de juny de 1525

ENTRA A BARCELONA EL REI FRANCISCO I, DE FRANÇA, PRESONER DE GUERRA DE CARLES I

El desastre resultat que portà al rei de França la batalla de Pavia féu que aquest dia desembarqués en la nostra ciutat acompanyat del capità Alarcón i el Virrei de Nàpols Carles Lanhoy. Venia un comboi de 21 galeres, 15 d'espanyoles i 6 de franceses. A la capitana de les primeres, que estaven ornades, hi havia el rei vençut, i les galeres del seus pats portaven banderes i draps negres, formant la seva escorta.

La capitana posà popa a un pont de fusta, manat construir pels consellers, i reberen el distingit pres en Pere de Cardona, governador de Catalunya, i molts cavallers, els quals l'acompanyaren a la seva estada, a l'hort de l'arquebisbe de Tarragona, a extramurs, on ara hi ha el carrer de les Elisabets i frontierer al convent de Carmelites Descalços. Més tard fou traslladat a la Universitat literària.

La comitiva seguí per la Font de l'Angel, carrers Ample i Fra Menors, Rambla (per davant Drassanes) i pel carrer de Tallers al seu estatge.

L'endemà, sempre acompanyat, Francisco I anà a la Catedral, oint missa a la cripta de Santa Eulàlia, permetent-li ocupar el lloc dels reis, amb la sola diferència de posar-se a l'esquerra en lloc de la dreta. A la Sala Capitular féu l'oració dels lamparons, la curació dels quals s'atribuïa als reis de França, i per guarir el dit mal es veté molt demanat durant la seva estada a Espanya, sobretot a Tarragona.

Al seu estatge rebé les visites dels diputats i oïdors de la Generalitat, precedits de veguers amb masses, i també la dels consellers.

El dia 22 embarcà cap a Tarragona amb l'esquadra, i després cap a Cartagena, d'on es dirigí a Madrid, on a casa de la Torre de los Lujanes signà el tractat de Madrid, deixant l'espasa, que quedà al Museu fins que fou rescatada per les tropes napoleòniques.

L'empresonament del rei portà a Barcelona, per aquells temps, alguns dels seus familiars. La seva germana duquesa d'Alençon vingué amb quinze galeres, amb banderes cobertes de negres crespons, tenint molt bona rebuda, com havia demanat l'Emperador. Anà a Madrid i per aquí tornà al seu país.

Oblidà Francisco I els compromisos contractats i més tard s'alçà amb els enemics de Carles I. Però les seves condicions personals i la trista situació com vingué li donaren certa aureola de respecte i no fou tractat com a adversari en la seva estada a Catalunya.

ESPIGOLAIRE

La processó d'Horta

Diuenge passat va sortir de la parròquia d'Horta la solemne processó del Corpus, la qual va resultar lluida com mai s'havia vist.

Hi anaven els gegants de la ciutat, les trapes i caps-grossos de la Casa de Caritat, el ball de bastons, els asilats de la Casa de Caritat de can Tarrida, el Col·legi de Germans de la Doctrina (Cristiana, amb orquestra; les Germanes Dominiques, amb orquestra; els Pomells de Joventut, el Col·legi Catòlic per a Obrers, amb orquestra; els col·legis oficials de nois i noies, un grup molt nombrós de socis del Centre Català, acompanyats amb l'orquestra «Lira Hostense»; altre nombrosíssim grup del Foment d'Horta, amb la banda de Jaén; l'Acadèmia de Sant Lluís, amb la banda de Sant Martí, i l'Ateneu Obrer, amb la banda de Badajoz. Aquesta entitat preidia la processó. Sgulen els portants del talem, seminaristes, clerecia i parròquies veïnes, i el Santíssim, portat pel doctor don Joan Boda, prevere, secretari de Cambra d'aquest bisbat. Presidien la Junta d'Obra de la parròquia i autoritats. La presidència d'autoritats estava formada pel senyor Cararach, tinent d'alcalde del districte, acompanyat dels regidors senyors Viza, Iglesias i Trius, i el jutge municipal senyor Amat. La concurrència fou extraordinària.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

Madrid, 19, 2 tarda.
El president del Consell ha manifestat avui que en despatxar aquest matí amb el Rei ha posat a la signatura un decret nomenant senador vitalici el director del «Diario Universal». En Daniel López.

Ha anunciat que demà, dia 20, anirà el Rei a Guadalajara, per a assistir a la tramesa de l'estendard a les tropes d'aerostació.

El dia 24 sortirà cap a Salamanca, amb l'objecte de presidir la inauguració del Congrés de Ciències.

Ha negat després el cap del Govern, qualificant-la de fantasia, la notícia recollida per alguns periòdics, segons la qual el Govern vol rellevar de la presidència del Consell Suprem de Guerra i Marina el general Aguilera.

Suposem — ha afegit — que avui acabara al Senat la discussió del Missatge de la Corona. Demà, a primera hora, es votarà la contesta i després serà alternada la discussió del suplicatori per a processar el general Berenguer amb la Interpel·lació del senyor Duran i Ventosa sobre Barcelona.

Ha anunciat el president que es proposa seguir conferenciant amb les dues autoritats barcelonines que es troben a Madrid.

Una comissió de l'Assemblea de Cambres de Comerç ha visitat el president per a transmetre-li les conclusions aprovades.

DE GOVERNACIO

El ministre de la Governació, en despatxar amb el Rei, ha posat a la signatura decrets de personal.

Referint-se al conflicte de Barcelona ha manifestat que avui havien circulat més carres, cometent-se algunes coaccions, els autors de les quals han estat detinguts.

D'ESTAT

El ministre d'Estat ha rebut la visita del cardenal Benlloch.

AL CONGRES DE CIENCIAS HISPANO-LUSITANES

Una comissió del Congrés de Ciències Hispano-Lusitanes, integrada pel rector de la Universitat Central, doctor Rodríguez Carracido, i els senyors Gascon i Marin, Octavi de Toledo, Madariaga, general Anasaz i Vicens Vera, ha estat al Palau per a invitar al Rei a assistir a la inauguració del dit Congrés, el qual se celebrarà diumenge vinent a Salamanca. El Rei ha acceptat de bon grat la invitació que li fien, sortint els comissionats complaguts de l'entrevista.

Al migdia ha estat al Palau el senyor Salvatierra, el qual ha ultimat amb el Rei els detalls del viatge que es farà dissabte.

EN MAURA AL PALAU

A les dotze ha arribat al Palau l'ex-president del Consell de ministres, N'Antoni Maura, el qual ha romàs a la cambra regia fins a la una menys deu minuts.

A la sortida ha manifestat que havia donat les gràcies al Rei per haver-se dignat felicitar-lo el dia del seu sant.

Després — ha afegit — he vingut per a acomodar-me perquè me'n vagi aviat a Solerzano.

LA «GAZETA»

La «Gazeta» publica:
Reial ordre de Guerra adjudicant a la casa Breguet el premi en el concurs d'avions celebrat a l'aeròdrom de Quatre Vents.

Reial ordre d'Hisenda desestimant una instancia de Horaci Echevarrieta Maruri, sol·licitant beneficis de la llei de 3 de març de 1817 sobre protecció a les indústries noves i desenvolupament de les existents.

Una altra ampliant fins a 10.000 tones el cupus d'exportació de la patata primerenca.

Reial ordre de Governació disposant que es donin les gràcies a les senyores i senyoretes que cooperaren a l'obsequi de donatius i almoines el dia de la Festa de la Flor.

Del ministeri del Treball: Disposant que el dia 30 del mes actual, a les onze del matí, es reunirà en aquest ministeri el ple de l'Institut de Comerç i Indústria.

D'Marina: Circular convocant oposicions per a cobrir quinze places d'aprenentis torpedistes electricistes de l'armada.

D'instrucció pública: Nomenant, en virtut de concurs, a En Gaietà de Payà Rodríguez, professor industrial de l'Escola Industrial de Terrassa.

Nomenant, en virtut de canvi, a En Salvador Roca catedràtic de l'Institut de Lleida, i a Agustí Rodríguez Sánchez, catedràtic del de Figueres.

Convocant concurs per a proveir tres places d'ajudants de Mines.

ABSOLUCIO

Madrid, 19, 4'15 tarda.
La Sala de Justícia del Consell Suprem de Guerra i Marina ha signat avui la sentència recaiguda en la causa per adquisició d'un tren de trilla al Dipòsit de la Remunta d'Ecija.

Tots els encartats han estat absolts.

EL GENERAL NAVARRO

Aquest matí ha celebrat una conferència amb el ministre de la Guerra el general Navarro.

DE FOMENT

El ministre de Foment ha manifestat aquest matí que segueix adoptant mesures per a impedir que sofregi una nova elevació el preu del sucre.

Ha afegit el senyor Gasset que havia donat per acabada la campanya per a l'extinció de la llagosta, amb tant d'èxit que no hi ha cap reclamació sobre aquest assumpte.

Ha acabat manifestant que ha signat una Real ordre dirigida a tots els enginyers agrònoms i autoritats en la qual es donen instruccions perquè es compleixi amb tot rigor la llei de flagells del camp.

APREHENSIO D'UN VAPOR CONTRABANDISTA

El delegat regi per a la repressió del contraban a Barcelona, en telegrama d'ahir, participa que el capità de carabiners de Roses, amb forces a les seves ordres, apresca el vapor contrabandista «Nelly», amb 87 butles de tabac i set reus, i que el vapor, els reus i el gènere han estat conduïts a Sant Feliu de Guíxols, per a lliurar-los al delegat de Finances de Girona, havent ordenat que es procedeixi a fixar els tripulants.

SIGNATURA DE FINANCES

Prorrogant per sis mesos les obligacions del tresor.

Autoritzant la presentació a les Corts d'un projecte de llei declarant lliure de despeses el títol de marques de González Tablas.

Autoritzant la presentació a les Corts d'un projecte de llei reproduint els d'aprovació de suplementos de crèdit i crèdits extraordinaris concedits per Reials decrets als pressupostos des de juliol de 1921 a febrer de 1922. Són més de 500.000.000 de pessetes.

Idem idem idem autoritzant la presentació d'un projecte de crèdit extraordinari important 230.000 pessetes al pressupost vigent.

LA TARDA AL CONGRES. — ELS AFERS DE BARCELONA

Madrid, 19, 6'15 tarda.
En començar la setmana parlamentària, l'animació en totes dues Cambres era gran, i els comentaris, tant en l'una com en l'altra Cambra, es referien a la situació de Barcelona i a la presència a Madrid de les autoritats d'aquella capital.

Al mateix temps, la nota de la tarda la constituïa la tornada dels regionalistes, dels quals han concorregut al Congrés els senyors Creixell, Morera i Galícia, Maristany, Rusiñol, Ventós i Recasens.

El senyor Martínez Domingo arribarà demà.

A primera hora de la tarda ha estat al Congrés el governador civil de Barcelona, senyor Barber, el qual ha celebrat una conferència d'uns vint minuts amb el president de la Cambra.

En acabar la conversa els periodistes han interrogat el senyor Barber.

El governador de Barcelona els ha manifestat que havia parlat amb el senyor Alvarez d'assumptes de caràcter general.

—No serà el més cert que hagin parlat d'assumptes d'un general? — ha preguntat un reporter, al·ludint al general Primo de Rivera.

—Què dolents són — ha replicat el governador — d'això i d'altres coses hem parlat el senyor Alvarez i jo.

El senyor Barber s'ha mostrat molt reservat sobre la seva possible tornada a Barcelona.

La primera part de la sessió del Congrés s'ha dedicat a precs i preguntes d'interès local.

En entrar-se a l'ordre del dia ha començat l'anunciat debat sobre la situació de Barcelona.

SENAT

Madrid, 19, 4'15 tarda.
A les 3'40 s'obre la sessió, presidint el comte de Romanones.

Al banc blau, el president del Consell i els ministres d'Estat i Gràcia i Justícia.

Es dona compte del despatx ordinari.

Ordre del dia

S'aprova l'acta de la sessió anterior.

S'aproven alguns dictàmens de la Comissió d'actes i qualitats, proposant l'admissió a l'exercici del càrrec a diversos senyors senadors.

El ministre de GRÀCIA I JUSTÍCIA, d'uniforme, dona lectura a un projecte de llei elevat a la categoria de delictes la possessió clandestina d'armes curtes.

Es procedeix a l'elecció de les comissions permanents de Gràcia i Justícia i Foment.

Madrid, 19, 5'15 tarda.
Juren el càrrec de senadors els senyors bisbe de Badajoz, Duran i Ventosa, Osorio, marquès de Camps, comte de Casal, Ferrer i Vidal, Riera, Artur Soria i altres.

Comença el debat sobre la resposta al discurs de la Corona.

El senyor BURGOS MAZO, parla per a allusions.

Be podrà aixecar-me a parlar — diu — en nom d'uns quants amics que dintre del partit conservador tenen un matís peculiar; però ho faig en nom propi, per a ocupar-me del problema del Marroc i d'altres que remouen la nació espanyola.

El Govern representa avui el paper d'un moine, que ho fora de capçalera de la mare pàtria, i mentre tracta de guarir-la, li ofereix en tot la seva modesta col·laboració.

Vol tractar a l'oportunitat, o inoportunitat de les qüestions que planteja el Govern en el discurs de la Corona, i comença fent algunes consideracions sobre la situació econòmica.

Cal reforçar els ingressos, evitant tota disbaixa i tenint en compte que ha fet Anglaterra per arribar a la nivellació dels seus pressupostos després d'un dèficit grandíssim.

Someraument s'ocupa de la reforma constitucional, considerant-la en part inoportuna i en part mesquina.

A la reforma del Senat cal anar-hi directament, sense vacil·lacions i en justícia, aquesta reforma no ha de retrassar-la ni fins la part permanent de la Cambra, puix així podria refusar-se indefinidament l'ingrés en el Senat d'un gran d'Espanya, mentre que això no esdevindria si estigués aenyolat el nombre de grans d'Espanya que tenen dret a ésser senadors.

rida l'atenció del Govern referent de la significació del Senat, que és la representació de l'estètica social.

El seu discurs ha de versar sobre les tres qüestions palpitants, que són: problema social, la qüestió del Marroc i l'assumpte de les responsabilitats.

Estima insuficient el Missatge de la Corona en la part relativa a la qüestió social, la qual es presenta pavorosa.

Es necessari que tot obrir endagaments a les noves orientacions socials.

S'ha d'aprofitar la tregua que donen aquests moments per a pendre les mesures oportunes per mitjà de lleis bàsiques del treball i del capital.

Dubta que tingui eficàcia la reforma de la propietat.

La reforma de la propietat que s'anuncia, no passarà d'ésser un retol més dels liberals, sense finalitat pràctica, perquè és de suposar que no s'atentará contra la llibertat privada, que per això no té temps ni autoritat el Govern.

El que s'ha de fer és anar contra el «fus abutendi».

S'ocupa de la situació d'Espanya i afirma que el problema social i el terrorisme tenen una íntima coexistència i és necessari anar a la solució d'aquest problema.

S'ha d'acabar aquesta sèrie no interrompuda d'atemptats, i diu que aquests són rebutjats pels sindicalistes mentre que formen l'essència de les doctrines anarquistes.

A Barcelona hi ha 14.000 anarquistes, però hi ha uns 200.000 sindicalistes, i per a evitar la repetició d'aquests crims anomenats socials, precisa posar tota la cura en la defensa de la societat, evitant en primer terme, aquesta impunitat amb què es cometien aquests atemptats i que constitueix una vergonya per a Espanya.

Dedica elogis al projecte lleig aquesta tarda pel ministre de Gràcia i Justícia sobre la tinença clandestina d'armes, però això no és prou; s'ha de fer molt més.

La situació de Barcelona és la més a propòsit perquè hi acudeixin els delictes socials.

Culpa als patrons de l'odi dels obrers, als quals sempre havien considerat com una roda més de la màquina productora.

Els procediments emprats a Barcelona mereixen les més grans censures de l'orador.

Ningú, — diu — pot posar la seva esperança en la violència i ha omplert d'oprobri Espanya aquest sistema de voler combatre el crim amb el crim.

Els governs tenen en les lleis militars adequats per a defensar tots els principis i drets de la societat; però no deuen mai sortir-se de la llei per a exterminar al que també obra fora de la llei.

CONGRES

Madrid, 19, 4'15 tarda.
S'obre la sessió a les 3'45, sota la presidència d'En Melquíades Alvarez, amb el ministre d'Hisenda en el banc blau i regular concurrència en escons i tribunes.

S'aprova l'acta de la sessió anterior.

Juren el càrrec alguns diputats, entre ells els senyors Wals, marquès de Viesca, Bastos i Maristany, i prometen el càrrec els senyors García Guirre, Nongués, Companys i Morota.

Precs i preguntes.

Se sortejà el districte que ha de seguir representant el comte de Segas, que ha portat acta doble a les Corts.

El sortejat decideix que segueixi representant el districte de León.

El marquès de LEMA sol·licita alguns documents dels ministeris de la Guerra i Estat, relacionats amb la nostra actuació al Marroc, des de l'any 1911 a la data.

La Mesa ofereix fer els tràctats corresponents de les peticions.

El senyor SABORIT formula alguns precs a diversos ministres.

Madrid, 19, 5'15 tarda.
Un d'ells és el ministre de la Governació, preguntant-li quin serà el criteri del Govern en l'aplicació del decret sobre col·locacions per als soldats obrers.

Un altre, d'Instrucció Pública, sol·licitant aclaracions a una recent disposició sobre els regents de colònies escolars.

Desitja explicar una interpellació sobre el Metropolità de Madrid, el qual està cometent tota mena d'abusos, atropellant constantment el públic i fent tot el que li dona la gana, sense que ningú li digui res.

Finalment, demana que es resolgui d'una vegada la situació dels empleats subalterns de l'Estat.

Les contestes que li donen els ministres al·ludits no se senten, llevat la del ministre de Finances, el qual diu clarament que l'assumpte dels subalterns està completament acabat per part del ministeri, i que només està pendent de la resolució del Consell.

Adverteix que s'ha ajustat per a procedir a la llei de funcionaris, en el que afecta a les amortitzacions.

El senyor SABORIT, en rectificar, manifesta que la llei està incompleta en molts ministres, i que no n'hi ha prou en amortitzar sinó que hi ha que anar a la reorganització dels serveis.

Mergeix que l'actitud dels subalterns és prudent i correctíssima, però aquesta pot tenir els seus límits.

No li pla l'explicació que ha donat el ministre de la Governació sobre el decret relatiu a les associacions obreres, i diu que no serveix per a res; que no es podrà complir, pel gran nombre d'entormentaments que posa a les societats obreres, i que el Govern, si manté, desenganya als que n'esperen una política lliberal.

Insisteix en la necessitat de tractar de la qüestió del Metropolità, puix sempre que l'Ajuntament ha volgut intervenir, l'empresa li ha contestat.

que per al que feia estava autoritzada pel ministre de Foment.

Es que està autoritzada per a posar una tarifa de 25 cèntims de la Porta del Sol al Pacífic? Es que està per a tallar arbres al carrer del Pacífic? Es que ho està per a tenir un any interrompuda la circulació al carrer de la Magdalena, perquè hi havia una finca cantonada al de l'Ave Maria, que, a conseqüència de les obres subterrànies, amenaçava enfonsar-se? El que passa amb els ascensors és un altre abus.

Tot això ho fa la companyia perquè compta amb un bon agavallament de personatges al consell d'Administració i persones de gran influència entre els seus accionistes.

Madrid, 19, 6'15 tarda.
Els Srs. ALVAREZ MON, ARROYO, DOVAL i altres formulen precs.

El ministre d'Hisenda, contestant a les manifestacions d'un dels diputats, diu que no és cert que a Canàries es procedeixi de manera diferent per als efectes de la recaptació dels tributs a Gran Canària que a Tenerife.

Assigura que allí es procedeix igual amb tots, i no es fa res que no sigui el compliment de la llei.

El senyor CIERVA (don Ricard), demana al Govern que atengui les conclusions de l'assemblea agrària de Castelló sobre l'avenç cadastral.

El senyor BALPARDÀ es queixa de la lentitud amb que es trameteixen en Instrucció Pública els expedients.

El senyor PRIETO demana que vagui a la Cambra l'expedient sobre el desfalch d'un milió a Larraix.

Ordre del dia

Comença el debat sobre la situació a Catalunya.

El senyor IGLESIAS (don Emilià) fa ús de la paraula.

Comença exposant la situació que ha travessat en aquests últims temps Barcelona, en els diversos aspectes de la seva vida.

BARCELONA

Un minyo assassinat

A les quatre d'aquesta tarda entrà a un bar que hi ha al carrer de l'Avellà, 3, un minyo.

Feia dos minuts que hi era, quan es presentaren a la porta quatre individus, dos dels quals dispararen alguns trets contra el referit minyo, que caigué a terra ferit.

Els agressors desaparegueren. Alguns circumstants recolliren el ferit i el portaren al dispensari de la Ronda de Sant Pere, on arribà ja mort.

Solament se pogué saber de moment que es deia Artur Rojós, d'uns 24 anys.

Diu que tenia per costum anar al bar i avui s'hi estava enraonant amb un amic seu, Antoni Sancho, quan han guaitat uns subjectes com cercant algun determinadament, i han fet gest de trobar el qui cercaven. Llavors han engegat les pistoles i han fugit.

L'Antoni Sancho i altres parroquians han portat al dispensari el Rojós, el qual ja hi ha arribat mort.

Diu que fa temps el mort era empleat a la descarrega de l'estació de M. S. A. i va tenir la desgràcia de perdre el braç en un accident del treball.

Per això li dolen el «Manquet» i sent molt conegut.

Ara es guanyava la vida fent de corredor d'una Manufactura de corbates i greixos, vivint amb la seva mare i un germà que l'ajudaven a viure.

Tenia 23 anys.

Per a la família del noi Mediavilla

	Pes
Suma anterior.	1.297'55
Un subscriptor	12'00
E. B.	5'00
J. B.	5'00
Total.	1.319'55

Es requereix indispensable que les notes que ens siguin tramessas per a la publicació vinguin redactades en català i amb caràcter periodístic.

LES TERRES CATALANES

VALENCIA

L'estat social de Barcelona tractat en la darrera sessió municipal. — El cronista de les festes de la Coronació. — Conferència del regidor En Ballester Gosalvo

En la sessió municipal, celebrada el darrer divendres, l'ex-batlle de la ciutat En Ricard Samper, s'aixecà a parlar per a plantejar davant la Corporació el problema de la situació normal de Barcelona, que preocupava fonamentalment a dintre i fora d'Espanya.

A la ciutat Comtal—digne—cauen assassinats diàriament obrers de l'un i l'altre bàndol, i perquè el caos social sigui major ha esdevingut el triomf dels nacionalistes separatistes, retirant-se de la política el que cap dels intervencionistes, se'n pot dir.

L'Estat—afegí l'orador—està obligat a defensar les vides, els interessos i la llibertat ciutadana, i aquesta missió no la compleix. No és hora, doncs, de romandre callats, i després de les patriòtiques i humanitaris requeriments que, des de la Correspondència de València, ja, darrerament, el seu director En Ferrandis Luna, hem de dir als nostres veïns de Catalunya, que València els ofereix la seva ajuda; i l'Estat espanyol, que tant es vanta del seu proteccionisme al Marroc, que palesi la rectitud de les seves intencions, comparant Barcelona.

El senyor Llagaria, després d'afirmar que mai, ni València ni els valencians han esguardat amb indiferència la situació dolorosa a què es referia el senyor Samper, cregué que la seva proposta oferia un caire romàntic i que no tindria cap eficàcia. Els crims socials només acabaran quan es practiqui la religió en lloc de predicar-la tan sols, ensems que es realitzi la justícia començant pels delictes.

Això no importava perquè acceptés amb bon grat el proposat pel senyor Samper, encara que convenint que els mals de Barcelona no tenen el seu arrelament a València, ja que el primer que calia és que el Govern no envii a aquella governadors taurans.

Fou provada, per unanimitat, la proposta del senyor Samper.

L'Il·lustríssim canonge d'aquesta metropolità i lloretg escrivitor En Josep Sancho Sivera, membre corresponent a València de l'Institut d'Estudis Catalans, ha estat encarregat de redactar la Crònica de les festes de la Coronació de la Verge dels Desemparats.

Figuraran en aquesta Crònica, que esdevindrà el millor record de tan memorable esdeveniment, més de cent fotografies, i constituirà un volum d'unes 500 pàgines.

La justa reputació que com a llibre i historiador fruïa el nostre amic el doctor Sancho Sivera, és garantia que la Crònica serà un model en son gènere.

Assabentat el nostre Ajuntament dels grans coneixements pedagògics del regidor En Josep Ballester Gosalvo, temps enrere el comissionà perquè anés a Barcelona a estudiar els seus avenços en matèria d'ensenyament públic. Fruit d'aquest viatge és la remarcable conferència que donà al nostre Teatre Apolo davant un selecte auditori, compost en sa majoria de mestres.

El disertant féu història de l'organització cultural catalana, distingint l'obra de la Mancomunitat, dels estudis, i la de l'Ajuntament, que ha pres a son càrrec l'Instrucció primària, des que es constituí la Comissió de Cultura.

Seguidament, damunt la pantalla, se feren projeccions dels grups escolars establerts, i cada una fou comentada pel senyor Ballester per a donar millor idea de la labor cultural portada a terme.

Les notes més sobresortint de la conferència foren les relatives a l'escola de platja, sord-muts, orbes i deficient i Institut d'Orientació professional.

El culte regidor mereix molts aplaudiments i rebé no menys felicitacions. Darrerament es diu que donarà una segona conferència i que ambdues seran després impreses per compte de l'Ajuntament.

E. M. F.
València, 18 de juny de 1923.

L'Orfeo Català a Vilafranca

SABADELL

A L'ENTORN DE «LA MONTERIA»

II

Des d'aquest dia, el cas del músic de carrer es repeteix amb una certa insistència. No poden treure el nas a fora sense que us caigui al damunt la tonada. Primer, els elements; després, l'amor propi; ara, tots els músics de carrer conjurats conspiren per fer-vos perdre la tranquil·litat. Però no acaba aquí, encara. Ja no són els músics del carrer. Una veïna vostra, sentimental, s'ha flocat al cap que, pesi a qui pesi, ha d'aprendre de tocar la cançó. I al, quan una dona es fica una cosa al cap! Ve aleshores una època dolorosa. Us lleveu al dematí i no podeu treballar. Al migdia encara toca. No compreneu a quines hores menja, aquella noia. Us la imagineu, extenuada, pallida, volatilitzant-se materialment davant del piano, aguantada únicament pel flam diví i pel huf romàntic que li enganya els dits al teclat i li fa brillar els ulls. A les tardes, la música continua. Sortiria a treballar al carrer, però massa saben que us hi esperen deu, vint, trenta músics disposats a omplir-vos les orelles amb la cançó. Ve la nit. Espercu impacients que la noia caigui morta als peus del piano. Heu fet càlculs sobre la probable resistència femenina, i no dubteu que l'hora s'acosta. Somriu rabiosament i sentiu una alegria venjativa. Però no, l'hora no ve. No ve ni vindrà. No vindrà mai més. Us adormiu amb la música encastada a l'orella. Somnieu unes mans esquelètiques, sense bruc que pesi aguantant, tocant en un piano una música esgarrifosa. Us desperteu sobresaltats creient que us estan fent els funerals. I la veïna encara toca!

I això dura dies i dies. Us agafeu, com a últim recurs, a Seneca. De-voreu el «Consol del savi». Pobres estoics! Pobre Seneca! Si ara fos vint l'insultariu. Li dirien sofista. Us creieu, tot d'una, que el bon filòsof ha escrit els llibres exclusivament per burlar-se de vosaltres. El condemnariau, si poguéssiu, a ocupar una setmana el vostre lloc. Us sentiu petits i inútils, i no penseu en el suïcidi perquè, gràcies a Déu, sou cristians.

De mica en mica, deixeu la indignació i caeu en un estat estrany. Pressentiu que us torneu idiotes. De dia, penseu coses incoherents, i de nit, afrosos, pèsombres. Us ve amb insistència una idea criminal: fer ranyir la noia amb el promès. Però la noia no té promès ni en tindrà mai. Gairebé us decidiu pel sacrifici: desmanar relacions amb la veïna, amb la condició que es vengui el piano o que es talli les mans. Però veieu massa clar que us manquen les forces i quedeu esbalaït davant de les més trágiques perspectives, fins al dia que, passejant per fora, en el bosc més allunyat de la ciutat, unió lloc on no arriba per ara l'onada envaïdora, us doneu compte amb l'esglai natural que inconscientment aneu cantant la maledita tonada. Ja esteu perduts!

Aquí podem dir que acaba el període musical de l'expansió. Comença aleshores, dominador, tirànic, el període que hem anomenat lliure.

Els nostres noctàmbuls són els que la inauguren. Els trens de la nit porten diàriament a la nostra ciutat una munició que ve dels teatres de Barcelona amb l'orgull íntim de saber sencerament la lletra de la cançó. Un d'aquests noctàmbuls té relacions amb la criada de la veïna, i ja la tenim armada! L'endemà ja sap la lletra, i amb una mena de lirisme orgullós la canta nit i dia. Torna a venir una època dolorosa, com quan la noia tocava el piano. Indignats, rabiosos, però convenguéssim ja de la inutilitat de tots els esforços, jurem com Demòstenes, amb una mena d'abrandada fúria, «per la terra, i per les fonts i els rius i les muntanyes». Continuem el cant com un deliri. A l'últim aprenem la lletra i sense saber com començem a trobar bona la cançó. Us avergonyiu, però aleshores sou vosaltres els que la canten nit i dia amb entusiasme. Amb una mena de verjativa cadència ompliu els aires. Camineu pel món com uns espectres. Si cometéssiu un crim, la justícia humana us hauria de declarar irresponsables.

Va aleshores una nova cançó. Torneu a anar al cinema, malgrat l'ex-

La visita que l'Orfeo Català va fer diumenge a la vila cabdal del Penedès, revestí tots els caràcters d'una gran solennitat artística-patriòtica. La notícia d'aquella visita va somoure no sols als vilafranquins, sinó a tots els esperits selectes de la ubèrrima comarca; fou un gran aplòc de les principals famílies i dels patriotes dels Monjos, Almorós, Castellví de la Marca, Vilovi, Sant Martí Sarroca, Torrelles de Foix, Pachs, La Granada, Cabanyes, Puigdalba, Pla, Sant Sadurní, Sant Cugat Segarrigues, Sant Pere Molanta, Moja, Sant Pere de Riudevilles, Sant Quintí de Mediona, etc.

Arreu hi havia gran animació. Semblava un dia de festa major.

L'arribada

L'Orfeo Català fou rebut per una gran gentada que hi havia al moll de l'estació i a la plaça. Tots els companys i amics entusiastes. Les societats corals «Societat coral de l'Ate-neu», «El Coro del Penedès» i «L'Es-bart coral Catalunya Nova», amb llurs estendards i presidits pel seu mestre En Francesc Bovi. Després de canviar-se afectuoses salutacions els orfeonistes vilafranquins i barcelonins, entraren a la vila en mig d'una gran expectació pública. Pels carrers i pels balcons hi havia gent que contemplava amb visible simpatia la passada d'aquella legió de cantaires de la pàtria.

L'Orfeo i el Sometent

A la Rambla, davant del monument del patriarca de les lletres catalanes, el gran Manuel Milà i Fontanals, en aquells moments s'hi estava passant la revista reglamentària al Sometent de la comarca, que ocupava de cap a cap, aquell bonic passeig.

L'Orfeo Català fou invitat i va desfil·lar per entremig de la formació del Sometent, la mil·lenària institució, catalana de aca i arrel que ha estat en totes les convulsions el més ferm fonament de la pau i de l'ordre social del nostre poble.

Els orfeonistes es consideraren molt honorats amb aquella distinció.

A casa de la Vila

Com en els dies de festa major, quan els «castellers» del Camp de Tarragona i del Penedès, allí mateix hi al·cen els atrevits, capats i afrosos «castells», hi havia en aquells carrers una atapeïda gernació. Als balcons, les gentils i bel·les damiselles i elegants dames. Les senyeres es posaren a la balconada de la Casa Consistorial, ocupada tota ella per una selecció de bel·leses vilafranquines elegants i vistosament abillades.

En mig d'aquell formigueig humà, s'hi alçaren vigoroses les veus dels orfeonistes, entonant els himnes més patriòtics «Volem que siguin catalans...» i el «Cant de la Senyera», que foren ovacionats amb aplaudiments i visques a Catalunya i a l'Orfeo.

Discorció

L'alcalde En Lluís Fuster, els regidors Pons Ribalta, Pere Mitjans, l'arxiprest-degà del Penedès i altres personalitats, van rebre solennement a l'Orfeo Català a la sala Consistorial.

En aquelles parets on hi ha tants records de pàtria. Els grans quadros representant la mort del nostre gran rei En Pere III i l'episodi de la reina Joana i les figures dels grans barons, fills il·lustres de Vilafranca i sa co-

marca; Sant Ramon de Penyafort (el de la cançó popular), el gran bisbe de Catalunya, el savi doctor En Josep Torras i Bages, bisbe de Vich; el prós Manuel Milà i Fontanals, el restaurador del monestir, bisbe de Vich i Barcelona; el patriota doctor Josep Mongades Gil; el gran filòsof doctor Jaume Llorens; el savi bisbe de Terol, doctor Antoni Escatella; el virtuos arquebisbe de Tarragona doctor Pere Copons; l'acurat escriptor novel·lista En Gaietà Vidal Valenciano; el diplomàtic Enric Vallès; el gran metge doctor Felip Jané. Aquelles grans figures donaven una vibració patriòtica en aquell moment.

Emocionat per aquell ambient l'alcalde va pronunciar una exaltada salutació de benvinguda a l'aprimera entitat artística, no sols de la nostra pàtria, sinó d'Europa i Amèrica. «Considera un gran honor per Vilafranca la visita i felicitat al Casal d'Esbarjo i Cultura per haver-la organitzada. Va fer una apologia de l'art musical i de la marxa triomfal de l'Orfeo per Catalunya i per les grans ciutats d'Europa, i de l'homenatge En Lluís Millet, l'ànima i tota la vida de tan gran institució (ovació). Per a commemorar i recordar aquest moment de joia de Vilafranca, l'Ajuntament ha acordat encunyar una medalla, que vos serà remesa tantost estigui encunayada.

Acabà amb un entusiast paràgraf patriòtic que fou molt aplaudit.

En Joaquim Cabot, president de l'Orfeo, agrai aquella coral i entusiasta i encoratjadora salutació. Recordà l'anterior visita que 20 anys enrera va fer a Vilafranca, i en el temps transcorregut l'Orfeo ha fet sa via seguint els consells i les orientacions que li donaren el bisbe Mongades quan beneí la senyera a Montserrat, i el venerable mestre el gran doctor Torras i Bages, l'autor de la «Tradició Catalana», la doctrina que hem de practicar: el patriarca Milà, l'escriptor Vidal i tots aquests altres patrius il·lustres, fills de la vostra terra, quals figures converteixen en lloc sagrat aquesta sala.

Inspirant-nos en aquests fàcils barons hem anat fent la nostra obra i l'hem portada, amb èxit, fins més enllà de les fronteres de la pàtria. Jo no puc menys que expressar l'agraïment que sentim per l'afectuosa i entusiasta rebuda que ens havem fet. Això ens encoratja en la nostra obra, que seguirem amb el major ardiment cooperant a l'obra deslliuradora de la nostra pàtria. (Grans aplaudiments).

El senyor arxiprest, degà del Penedès, va donar també la benvinguda a l'Orfeo Català, perquè li tenia un amor antranyable, no sols per la seva valor artístic-musical, sinó perquè és l'encarnació de la nostra Catalunya. Va exterioritzar l'emoçió sentida quan En Cabot evocava la memòria dels grans patrius penedencs, i entre ells els que foren els seus mestres els savis doctors Torres i Bages i Escatella, i recordava l'altra visita de l'Orfeo, feta vint anys enrera, quan el va rebre dins la seva església, la Catedral del Penedès.

En l'Orfeo Català admira, ultra els admirables sentiments artístic i patriòtic, el pregon sentiment religiós, sentiment que també ha d'inspirar tota la vida de Catalunya. Es per tots aquests motius que al·saluda amb joia la visita d'En Millet i els seus cantaires i amb satisfacció inefable el

persones, ha adquirit darrerament. Es una tasca, la que s'ha proposat la Congregació, ben profitosa i meritòria, com és l'apariar els infants de les malvestats dels cines moderns. Els pares i altres persones haurien de donar-li tota la importància que es mereix, fent que llurs fills fossin constants concurrents a l'esmentat espectacle.

—Tots els estudiants d'aquesta vila ja es troben al costat de llurs famílies, gaudint del goig de les vacances.

—El nostre balneari ja ha obert les seves portes, havent-hi ja bastants estinejants. L'amo de l'acreditat Hotel del Centre, En Josep Vidal, ha adquirit enguany un formós auto

rebrà, altra volta en la basílica de Santa Maria, considerant aquesta data com memorable al servei de Déu i la Pàtria, sentiments que completen el nostre cor. (Aplaudiments).

A la Basílica de Santa Maria

Estava pleníssima de gernació. L'Orfeo se situà al davant de les escales de la cripta. Al presbiteri hi havia les autoritats i els caps del Sometent.

Durant la missa l'Orfeo cantà «Psallite», «Aleluia», «La verge del Remís», «Al cel blau» i altres composicions de caràcter religiós popular, que ressonaven admirablement dins d'aquella grandiosa i magnífica nau. Acabada la missa, els orfeonistes davallaren a la cripta per admirar les gentils escultures de l'enterrament de Jesús, l'obra més gran del meritíssim escultor En Josep Llimona, de la qual en va fer present a la basílica de Santa Maria el gran bisbe de Catalunya doctor Torras i Bages.

A dinar

Fou un altra sentida expressió de simpatia. Les principals famílies vilafranquines varen assegurar prop llurs taules a les gentils damiselles orfeonistes i les obsequiaren amb esplèndids i exquisits àpats.

L'alcalde, artistes, escriptors, la Junta de l'Orfeo i altres personalitats foren obsequiats amb un suculent i exquisit àpat al «Niu d'Art».

El mestre Millet, dinà a casa de l'arxiprest.

El concert

Va donar-se al grandios local de la nova i vigorosa societat «La Principal Casal d'Esbarjo i de cultura». Hi caben ben bé tres mil persones, i en ruïna grandiosa la gernació va envair-la i s'omplí a vessar. Hi havia gent fins als passadissos i darrera les llotges.

La sala resultava brillantíssima. Les llotges eren plenes d'elegants dames i bellíssimes damiselles; a la platea immensa hi era tothom, i encara molts hagueren d'acotar-se ocupant modestes localitats perquè les millors s'esgotaven tantost s'obrí el despatx.

La il·luminació es fastuosa; potser excessiva.

El concert resultà una meravella. En Millet i els orfeonistes posseïen de la sublim emoció que els produïa aquell ambient de simpatia i d'entusiasme patriòtic, cantaren amb un ajust, amb una malisació, amb un vigor, amb un art que aixecava tempestats d'aplaudiments. El programa era una selecció del riquíssim repertori de l'Orfeo, i Vilafranca sabé apreciar i premiar aquella eslligrida labor prodigant les mostres d'aprovació i entusiasme que es redoblaben al final quan entonaren, Orfeo i públic, les patriòtiques i vigoroses notes de l'himne nacional «Els Segadors».

El públic sortia expressant la més gran satisfacció.

Comiat

Gran part de la concurrència se'n anà cap a l'estació a donar afectuosos comiat als orfeonistes en retornar cap a Barcelona. Els visques, aplaudiments, voleïa de mocadors i enlajair capells no pararen mentre el tren era a la vista.

La visita a Vilafranca ha estat una bella jornada.—P.

per a fer el servei de passatgers de l'estació al balneari. Felicitem l'amic Vidal per tan valuosa adquisició.

—Sembla que s'estan fent gestions per a l'arranjament del tros de carretera compresa entre l'Espluga i el balneari, i de la que des d'aquí, va a Poblet. Seria una millora que tothom aplaudiria.

—L'amic En Joan Calbet, ha establert a la Plaça Major una flequeria Moltes prosperitats.

—Estuegen al nostre balneari les simpàtiques senyores barcelonines Ne Rosa i Ne Maria Caral.

—S'han començat ja els treballs de la sega; en general, el gra serà de molt bona qualitat.

Conca de Barbarà

ESPLUGA DEL FRANCI. — En Josep Maria Boquer s'ha possessió definitivament de la farmàcia que de l'any 1730 ençà tenia a la nostra vila la família Carulla. Desitgem al nou farmacèutic un èxit complet i que la sort l'acompanyi en l'esdevenidor.

—Ja funciona a la nostra vila l'estafeta de correus de què donàrem compte en altra crònica. N'ha estat nomenat administrador el compatriota N'Antoni Carreras, al qual donem felicitat.

—Diumenge vinent, la Congregació Eucarística dels Santis Angels, estrenarà el seu cinema que per esbargiment dels seus congregants i altres

perència, mig empesos pels elements i mig per la imprudència. Torna un altre gran calvari, quan ja us acostumaven a la nova vida. Si algun dia us recordeu de la primera tonada, apresa amb tanta i tanta sacralitat, us ve una mena de mareig i us doneu compte que us aneu tornant estúpids.

Al, si féssim estadístiques!

Consideracions sobre la música

En Joaquim Pecanins ha donat amb aquest tema una conferència a l'Associació de Música. No cal dir, com la conferència mereix tots els elogis. Amb una cordialitat i amb una vivacitat extraordinàries el senyor Pecanins ha tractat d'iniciar. Això és una cosa molt difícil. I he de dir que si els que Pecanins no ha reeixit, o sia, si els que no estaven iniciats han sortit tan poc iniciats com abans d'entrar-hi no ha estat pas per culpa seva. El senyor Pecanins no ha estat pas el temps. Ha fet un esforç incommensurable, ajudat per la seva característica simplicitat per donar-se totalment al públic, que prou sap l'il·lustre conferenciant que aquesta és la millor arma perquè el públic conseqüent se li doni totalment també.

El senyor Pecanins en començar la seva lliçó, ha confessat franca i ment els seus dubtes. — Tindré — ha dit — alguna eficàcia la meua conferència? En cas contrari em sebraria greu perquè tinc molta feina. — Confesso que jo, en començar, vaig adherir-me, amb l'entusiasme que desvetlla una tan rara coincidència de pensament, als dubtes del musicògraf. Ara, però, ja no podria adherir-me. I per no fer ultratge a la seva franquesa, em veig en el deure de respondre amb franquesa. Senyor Pecanins, la vostra conferència no ha tingut cap mica d'eficàcia.

Reposem una mica.

No ha tingut cap mica d'eficàcia. Per culpa de qui? La vostra conferència o la vostra lliçó — com vulgueu — senyor Pecanins, he dit amunt que mereix tots els elogis. Diré més: la vostra conferència ha estat mestri-vola.

Sincerament, la vostra conferència és merèxia ben bé la corona de l'eficàcia. La vostra conferència mereix l'honor d'ésser la base de tota tasca futura d'iniciació de l'Associació de música. Així i tot no ha tingut eficàcia.

Jo no sé pas si sóc o no sóc un esperit selecte, si tinc o no tinc bon gust però confesso que en sortir al carrer estava atòlit. Allò que se'n dia atruït! És clar que vos m'objectareu que tampoc us adheriu al meu dubte i que francament m'heu de dir que sóc un pobre diable. Però, senyor Pecanins, de pobres diables com jo n'hi havien a grapat a escoltar-vos! De pobres diables com jo n'hi ha a grapat per tot arreu. La immensa majoria de gent — potser vos també — són uns pobres diables com jo que no poden aguantar serenament quatre hores de conferència. L'altre dia me'n vaig convèncer. Quatre hores! Us penseu que és poc?

Concretant més. Si jo vaig sortir atòlit de la vostra conferència, vol dir que a mitja vaig començar a avorir-me. Maleït el cas, naturalment, que n'heu de fer de les meves apreciacions sobre les virtuts soporífiques de la tercera hora d'una conferència! Però, senyor Pecanins, amb jo n'hi van haver molts que coincidiren sobre el cas concret d'aquestes virtuts. En una paraula, i perdonem la brutalitat o la sinceritat — diu com vulgueu — n'hi van haver molts — deixeu-me llançar a l'aventura per veure si m'erro — n'hi van haver moltíssims que es van avorir. Que aixequi el braç, si no, el que en acabar estava francament, netament, totalment despert!

Si un home de la vostra altura fracassa, que hem d'esperar de tota la futura obra educativa de l'Associació? Deixeu que continuï sinera que ja he començat. Res, absolutament res. — Poseu absolutament amb lletra grossa, pronunciant-ho a poc a poc i amb certa melangia i ho tindreu — RES!

Es necessari que l'Associació condensi les conferències. Menys hores, i si pot ésser la mateixa quantitat específica de cultura. Per desgràcia la gent es fixa més en la primera que en la segona d'aquestes dues coses. Però la multitud moltes vegades té raó (això ho diu el més heremètic i el més egoista, el més menyspreuador, el més anti-poble, dels pensadors de l'Alemanyà!) Ara la multitud, i jo com un dels elements d'aquesta multitud, el més humil, el

més tènol, el més insignificant, el més menyspreable, tenim raó. Aquest aplac de «pobles diables» que vénen de bona fe a les vostres conferències i jo, el més pobre de tots els diables, tenim tota, absolutament (també amb lletra grossa) tota la raó. Quatre hores!

WHITE

L'estalvi

A la Caixa d'Estalvis han ingressat 42.426 pessetes procedents de 1.010 impositors, essent 17 el nombre de nous impositors.

S'han retornat 26.091 pessetes 37 cèntims a petició de 79 interessats.

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

Conferències importants

Ahí, a migdia, va donar al local de la Lliga Regionalista una importantíssima conferència el catedràtic de la Universitat de Barcelona doctor don Joanm Balcells.

El local era ple de gom a gom, abundant entre la concurrència les personalitats de més relleu de mostra intel·lectualitat.

L'il·lustre conferenciant analitzà l'estat de l'ensenyança, especialment la secundària, arribant a diverses conclusions, entre elles la de que és necessari que aquesta ensenyança sigui ben catalana perquè sigui ben eficaç.

El treball del doctor Balcells fou molt aplaudit.

A les vuit de la vetlla, donà al Saló de la Diputació una conferència el venerable escriptor tarragoní don Alfred Opisso, tractant d'«Historiadors Tarragonins».

Llegí la conferència l'Arxiver de la nostra Delegació d'Hisenda don Joan Pons i Marqués.

Els senyors Opisso i Pons foren ovacionats.

Viatgers il·lustres

Es troben a Tarragona l'eminent arqueòleg don Vicens de Monagas i l'amic don Joan Ruiz i Porta, arxiver de la Mancomunitat de Catalunya.

De política

Han marxat a Madrid el governador civil senyor Feliu i el senador senyor Payà, encarregant-se del Govern el president de l'Audiència don Joan Antoni Montserrat.

—Ha estat nomenat alcalde de R. O. de Valls don Joan Cases.

La capella del Miracle

En la sessió de l'Ajuntament s'ha acordat procedir amb urgència a retirar les runes de la capella del Miracle, perquè la Mancomunitat de Catalunya pugui començar la restauració de l'absis que encara subsisteix.

De futbol

El resultat dels partits d'ahir fou el següent:

Gimnàstic - Atlètic Valenc 11 a 0. Valls Deportiu - Reus Deportiu set a cinc.

Ibèric de Tortosa - Sitgetà, onze a cinc.

Al camp dels primers.

Altres noves

Ha estat nomenada mestressa auxiliar de l'escola de la barriada de Sant Pere la senyoreta Maria Teresa Bellés Ramon.

—Ahí fou enterrat amb bon acompanyament el nostre amic el fervent catalanista don Salvador Soler, víctima de llarga malaltia.

La Sagarra

SANTA COLOMA DE QUERALT. — El Sindicat Agrícola és digne de tota lloca, doncs treballa activament per a millorar tota mena de labors. Prova ben certa és la corresponent arada, i una màquina segadora que a la vegada lliga les garbes.

—Està a son terme la recollecció de la trepadella.

—La festa tradicional de Sant Antoni, patró dels vells de la Plaça de l'Església i del ram dels paletes, va celebrar-se amb gran solemnitat, contribuint al seu llumí el esplendor i bonança del temps.

—Durant els dies festius dona gust de veure les carrues de jovent que surten a passejar fins a les fonts dels Comtes.

—Ha estat nomenat mestre de Pals el qui ha estat un any entre nosaltres, En Sadurní Hernández.

—La companyia Hispano-Colomina ha posat el nou servei d'omnibus d'Igualada al Balneari de Vallfogona, al preu de cinc pessetes per pasatge.

—La dificultat dels transports de guda a la vega de Barcelona repercuteix fins aquí, essent molt difícil aconseguir els articles necessaris per a la indústria tèxtil, la qual cosa fa preveure l'atur forçós de les fàbriques.

Nou grup escolar a Calella

Se celebrà diumenge la inauguració del grup escolar de Calella.

Per a assistir a la cerimònia sortiren de Barcelona el director de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvi, sota els auspicis de la qual s'ha bastit l'edifici, senyor Moragas, amb els seus funcionaris Srs. Rosset, Manent i altres; el conseller doctor Boix Raspall i el delegat de la Caixa i Vilanova, senyor Torres; l'arquitecte, autor del projecte, senyor En Jeroni Martorell; l'inspector de Primera Ensenyança, senyor Roco, i la inspectora senyora Serrano de Xandri; el secretari del rectorat de la Universitat, senyor Argilés, i representants de la premsa.

A Calella, i després d'oir missa, va organitzar-se la comitiva a les Cases Consistorials, per a dirigir-se a les noves escoles.

Als nois i noies de les Escoles, amb llurs mestresses oficials Na Baltasara Vidal i Na Júlia Bierna, seguien el cor «La Sirena Calellenca», amb el seu estendard, la banda del regiment de Badajoz; l'Ajuntament en corporació, acompanyant a l'alcalde el tinent de la guàrdia civil En Josep Rojals; els rectors de les Escoles Pies i els PP. Agustins, el director i l'interventor de la Sucursal de la Caixa de Pensions, senyors Ferrer i Moner, i nombroses representacions dels Casinos de la localitat.

En el nou edifici escolar s'esperaven el rector de la Universitat senyor marqués de Carulla, recentment arribat en automòbil, i el seu fill Claudi.

El doctor Carulla fou rebut amb mostres de simpatia.

Va beneir l'edifici el rector mossèn Tarrés, qui, en acabar la cerimònia en un breu i sentit discurs exalta la obra per la qual un camp erm s'ha erigit en un temple de cultura.

El senyor Moragas va explicar el significat de l'escola per al poble. La senyora Serrano va idealitzar l'amor en els seus diferents aspectes com a únic i veritable creador de totes les grans obres.

El doctor Boix Raspall va associar-se a la festa en nom del Consell de la Caixa de Pensions.

El marqués de Carulla, que ostentava la representació del ministre de Instrucció pública, en aixecar-se a parlar, fou saludat amb una ovació. Celebrà les excel·lències de l'Escola del poble, planter de ciutadans, i felicità a Calella per l'esforç que realitza i que serà reproductiu per a tots els seus fills.

L'alcalde va dedicar eloqüents frases de gratitud als qui han cooperat a l'edificació de l'escola, i va encomiar l'èxit de la festa inaugural.

Tots els oradors foren molt aplaudits per l'auditori.

El marqués de Carulla empenregué immediatament la tornada a Barcelona.

El grup escolar està situat al carrer de Sant Jaume, al peu de la carretera de Pineda, en lloc cèntric de la població, a l'entorn d'un desenvolupament constant seu. La nova via — passeig de Pl. i Margall — que condueix davant mateix, ha estat aixamplada i s'hi han plantat arbres.

Es compon l'escola, l'arquitectura de la qual és netament catalana, d'una classe per a pàrvuls, tres per a nois i dues per a noies, situades totes en una planta baixa. En un pis alt hi ha una gran sala pròpia per a ensenyaments de les arts i oficis locals, i a la vegada útil per a la celebració d'actes públics. La capacitat total de les classes permet la concurrència de 500 alumnes.

Prop del vestibul hi ha despatxos per a rebre els professors les famílies dels alumnes. Demés, hi ha les dependències precisas per a material escolar i lavabos. Els pupitres de les classes són bipersonals. Hi ha abundós servei d'aigua, tant a l'interior de l'edifici com als patis, i una completa instal·lació d'il·luminació elèctrica.

La superfície edificada és de 900 metres quadrats; la que ocupen els patis de joc i jardí, 3.000 metres.

El seu cost és de 50.000 duros a amortitzar en trenta anys.

Finit l'acte, se servi a les aules de l'edifici un àpat de 40 coberts.

Se suprimiren els discursos i es va donar compte de les adhesions del director general d'Ensenyament primari, del diputat a Corts senyor baró de Guell i de l'ex-senador senyor Bartrina.

A la tarda hi hagueren partit de futbol entre el club local i el del regiment d'artilleria de Manresa.

LLEYDA

(Conferència de les 9 1/2 de la nit)

Revista de Sometens

Ahí es féu la revista de Sometens de Lleyda, acudint-hi les quatre seccions, passaren el caporal del districte don Ramon Felip i el capità ajudant senyor Melons.

Festivals infantils

Ahí es féu a Les Borges Blanques un Festival infantil organitzat pel mestre particular senyor Colomer amb la cooperació del cor infantil del Liceu Escolar de Lleyda.

Es calcula que el presència una gerència de 4.000 persones.

El susdit cor cantà cançons catalanes amb gestos. L'acte fou un gran èxit.

Diumenge se'n celebrà un altre a Lleyda organitzat pel susdit Liceu Escolar en el qual el seu cor infantil donarà una altra festa de cançons catalanes amb gestos.

—Al Casal de l'Estalvi de la Caixa de Pensions per a la Vellesa es celebrà ahir un festival de les alumnes de les escoles que s'ostia l'Institut de la Dona que treballa.

Les alumnes cantaren i recitaren poesies catalanes, castellanes i franceses i la senyora Perenya i la senyoreta Imbernon donaren un recital de música.

L'acte resultà molt del gust del nombros públic que hi acudí.

Recordant la Universitat de Lleyda

El dia 23, amb ocasió del Congrés de Metges de Llengua Catalana, serà posada una Llapida commemorativa de l'antiga Universitat de Lleyda. Serà posada en una casa de la plaça dels Quarters, davant de la qual s'aixecaven els edificis de la Universitat gloriosa.

Altres noves

Ahí feren maniobres les brigades de la Creu Roja anant a Aytosa. Tornaren que ja era de nit.

—El Governador ha convocat per al primer de juliol, a les onze del matí als socis fundadors de la Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat de Lleyda.

—El Govern civil ha aprovat els pressupostos de Torredors, Pobla de Clérvoles i Surp i Riap.

—Don Ramon Palau ha sol·licitat permís per a establir una línia d'autobusos públics de Lleyda, a Albosa, Torredors, Benavent de Lleyda i La Portella.

GIRONA

(Conferència de les 9 30 de la nit)

El concert de la Simfònica

Demà hi haurà al Teatre Principal el concert organitzat per l'Associació Musical el qual anirà a càrrec de l'Orquestra Simfònica de Madrid.

Agafada de contrabandol

Els carabiners han agafat a la badia de Roses un vapor amb motor carregat amb 83 paquets de contrabandol. El vapor ha quedat custodiat i els paquets han estat remesos a la Delegació d'Hisenda de Girona.

Aterratge forçós

L'avió núm. 181 de la Companyia Lateolire va haver d'aterrar per una petita avaria damunt d'un camp del terme de Massenet de la Selva. En voler aixecar el vol, després d'aparar la avaria, topà amb un terrapè, trencant-se l'hèlix, però resultant il·les els dos passatgers i el pilot.

Aquest quedà custodiat per la guàrdia civil i els viatgers anaren a Sils, a pendre el tren de França.

Desgràcia

Al lloc nomenat «El Motxo» del terme de Sant Feliu de Buxalleres bolcà un carro de bous, propietat del veí Joan Valls Torrents, amb la desgràcia d'agafar sota la càrrega el fill de l'amo Emili, de 25 anys, el qual morí asfixiat.

Reunió de Comissions

Aquesta corporació està convocada per a demà a les sis de la tarda.

—Avui s'ha reunit la Comissió Mixta.

Costes de Garraf

SITGES. — Amb motiu de la inauguració i d'ésser benefici un artista fornol a la nostra església parroquial, per ser-hi col·locada la imatge dels religiosos del Sant Crist, s'han llemes cultes religiosos el diumenge passat. A les vuit del matí, Comunità general dels devots del Sant Crist. A les deu, Ofici amb exposició, en el qual piadosos acte assistí una extraordinària concurrència.

A les sis de la tarda, sortí de l'Hospital de Sant Joan Baptista la processó que acompanyava la venerable imatge del Sant Crist fins al temple parroquial. A la processó, després de molts feligresos que portaven altes, hi figurava el Pomell de Joventut de noies en nombre de 50, abillades amb la típica caputxeta blanca; a continuació seguien un gran nombre de senyors i senyores devots de la Sagrada Imatge. Tancava la processó el Sant Crist, en quina imatge es destacava en mig de sos peus un gran ramell de clavells; després venia la clerecia, una nodrida representació de l'Ajuntament, el jutge municipal i el senyor capità de carabiners.

Una vegada a l'església, després de l'última estació del Via-Crucis, el senyor ecònom mossèn Lluís Montfort, va fer un bell sermó, desenrotllant amb gran eloqüència el tema de Jesús Crucificat, el Rei dels homes, el Rei de la pau i el Rei immortal. Després del sermó es va donar la benedicció i començà l'adoració del Sant Crist. Acabada aquesta cerimònia es féu la col·locació de la imatge del Sant Crist al fornol, en mig d'una gran il·luminació, en quin tron produïu un grandios efecte la Real Imatge.

Durant el curs de la processó, un septim d'instruments de vent executà motets de música sacra apropiada a l'acte.

El temple presentava l'aspecte d'un dia de gran festa.

Pla del Llobregat

ESPARRAGUERA. — La festa de Sant Antoni de Padua es celebrà en aquesta vila amb gran esplendidesa i concurrència mercès a la iniciativa, va i desinteressat altruisme del conegut comerciant de Barcelona don Antoni Altisent.

A les nou del matí la banda de l'Asil Naval recorregué els carrers tocant airores marxes.

A les deu, ofici solemne a l'església parroquial, cantant-se la missa de la «Mare Déu de Núria» pel chor dels Pomells acompanyats de la banda.

Enaïti les glòries del Sant el reverend doctor don Josep Planas, i al final es cantaren els goigs pels fideles acompanyats de la banda, que produïren molt bon efecte.

A les dotze es repartiren bons de pa i carn i després es ballaren sardanes a la plaça de l'església.

A les quatre de la tarda, començà després es celebrà l'últim dia de triomf dedicat a honor del Sant, sortint la processó infantil que va ésser una nota simpàtica, perquè hi van concórrer quasi tots els nens de la vila amb rams de flors.

A les sis, antífona de sardanes a la plaça i al Patronat, acomodant-se els nois de l'Asil Naval que deixaren un bon record d'aquesta formosa i caritativa festa organitzada per les administradores de la confraria del Liri de Sant Antoni i patrocinada pel senyor Altisent.

Dels Mossos d'Esquadra

Els de Sardanyola donen compte de l'atracament de què fou víctima el jove Joan Grau Masana, que portava el setmanal consistent en 3.500 pessetes, destinades al pagament del personal de la fàbrica de filats de NESTLE-Umbert, fet que ja coneix el lector.

Els de Sant Adrià del Besòs demueclaren un subjecte per infringir la llei de caça, i dos subjectes per dany a la propietat.

Els de Sant Quintí de Mediona detingueren dos captaires que, havent begut massa promogueren un fort avallot a la via pública.

Els de Sardanyola denunciaren un matrimoni d'aquella població per haver permès que una filla seva menor d'edat saltés un reixat d'una torre d'aquell terme i robés sis ampolles de xampany.

Els de Cornellà posaren a disposició del jutjat municipal els subjectes Josep Brionès Trevillo i Pasqual Milanes Aparicio, de la província de Múrcia, els quals per ressentiments antics agrediren a cops de pedra a l'hor conveí Jean Dalmau Estedella, fent-li tres ferides al cap, de pronòstic reservat.

Els del Prat del Llobregat denunciaren cinc subjectes presumptes autors del furt de llenya a Mar denuncien.

Els de Vilassar de Mar denunciaren un subjecte per infringir el reglament de policia de carreteres.

Els de Montjuich denunciaren cinc subjectes pel mateix motiu.

Els de Sant Quintí de Mediona recolliren a la carretera d'aquell terme un ase perdut, i no trobant-se al seu amo, fou posat a disposició de l'alcalde.

Els catalans a Lourdes

La vuitena peregrinació

AVE MARIA...

Amb el cor vessant de joia i abraçant l'esperit amb flames d'amor filial a la Santa Mare del Bon Jesús, tornem a Lourdes, ciutat de Maria, nostra Mare del cel.

Hi anem presidits pel senyor Cardenal Vidal i Barraquer, Arquebisbe de Tarragona; el nostre senyor bisbe, reverend doctor don Ramon Guàrdia, i els senyors bisbes de Vich, Urgell i Solsona, amb una multitud de peregrins de totes les diòcesis catalanes, acompanyant el gran tresor de dos cents germans nostres malalts.

«Aquí ens teniu, li direm a la Verge Puríssima; aquí ens teniu, o dolça Mare de Misericòrdia, font abundosa de tot consol...»

«Venim a satisfer aquell desig del vostre cor manifestat a Bernardeta, de veure-hi molta de gent en aquest lloc santificat amb la vostra presència immaculada.»

«Venim a complir aquella paraula profètica florida als vostres llavis, unit les nostres veus a les de totes les generacions que us proclamen benaurada.»

«Venim per cantar, en aquest paratge deliciós del Pireneu, vora les aigües del Gave, al peu mateix de la roca que fou escambell de la vostra majestat, una i mil vegades la cançó celestial que anuncia als homes l'esperança de salvació: «Ave Maria...»

MOSTREU-NOS A JESÚS...

Sia aquesta, peregrins de Lourdes, l'aspiració suprema del nostre esperit: conèixer més a Jesús, estimar més a Jesús, imitar més a Jesús, per Maria Immaculada.

Es Ella qui ha rebut de Déu l'altíssim ministeri de mostrar Jesús al món; en els seus braços l'han trobat des dels pastors de Betlem i els Magos d'Orient, totes les ànimes bones i santes que han passat per la terra peregrinant cap al cel, que és casa nostra.

Per tot arreu i sempre, però enlloc com a Lourdes, és la Verge Maria la porta i camí per arribar a Jesús Nostre Senyor, Salvador Únic de les nostres ànimes.

Ja fa seixanta cinc anys que el Santuari de Lourdes, «Apologia augusta de la Mare de Déu», és la custòdia més excel·lent en la qual resplendex la plenitud de Jesús, fill de Maria, en la majestat oculta de la Divina Eucaristia.

O Maria! Mostreu-nos Jesús, que neixes Ell i paraules de vida eterna; el volem seguir per a no caminar a les fosques i obtenir la llum viva de la glòria...

Mostreu-nos a Jesús i donem-nos-els en el Pa Sagramentat que nodreix en nosaltres aquella vida divina que Ell viu pel seu Pare qui l'ha enviat principalment de la seva substància i comunament de la nostra felicitat sempiterna. O Maria! mostreu-nos l'Anyell de Déu qui lleva els pecats del món i donem-nos la pau.

LA PAU DE CRIST, EN EL REGNE DE CRIST

Per la pau de Crist en el regne de Crist sospira el nostre Santíssim Pare Pius XI, vicari seu en la terra, peregrin de Lourdes poc abans de la seva exaltació al Suprem Pontificat.

Anem a Lourdes a cercar la pau de Crist en el regne de Crist, per a nosaltres, i per als nostres germans; que enlloc com a Lourdes l'esperit hi respira un ambient suauíssim de pau cristiana, que no es pot comparar amb cap altre gorg de la terra.

La pau del cor per la gràcia de Jesús, solidament fundada en el regne de Jesús; fruit de la fe quan es torna pràctica de la vida; fruit de l'esperança en la vida gloriosa del cel que ens està promesa; fruit de la caritat a Déu i al pròxim, llei substancial del cristià que ha d'estimar sempre en el temps i en l'eternitat.

L'exercici de la fe, de l'esperança i de la caritat és l'ocupació única i constant del veritable peregrin de Lourdes; ideal d'aquestes sagrades virtuts i la font de gràcia per a practicar-les a Maria, la dolça Mare.

Per això a Lourdes la vida cristiana és fàcil; per l'atracció que la Verge Maria exerceix irresistiblement en l'esperit dels homes, Jesús, el Bon Jesús, regna pacíficament en la intel·ligència, en la voluntat i en el cor dels seus redimits.

I per això la pau, la dolça pau, l'eterna pau del cor, la «tranquil·lització», és el fruit saborós que el peregrin de Lourdes s'emporta de l'arbre de la vida d'aquell Paradís

de delícies, trosset de cel posat a la terra.

Reina de la pau! féu que la pau de Jesús sia sempre amb nosaltres...

PREGUEM, GERMANS...

Els dies de la nostra estada a Lourdes sien d'oració; d'oració humil, confiant i perseverant; d'oració a Déu nostre Pare, per Jesucrist nostre Senyor i la intercessió de la Verge Maria, nostra bona Mare...

Oració per la Santa Església, pel Vicari de Jesucrist i els Bisbes i sacerdots de tot el món; per la nostra pàtria, per la nostra família, pels nostres amics, pels pecadors, pels hereges i cismàtics, per la pau i benestar de tots els pobles de la terra, i en especial per les nacions que viuen encara embolicades en les tenebres de la gentilitat.

Preguem, germans, pels nostres malalts... són l'ànima de les peregrinacions de l'Hospitalitat; és per ells que anem a Lourdes; per a consolar-los i enfortir-los en els seus treballs; per ajudar-los en llurs necessitats i pregar amb ells i per ells a la dolça Mare de Misericòrdia, salut per l'ànima i pel cos, a major glòria divina i honra de la Puríssima Immaculada Concepció.

Preguem, germans, i acompanyem les nostres oracions amb obra de penitència i caritat perquè siguin més acceptades davant de Déu Pare Omnipotent.

Per aquesta fins celebrarem a Lourdes actes col·lectius solemnisssims, segons l'ordre que més avall està indicat, als quals han de fer-se com una obligació d'assistir tots els peregrins, devotament.

(D'una allocució dirigida als peregrins de Catalunya.)

La publicació «Lourdes»

S'ha publicat el número corresponent als mesos de maig i juny de la revista «Lourdes», òrgan de l'Hospitalitat. Com tots els números publicats fins ara, el de maig-juny és interessant de debò, sobretot pels que segueixen les devotes excursions catalanes al Santuari famós.

Entre els treballs que publica hi ha una fervorosa allocució als peregrins de Catalunya, el programa de les festes que es faran a Lourdes, advertiments d'ordre general, nota de les darreres curacions practicades, una carta donant compte al director de l'Hospitalitat de la curació d'un pelegrin català, etc., etc.

Hi ha també moltes notes gràfiques ben escollides.

CAL APENDRE ELS CÀNTICS

A Barcelona hi ha cada dia assaigs dels càntics que els peregrins de Catalunya entonan a les festes de Lourdes. Grat sia a Déu, el romiatge de la nostra terra en aquest com en tants altres aspectes constituirà un model d'excursió cristiana. En els assaigs esmenats les nostres cançons assoleixen ja una bella interpretació i un admirable conjunt. Ara cal que el peregrin de fora Barcelona també procurin assajar les cançons. No els serà molt difícil als romans forans aprendre les que hi ha en el cantoral que aquests dies se'ls ha repartit.

D'altra banda, són d'una senzillesa extraordinària i llur melodia és d'aquelles que s'encomanen sobretot als devots marians. Cal tenir en compte que quan s'es al Santuari de la Verge Blanca, se sent l'eco de no poder-se unir a les cantúries que entona en admirable compenetració els fidels de tot el món que s'hi troben.

Ara que hi ha temps per a aprendre-les, cal aprendre-les i cal tenir sobretot una predilecció pel «Credo», que s'entona a l'acabament de la processó de les lluminàries i que revesteix una grandiosa solennitat.

Cal que tothom vulgui fer de peregrin, i de peregrin a Lourdes se'n fa tal cantant. Aquelles riades de gent que formen les processons, sempre tenen la cantúria als llavis i el que no s'hi pot unir s'hi troba malament.

ELS DARRERS BITLLETS

Es despatxa el bitlletatge de totes les delegacions i la quasi totalitat dels bitllets corresponents als romeus de Barcelona. Són poquíssims els que avui no han estat recollits.

L'organització admirable de l'Hospitalitat ha permès repartir en pocs dies tot el material corresponent a més de tres mil peregrins; bitllets, insignies, cantoral, etc., etc.

Amb tot, hi ha alguns romeus, pocs, que encara no han recollit llur documentació. És precis que els qui es troben en aquest cas la recullin demà, al matí, sens falta, car de no

fer-ho així, podrien trobar-se amb dificultats per a emprendre el viatge.

UN BELL OBSEQUI

Una devota ha costejat els paquets de sucre necessaris per als malalts, durant els viatges d'anada i tornada del romiatge.

ELS PRELATS

Assistiran a la peregrinació el cardenal de Catalunya doctor Vidal i Barraquer, el bisbe de Barcelona doctor Guàrdia, el de Vich doctor Muñoz, el de la Seu d'Urgell doctor Guàrdia, i el de Solsona doctor Cornelles.

La presència entre els peregrins dels venerables Pastors de Catalunya, no cal dir com ha d'ésser estimada per tots els devots de la Verge de Lourdes, i com ha de contribuir a la grandesa d'aquesta manifestació de fe de la terra catalana, i a la solennitat de tots els seus actes. No cal dir tampoc com ha de contribuir al consol dels pobres malalts i com ha de servir per a enfortir el prestigi d'aquesta admirable i honorable Hospitalitat de Nostre Senyora de Lourdes, la qual fa tants anys ve organitzat aquest romiatge models d'esperit cristià, contribuint amb aquesta obra, que siguin satisfets els desigs expressats per la Verge a Bernardeta en dir-li: «Vull que aquí s'hi vingui en processó».

ELS MALALTS

Els malalts que van hospitalitzats en aquest romiatge, passen de dos cents, i a llur servei hi van tot un estol d'elements que tindran cura dels malalts, d'aquella manera que saben fer-ho els religiosos i religioses que tots els anys tenen aquesta tasca encarregada.

Poques obres tan meritories poden fer-se com la de contribuir amb una almona a aquest viatge de tots els germans nostres que no trobant remei per a llurs mals en la ciència humana, van a implorar-lo a la que és Salut dels Malalts i Font Santíssima de tota gràcia. Si algú vol contribuir, hi pot fer-ho enviant el donatiu a la Junta de l'Hospitalitat, que té el seu domicili al al Palau Episcopal de Barcelona.

REUNIO DE BRANCADIERS

La Junta de l'Hospitalitat de Nostre Senyora de Lourdes, ens comunica que avui, a dos quarts de vuit, a l'església de Sant Sever, després de la funció del Triduum preparatori a la peregrinació, tindrà lloc una reunió de senyors peregrins que designen prestar llurs serveis als malalts, en qualitat de brancadiers. En aquesta reunió es donaran instruccions i es distribuïràn càrrecs, per la qual cosa és necessari que hi concorrin tots els que desitgin prestar l'abans esmentat servei.

ELS NOSTRES MALALTS

Cridem l'atenció dels nostres llegidors sobre la curació a què es refereix la carta d'un molt zelós amic nostre, que posem a continuació, per la circumstància notable d'ésser l'afavorit per la Verge Immaculada de Lourdes de la mateixa família d'un altre nen curat, segons sembla, miraculosament, en la mateixa peregrinació de l'any passat. Posen poques vegades s'hauran prodigat de tal faison les gràcies de la Mare de Déu en el celebrat Santuari.

«Reverend Dr. don Francesc de P. Codina, prevere».

Barcelona, 18 de maig de 1923.
Caríssim en Jesús: Si amb gran sensibilitat vaig enviar-vos, el mes de novembre de l'any passat, la notícia de la curació miraculosa d'aquell noi de Monells, N'Emili Negre i Boschscoma, i que V. R. per a major glòria de la Verge de Lourdes, es digna publicar en la Revista de l'Hospitalitat, en el número corresponent al mes de desembre del mateix any, amb més satisfacció, si cap, li tremeix avui les presens rutilles, ja que, nosaltres nos per a confirmar-li una vegada més i més aquell miracle, que certifiquen els mèdics d'aquesta ciutat, doctors Martí i Montoriol, com pot veure's pel document que publica l'Hospitalitat en el mes de gener d'aquest any, si que també perquè avui vinc a donar-li una altra nova, que la família de l'agraciat no sap com explicar-ho, sinó atribuint-ho a un nou miracle de la Verge de Lourdes.

Es tracta de la curació d'un noi de 3 anys, En Josep Maria Puigmiquel i Negre, cosí de N'Emili Negre i Boschscoma, qui, com ell, és fill del poble de Monells, de la província de Girona.

Aqueix noi, en l'any 1920, va tenir la desgràcia de perdre un ésser de la seva família, a qui estimava entrançablement, capaçment de tal manera que mai més féu res de bo, fins al punt de caure malalt.

En aquest estat, els pares anaren a buscar mèdics; mes, tot fou inútil, les medicines no feien efecte. I així

fou com s'anà debilitant cada dia més i més, apoderant-se d'ell una gran tristesa.

No podia veure ni sentir ningú; tot li feia pena; sempre volia estar sol; en la seva habitació era l'únic lloc on estava una mica bé; però, amb tot, hi passava la major part del temps plorant.

L'aire era el seu més gran enemic: un petit corrent de seguida el molestava; n'hi ha prou amb dir que al mig de l'estiu vestia com al ple rigorós de l'hivern. I així s'explicava que fàcilment i constipats, donant-li temperatures bastant altes.

Tants metges com el van veure, cap sabia que fer-hi, i els estranyava que una criatura jove com era ell, tingués una malaltia tan seria, pròpia de persones grans.

Un d'ells va descobrir-li vegetacions al coll, i pensant que això era la causa d'això, diu a la família que havia d'operar-se; hi consenten; fan de seguida la petita operació, i tot fou inútil; després de l'operació estava trist i preocupat com abans.

En assabentar-se que el seu cosí anava a Lourdes a buscar la salut tan desitjada s'anima ell també, i tots dos junts, en companyia de la seva família, s'inscriuen a la Peregrinació de l'Hospitalitat de la primavera passada.

Amb feig, amb frenesi, espera que arribi el dia de la marxa: cada dia li era un any. Ja hi som, ja som al desitjat dia 21 de juny; arribem al 22: ja som a Lourdes; i mirin com aquell noi tan covard, aquell noi que no podia sentir una mica d'alguna... mirin com, sense fixar-se en res, es fica cinc vegades dintre la piscina de l'aigua miraculosa de Lourdes, banyant-se tot el cos. «Verge de Lourdes!» — deia dintre de l'aigua — si em convé, torne-me la salut del cosí i la Verge de Lourdes, no hi ha dubte que li ha tornada. Però, si bé és veritat que no experimenta de moment cap senyal de curació, també és veritat que als dos mesos h'ha anat a Lourdes, el 30 d'agost, entrant, completament curat, d'estudiant al Seminari-Col·legi del Col·lell, de Girona. I des d'aleshores ha anat seguint el curs com els altres estudiants, sense cap distinció.

Què l'ha curat? tal vegada les medicines? No ho crec, perquè no n'ha via pres cap més des del dia que va inscriure's a la Peregrinació. Crec, si com creu tota la família i tots els qui l'han vist i el veuen ara, que la seva curació es deu, sense cap dubte, sense cap repar, a la Verge de Lourdes, a la Verge dels miracles.

El que tinc el gust de comunicar-li perquè en faci l'ús que en cregui més convenient.

De vost'afn i amic en C. J. q. b. s. za.

Ramon Santandreu, preve.

(Follet de l'Hospitalitat de Nostre Dona de Lourdes.)

LA BANDERA

Ha estat exposada als baixos del Palau Episcopal — oficines de l'Hospitalitat — la bandera que presidirà per primera vegada el gran romiatge dels catalans a Lourdes.

Es una senyera de grans dimensions i d'una extraordinària bellesa, que honora de debò el qui l'ha projectada i els qui han contribuït a la seva confecció.

Durant el dia d'avui ha estat visitadíssima, mereixent generals elogis.

EL BISBE DE BARCELONA

Una comissió de l'Hospitalitat ha estat a visitar el nostre venerable prelat, doctor don Ramon Guàrdia, per a fer-li remesa oficial de les insignies de peregrinació i del manual corresponent.

El doctor Guàrdia ha rebut amb simpatia els visitants amb els quals ha parlat llarga estona, referent al gran romiatge català.

EL BISBE DE LA SEU D'URGELL

Avui passada va arribar de la capital de la seva diòcesi el bisbe de la Seu d'Urgell, doctor don Justí Guàrdia, amb l'objecte de sortir de Barcelona el dijous, al migdia, amb la peregrinació de l'Hospitalitat de Nostre Senyora de Lourdes, vers la terra de la Verge Blanca.

El doctor Guàrdia, qui va presidir la romeria de l'any 1921, té una especial simpatia per aquest romiatge català.

Jocs Florals

ORGANITZATS PELS POMELLS DE JOVENTUT DE SANS «FE, ESPERANÇA I CARITAT», «POMELLES DE LA DIVINA PASTORA» I «EUSTER DE NATZARET».

Entre les festes organitzades pels esmentats Pomells de Joventut per tal de commemorar el primer aniversari de llur fundació,

figuraven una Jocs Florals oberts a totes les veus dels literats de la terra, que tingueren lloc diumenge passat a la tarda.

Presidiren l'acte l'il·lustre senyor En Bonaventura Pla, tinent d'alcalde d'aquella barriada; el reverend senyor Rector mossèn Josep Puig, i el senyor Joan Puig, en representació del Directori dels Pomells de Joventut, acompanyats del doctor Marc Sanfeliu, conseller dels Pomells organitzadors i d'altres sacerdots i personalitats.

La presidència literària estava formada pel doctor Jacint Laporta, doctor Cebrià Montserrat, prevere, En Melchor Font i En S. Sánchez Juan.

Obert l'acte pel senyor Pla, el doctor Laporta llegí el seu parlament presidencial que fou una bella peça literària, plena de poesia, on l'analogia entre la primavera advenidora i les flors dels Pomells que eren símbol de la festa, s'establí amb un aire frusc i harmoniós.

Tot seguit, En Sebastià Sánchez Juan, justificà el veredict amb uns mots escacents. Resultà guanyador de la Flor Natural el lleureista poeta N'Octavi Sallor, el qual passà a fer ofrena de la distinció obtinguda a la Regina de la Festa. Era l'elegida N'En Montserrat Rocamora i Quatregrases, filla d'En Manuel Rocamora, tan conegut i estimat en la pàtria i les lletres. La gentils majestat era abillada de faixes esquisquiment catalanes, realçant la seva gràcia amb la caputxa vigatana, amb la qual s'honra en honor a la condició de l'acte.

El pas de la comitiva reial fou ovacionat a peu dret pels concurrents.

L'Englatina correspongué a En Nogueras Oller, i la Viola a En Narcís Jofre. Dels accésits els premis ordinari en foren guanyadors respectivament: En Josep Miralles, En Joan Poyell Adell i Mossèn Pere Verdader.

Els premis extraordinaris foren obtinguts pels següents literats: Jordi Vergés, Josep Casanovas, Lluís Bertran i Pijoan, Enric Casanovas, Joaquim Arné Rabell, Antoni Mercadal, Josep Maria Rovira Arriagás, Joan Rafols, Enric Duran, Sch. i Martí Revollós, J. M. Prous Vila, En Pons, Pere Mauri, Josep O. Pascual, prevere; Josep Antonia Tallada, Joan Porta Estany, Xavier Benguerel, Salvador Roca-Roca, i Fuladars Truch, Pere Cases i Andreu Basi i Rabassa.

El doctor Cebrià Montserrat llegí l'acte amb unes paraules d'oportuna significança i plenes del veritable sentit de la institució.

Després de l'acte literari, la Reina, acompanyada del poeta Urdet i de les autoritats anà a oferir la Flor Natural a la Verge de Montserrat, que rebé el present en la mesa de l'altar major de l'església parroquial, formosament il·luminada i plena de fidels. Una Salve fou entonada a chor pels presents abans del comiat.

La festa esdevingué per son èxit i encert, digna de recordança.

Cultura

De la mateixa manera que l'any passat, el Consell de Pedagogia de la Mancomunitat ha ofert enguany a la Federació de Mestres oficials de Catalunya vuit beques de 150 pessetes cada una, les quals es concediran atenent-se a les regles següents:

1.ª Podran ésser demandades per tots els mestres i mestresses oficials de Catalunya, amb excepció dels que exercixin a la ciutat de Barcelona, i preferentment pels qui per raons econòmiques tenen dificultats d'assistència.

2.ª En les instàncies, escrites en paper senzill, es farà constar l'edat del sol·licitant, el seu títol, la seva condició de propietari, substitut o interí, el seu sou i la seva antiguitat en la professió.

3.ª Per tot el dia 10 de juliol, les instàncies hauran d'haver arribat al domicili de la Federació, Ronda de Sant Pere, 55, primer, primera.

Si algun mestre oficial d'aquesta ciutat desitja assistir amb sos alumnes a la projecció de la pel·lícula «Cacant feres a l'Àfrica» al Pathe Cinema (Rambla de Catalunya) i no ha rebut la invitació per a assistir-hi, se servirà passar abans del 22 de l'actual per l'Assessoria tècnica d'aquest Ajuntament on se li assenyalat dintre de la present setmana, dia i hora en la qual podrà efectuar-ho.

El Consell Directiu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana ha concedit lots de llibres per a les Escoles de Jorba, Vilamolat de Mar i Santa Cristina d'Aro.

També s'han concedit lots de llibres amb destinació a un Concurs que organitza la Comissió Delegada d'Arenys de Mar i pel Concurs de Lectura i Escripura que organitza la Comissió Delegada de Valls.

De Societat

El Reial Club Marítim de Barcelona anuncia per a la pròxima verben de Sant Joan el tradicional ball i festa marítima que, a benefici de la Caixa de Pensions dels empleats de l'entitat organitzadora celebra anyalment amb indiscutible encert.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEM LA PUBLICACIO, AMB UN SEGELL O UNA FRAMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA

ANUNCIS D'ESPECTACLES

Teatre Català ROMEA
Tel·l. 3500 A. — Avui, dimarts, a tres quarts de deu de la nit. **DEBUT DE LA COMPANYIA MARTINEZ SIERRA.** Primera actriu

CATARINA BARCENA
amb la magnífica obra d'En Marquina
EL PAVO REAL
Demà, dimecres, el grandios exit.
Es despatxa a Comptaduria.

Teatre Tivoli
Companyia de sarsuela i opereta
PINEDO-BALLESTER
Nit, a tres quarts de deu. La sarsuela en un acte, de Ramos Martín i mestre Guerrero.

LA ALSACIANA
Bugatto, Lloret, Fuentes
i la sarsuela en tres actes, el segon dividit en dos quadros, de M. Poul Aragall i J. M. Castellvi, música del mestre Josep Ribas.

ESTUDIANTINA
Creació personal de l'eminent tenor **EMILI VENDRELL**

Matilde Rosy i Ricard Fuentes
senyors Mir i Aguilà, i els senyors Aznar, Alarín, etc., chor general. Pa-
rella de ball Montero-Fernández, Gui-
llarbes i bandurries. Gran presentació.
Demà, dimecres, a la tarda, 2 pesse-
tes. **LA MONTERA.** Vespere: **LA ES-
TUDIANTE.** Nit: **LA MONTERA.**
i estrena del poema del mestre Sabi-
na HELVA, amb superb repartiment.

Divendres, tarda i nit, grans fun-
cions en honor i benefici de l'eminent
bariton **JOSEF LLUIS LLORET.** Tar-
da: **LAS MARISCALAS** i **LA ESTRE-
LLA ERRANTE.** Nit: **LA MONTERA.**
i estrena del poema del mestre Sabi-
na HELVA, amb superb repartiment.

Teatre Novetats
Temporada d'estiu de 1923

Gran companyia comico-dramàtica del
Teatre Lara de Madrid
Director d'escena

Ricard Simó Raso
Avui, dimarts, a les deu de la nit
la comèdia en tres actes, de don Ma-
nuel Linares Rivas.

Frente a la vida
Estrenada per aquesta companyia al
Teatre Lara, de Madrid. — Demà, a
les deu de la nit. L'entremès de
LUIS BOGOTA i **MIERA, CUAREN-
TA ANOS DESPUES.** i reestrena de la
comèdia en dos actes, dels germans
Quintero.

FEBRERILLO EL LOCO
Dijous, Benefici **CONCEPCIO CATALA**
Tarda, a les cinc. Matinée econò-
mica. La comèdia en tres actes **LAS
DE ULLOA.** Nit. Reestrena de la co-
mèdia en dos actes i un epíleg, dels
germans Quintero. **EL MUNDO ES UN
PASUELO,** i estrena de l'entremès
dels germans Quintero. **ACACIA Y
MELITON,** escrit expropiat per a la

beneficiada. — Dissabte, extraordinà-
ria funció de Verbena. — Aviat: **FOR-
TUNATO.** Creació de Simó-Raso.
Es despatxa a Comptaduria.

ELDORADO
Companyia de drames i comèdies
MARGARIDA XIRGU
Primer actor **ALFONS MUÑOZ**
Avui, a les deu de la nit. Segona
representació de l'interessant drama
en quatre actes i cinc quadros, de
Georges Rivollet, traducció d'Alexan-
dre P. Maristany, amb il·lustracions
musicals de l'illustre mestre Masse-
net, **JERUSALEM.** Decorat nou dels
escenògrafs Brunet i Pous. Apropunt
vestuari. — Demà, dimecres, a la nit,
JERUSALEM.

TEATRE NOU
Companyia de vodevil líric i sarsuela
dirigida pel graciosíssim primer actor
SALVADOR VIDEGAIN
Avui, a tres quarts de deu de la nit,
FUEGO! **EL GRAN BAJA,** represa:
NO TE CASES QUE PELIGRAS!

Teatre Victòria
Tel·l. 4589 A
Companyia Zuffoli Peña
Demà, dimecres, 20 de juny de 1923.
A la tarda no hi ha funció per a don-
nar lloc a l'assag de l'opereta que
s'estrenarà aviat.
LA NOCHE AZUL
Gran esdeveniment teatral. Nit, a
les deu. La preciosa opereta en tres
actes.

LA MUJER D'ORCADA
Creació de Ramon Peña.

TEATRE COMIC
Avui, nit, a dos quarts de deu. **EL
REY QUE RABIO** (tres actes), imi-
table conjunt. — Demà, dimecres,
a la nit, **MARINA.**

Gran Teatre Espanyol
Companyia de vodevil
SANTPERE I BERGES
Avui, nit, a les deu. **PECAT AMA-
GAT.** O **LA MORAL DE LA RAMBLA.**
— Demà, dimecres, a la tarda: **QUIN
COR MES GRAN!** Nit: **PECAT AMA-
GAT.** O **LA MORAL DE LA RAM-
BLA.**

Teatre Poliorama
COMPANIA DE COMEDIA DEL
**TEATRE INFANTA ISABEL DE MA-
DRID.** Direcció: **ARTUR SERRANO.**
Nit, a les deu. Estrena a Barcelona
de la comèdia en quatre actes, adap-
tació de la novella de la baronessa de
Orey, per don Frederic Reparat i don
Joan Ignasi Luca de Tena.

LA PIMPINELA ESCARLATA
Superba presentació. Magnífic deco-
rat de J. Martínez Garí. Fastuosos ves-
tuari confectionat sobre figurins de
la casa Potin, de París. De sorolls
exit quan s'estreni a Madrid per
aquesta companyia, la tasca de la
qual fou qualificada de veritable crea-

ció. — Demà, dimecres, a la tarda.
Matinée popular. **EL PARAISO**
CERRADO. Nit: **LA PIMPINELA ES-
CARLATA.**
Cada dia: **LA PIMPINELA ESCAR-
LATA.**
Es despatxa a Comptaduria.

Teatre Barcelona
Tel·l. 514 A.
COLISEU DE VARIETATS
TEMPORADA 1923-24
Avui, dimarts, a les deu de la nit.
El quadro d'atraccions més bo. Pro-
jecció de notables pel·lícules. Comitè
de la ballarina clàssica **LILIAN GAR-
DEN.** La simpàtica artista **PILAR.** De-
but dels famosos malabaristes **FOUR
CLOVELLY GIRLS.** Grandios exit de
la eminent cançonetista, amb reper-
tori nou i exclusiu i riquíssima pre-
sentació **MARIA CONESA.** Exits de
la formosa cançonetista de costums
regionals **OFLIA DE ARAGON.** —
Demà, dimecres, debut del celebrat
transformista **RAMPO.**

PALACE CINE
Gran Saló de Moda
Avui, dimarts, dia 19, nit. Grandio-
sos programes. La divertida pel·lícula
EN NICOMEDES EMPAPERADOR. La
formosa comèdia **LA SENYORA DE
LONGAIRE.** L'interessant film **LA
DONA DAVANT DEL JURAT.** i cin-
quena jornada de la gran sèrie fran-
cesa Gaumont **EL FILL DEL PIRATA,**
titulada **El passat,** pels renomats
artistes Sandra Milowanoff, Aimé Si-
mon Gerard i Georges Biscot.

Saló Catalunya
Gran cinema de Moda
Notables quintet i trio
Avui, dimarts, grandios exit de la
tan desitjada represa dels «Artistes
Associats»: **EL PETIT LORD,** sence-
ra, primera i segona jornades; la
més grandiosa creació de «Mary Pick-
ford». Estrena: **EL BLANC VIVENT,**
formosa comèdia. — Dijous, a petició
de gran nombre de famílies que no
pogueren admirar la més interessant
de les pel·lícules: **NANUK I L'ESQUI-
MAL,** atrevida, emocionant i sensa-
cional; els expedicionaris es jugaren
mes d'una vegada la vida, sofrint
temperatures de 60 graus sota zero;
l'assumpte més interessant i curiós
que s'ha vist. — El vinent diàluns, la
gran exclusiva «Record film»: **DOLO-
RETES,** segons la cèlebre sarsuela de
costums valencians, original de Car-
les Arniches, música dels mestres Vi-
ves i Quisiant. Preus corrents.

KURSAAL - Aristocràtic Saló
TEMPLE DE LA CINEMATOGRAFIA
Saló de reunió de famílies distin-
gides. — Orquestrina Suñé. — Avui,
dimarts, grandios i selecte programa.
Ultim dia de la grandiosa pel·lícula de
sorolls exit **«PAVO REAL»** (exclusi-
va); delicada comèdia sentimental,

creació de la insigne artista «Alla Na-
zinova». Gran exit de la sensacional
cinta **LA SENYORA DE LUNGACRE,**
pel cèlebre artista «William Russell».
Actualitat: «Carreres d'Autos Penya
Rin, a la Rabassada. Exit colossat de
2a formosa i interessant comèdia
COMTESSA QUIMERA (exclusiva);
sublim creació, per la gentil artista
«Susanna Armelle».
Demà, dimecres, estrena de la mag-
nífica producció americana en colors
AMOR (exclusiva), interpretada per
la formosa artista «Louise Clauin».
Dijous, estrena de la grandiosa pro-
ducció (Gaumont) **ELS NOIS A L'ES-
COLA** (exclusiva), formosa i entrete-
nuda comèdia pel bel·líssim noi «Wis-
ley Barry», conegut a Nova York pel
noi pigat.

Cine Princesa
Granvia Layetana
Tocant a la Plaça de l'Angel
EL LOCAL MES FRESC I COMODE
Avui, dimarts. Exits: **LA MALETA**
NEGA. **EL DRET DE MATAR,** pel cèle-
bre artista Griffith; **L'HOMME SENSE
NOM,** il·lbre cinque, titulat «El pati
de lleons». **L'ESPORT DELS PA-
TENS,** de broma. — Dijous, estrenes,
projectant-se **UNA BONA AMBAIXA-
DA** (Aforia).

PATHE-CINEMA
Rambla de Catalunya, 37
El saló més confortable
de Barcelona
Avui, diàluns
CAÇANT FERES A L'AFRICA
AMB EL RIFLE I LA CAMBRA
la qual, degut al grandios exit
que està obtenint, es projectarà
cada dia en les sessions de la
tarda i de la nit, fins el dia 24
del corrent inclòs. El drama de
gran sensació **RECTITUD,** pel co-
negut actor «Frank Mayo». El
quart «round» de la grandiosa cin-
ta d'aventures de boxa **SONANT
EL CUIRO, O EL BOXADOR ARIS-
TOCRATIC,** pel simpàtic i elegant
actor «Reginald Denny» i la gra-
ciosa comèdia **NO HI HA ROSER**
SENSE ESPINES, per l'intelligent
gos «Brownie».

Frontó Principal Palace
Avui, dimarts. Vespere, a un quart
d'onze. Important partit de pilota.
BARRENECHEA i **URQUIDI** contra
ARGOTILLA i **SALSAMENDI.** Després
es jugarà un segon partit, per aplau-
dits pilotaris.

Gran Concurs Hípic Internacional
En els parcs del Reial Polo
Jockey Club (carretera de Sarrià),
dies 23, 24, 27 i 29 de juny i pri-
mer de juliol. Queda obert l'abo-
nament per a tots els dies del con-
curs, a la taquilla del Teatre de
Novetats, d'onze a una i de qua-
tre a vuit.
NOTA: Als senyors abonats a
l'lotja se'ls reservarà aquesta fins
dijous vinent, dia 21.

Camp de Les Corts
Dia 22 de juny
Olympique de Paris
contra
F. C. Barcelona
A les 4'50 de la tarda

PARC
PISTA DE GEL
TRES SESSIONS
DE PATINATGE DIARIES
Avui:
Primer dimarts de moda
A les nou. **SOPARS AMERI-
CANS,** amb intermedis de
patinatge.
Menú, 15 pessetes: Cotill
orange, Consumé riche en
tasse, Sacumont grillé, Sau-
ce Tartare, Coeur de filet de
Boeuf, Perilleux, Pommes
dorées, Poulets a la broche,
Pêche blanchie malibu, Patis-
serie fine.
A les onze, Jimcana da-
mant del gel (figures diver-
ses). Ball apatxe pels pro-
fessors **DERKSEN-ANGOLA**
Balls damunt del gel i pa-
tinatge general.
Es reserven taules.

TURO
PARK
PARC
DE MODA
Deliciosos i aro-
matitzats jardins.
Infinitat d'inter-
sants atraccions.
Nit, a la Plaça de Festes,
Balls de Fantasia i Saló pels
notables professors
LOS ARGENTINITOS
Concerts per la Banda
de Caçadors de Barce-
lona. Cafè - Restaurant de primer
ordre.

Vendes

Vilanova i Geltrú
Al passeig de Ribes Roges,
prop del mar, en lloc cen-
tric i pintoresc de la magni-
fica platja mediterrània, es
construeixen per a la ver-
dadera, esplendides xaletes, vol-
tats de jardins i amb tota
classe de comoditats: aigua
abundant de l'aqueducte,
electricitat, telèfon, garat-
ge, etc.
Per a més detalls escriu-
re a G. Vivanco, carrer del
Teatre, núm. 15, Vilanova i
Geltrú.

ELECTROMOTORS
I DINAMOS

especialitat en les de
ELECTROQUIMICA
Bobinats - Instal·lacions
Reparacions
Maquinària Eléctrica, S. A.
(Antics tallers Balcells)
Corts Catalanes, 414. T. 558 H.

Joies d'ocasió
Safetes i servets de plata, a
pet. Compro oro, plata, plad,
brillants i perles.
Joaquín de J. Nàñez
Rambla de les Flors, 8A
Cardenal Casañas, 8.

Impressors, editors

Màquines de componere, de
gran rendiment, podem vendre
a empresa editorial que vulgui
multiplicar la seva producció a
preus baratíssims. N'hi ha tres
en bastant bon estat que cedim
a preus baratíssims ad-
quirint-les totes. Escriure a **LA
VEU**, núm. 2657.

5.000 Ptes.
guanyaria
qui tingui
Xinxes
després d'haver usat
INSECTICIDA
«Triunfo»
Venda en drogueries

Torre
Per a vendre o llogar planta
baixa i pla amb bany, wáter i
electricitat, espaiós jardí, peu
tramvia al Passeig Maragall.
Rao: Segura. Unió, 13, entresol.

Gramofon
potentíssim amb algunes pla-
ques vengudes a baix preu. Rao: Ram-
bla Santa Mònica, 14, llibreria.

Rolls
de pianola de 5513 notes, ba-
ratíssim. Rao: Rambla Santa
Mònica, 14.

Venc

aparell fotogràfic gran tamany
a molt baix preu. Rao: Rambla
Santa Mònica, 14, llibreria.

Menjador
saleta, recibidor. Plaça Cata-
lunya, 10, porteria.

Carret i aca
es ven a baix preu. Avinguda
Icaria, 175, S. M.

Minerva
folio, bon estat, 1.000 ptes. Na-
pols, 311.

Underwood i Smith
noves, 500 ptes. Alfons, 51.

Mesures d'obres
EL
CAIRONS
RAJOLS
TOTXOS
Urgell, 40, pral. 1.ª De 4 a 8.

A Badalona
es ven botiga quevures i can-
saladeria. Rao: Alfons XII, 77,
Badalona.

Pianola
nova per absentar-me venguda
en bones condicions. Rao: Rambla
Santa Mònica, 14, llibreria.

Traspasos
Traspaso pis
moblat a la Plaça Sta. Catali-
na, 1, 2on, lloguer 100 ptes. Vi-
sible de 4 a 6.

Demandes

Guàrdia civil
licenciat s'ofereix guarda, vi-
gilant o sereno fàbrica, magatzem
o casa de camp o cosa anà-
loga. També cuidaria tronc ca-
balls, bons informes. Escriure
4236. Empresa Ideal d'Informa-
ció. Rambla de les Flors, 16
(anuncis).

Ocasions a prova
Part de negoci amb 3.000 pesse-
tes rendia mínima obligada en
document. Es ven 3.000 pessetes
en article exclusiu gran nove-
tat i venda produït gran be-
nèfici. Urgell soci. Sant Pau,
51, botiga sastre. Abstenir-se
curiosos.

Agències generals
d'automòbils. Persona coneix-
dora d'automòbils a tota Espa-
nya, amb clientela pròpia, ca-
pax de vendre 40 o 50 cotxes
anuals i d'introduir qualsevol
marca per difícil que sia, sol li-
cita entrar com agent visitant
en casa de gran serietat. Esc.
4277. Empresa Ideal d'Informa-
ció. Reia. Flors, 16 (anuncis).

Senyoreta o senyora
independent que li agradi viat-
jar, amb 10.000 ptes. guanyarà
30.000, en tres mesos recorrerà
tota Espanya en automòbil, tindrà
el capital completament as-
segurat i a disposició de qual-
sevol moment. Assumpte de
gran serietat. Esc. 4276. Em-
presa Ideal d'Informació, Rambla
Flors, 16 (anuncis).

Necessito corredor
d'impremta. Urgell, 40, pral. 1.ª
De 4 a 8.

Serventes

de totes classes col·loco. Passat-
ge Virelana, 24, Casa formal.

Dispeses
Habitació
cedeix casa particular, bany.
Clarà, 24, 2on D'1 a 5.

Luxosa habitació
independent a tot estar per a
senyor de posició, matrimoni o
2 germans o amics. Angels, 6,
tercer, segona.

Muntaner
55, 2on, 1.ª, habitacions confor-
tables tota pensió, bany, ascen-
sor, telèfon, cuina excel·lent,
tracte esmerat, pocs despeses.

A senyor o senyora
d'edat formal admetrien com a
únic despeser en bona casa St.
Gervasi, 3 linies, peu tramvia.
Esc. 4283. Empresa Ideal d'In-
formació, Rambla de les Flors,
16 (anuncis).

Lloguers
Principal esplendí
asc., tel., bany. Enric Grana-
dos, 151 (costat Diagonal).

Per a despatx
habitació balcó carrer, telèfon
i llum. Merve, 3, entresol, 2.ª

Tres sales
per a taller o despatx i habita-
ció, molt bones i centríques al
carrer Palma St. Just, 1. i 2.ª

Matrimoni

bucea pis de 15 a 20 ds. lloguer,
sense mobles, centre, gratifica-
ra 500 ptes. Esc. 4257. Empresa
Ideal d'Informació, Rambla de
les Flors, 16 (anuncis).

Pianos de lloguer de dife-
rents preus. Bruch
n.º 78, entresol. C. BIEGER.

Torre a Vallvidrera
lloger 1.000 pessetes any. Rao:
Avinguda Canigó, lletre D. Ho-
res 4 a 6.

Cedeixo pis
moblat en 3.000 pessetes carrer
Nou, Per a veure el diàluns al
carrer Est. 11, botiga.

Estiuejants
dues sales moblades per a llo-
gar. Prim, 437. Barcelona.

Torre
GRAN
per a llogar, a Sant Cugat
del Valles, moblada i amb
tot el confort. Hi ha garat-
ge, piano, billar, bany, etc.
i jardí. Està situada al peu
del bosc. Rao: Ronda Uni-
versitat, 17, pral. primera.
De nou a una i de tres a set

Pis cèntric

lloger moblat. R. Portal de l'An-
gel, 3, quart, Hores 4 a 6.

Compres
Compro
Enciclopèdia Espana pagant-la
a gran preu. R. Rambla Santa
Mònica, 14, llibreria Univer-
sal.

Linguòfon
comprare a particular amb dis-
cos per a francès o anglès. Es-
criure 4259. Empresa Ideal d'In-
formació, Rambla de les Flors,
16 (anuncis).

Anuncis
Soci capitalista
Per a instal·lar una fotogra-
fia montada amb els avenços
moderns, en populosa barriada
de gran pervivència, acceptaria
soci capitalista amb 20 o 25 mil
pessetes, que podria adminis-
trar personalment. Puc oferir
tota mena de garanties tècniques,
morals i materials. Es-
criure a «LA VEU», núm. 5510.

Agricultors!
Acolliu-vos a l'empad de la CAI-
XA MUTUA contra les pedre-
gades, a carrec de l'Institut
Agrícola Català de Sant Isidre.
Fins el 31 de juliol s'admeten
assegurances de collites per a
un any, amb quotes reduïdes.
Període de l'Institut efec-
tuen les transaccions dels sinistres
a «PORTAFERRISSA» n.º

LA MEJOR TINTURA PROGRESIVA ES LA FLOR DE ORO

Usando esta privilegiada agua
nunca tendréis canas ni seréis calvos
**El cabello abundante y hermoso
es el mejor atractivo de la mujer**

La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro

es la mejor de todas las tinturas para el cabello y la barba; no mancha el cutis ni ensucia la ropa.
Esta tintura no contiene nitrato de plata, y con su uso el cabello se conserva siempre fino, brillante y negro.
Esta tintura se usa sin necesidad de preparación alguna, ni siquiera debe lavarse el cabello, ni antes ni después de la aplicación, aplicándose con un pequeño cepillo, como si fuese bandolina.
Usando esta agua se cura la caspa, se evita la caída del cabello, se suaviza, se aumenta y se perfuma.
es tónica, vigoriza las raíces del cabello y evita todas sus enfermedades. Por eso se usa también como higiénica.
conserva el color primitivo del cabello, ya sea negro ó castaño; el color depende de más ó menos aplicaciones.
Esta tintura deja el cabello tan hermoso, que no es posible distinguirlo del natural, si su aplicación se hace bien.
La aplicación de esta tintura es tan fácil y cómoda, que uno solo se basta; por lo que, si se quiere, la persona más íntima ignora el artificio.
Con el uso de esta agua se curan y evitan las placas, cesa la caída del cabello y excita su crecimiento, y como el cabello adquiere nuevo vigor, **nunca seréis calvos.**
Esta agua deben usarla todas las personas que deseen conservar el cabello hermoso y la cabeza sana.
Es la única tintura que á los cinco minutos de aplicada permite rizarse el cabello y no despiden mal olor; debe usarse como si fuera bandolina.

Las personas de temperamento herpético deben precisamente usar esta agua, si no quieren perjudicar su salud, y lograrán tener la cabeza sana y limpia con sólo una aplicación cada ocho días; y si á la vez desean teñir el pelo, hágase lo que dice el prospecto que acompaña á la botella.
De venta: principales perfumerías y droguerías de España y Portugal.

BALNEARI "LA PUDA DE MONTSERRAT"

CURA TERMAL SULFUROSA - (15 juny - 15 octubre)
Artritis, Afeccions del pit, Post-Gripal i de la pell.

Baixador «LA PUDA» Línia Barcelona-Martorell-Manresa (Magòria) vuit trens diaris
INFORMES: Diagonal, 460 i Balneari. - (Telèfon 507, Martorell)

SATISEACCIÓ
Sempre heu aigua mineralitzada amb les delitoses Salutinas, que m'han tret el reumatisme, em fan venir gana i pacifia fins les pedres.
Capes mèdics de 12 botons de granitat per a 12 litres i fls. 150
Distributors generals
Ella de J. J. V. V. i R. R. a. a. a.
Martorell, 27 i Barcelona

SALUTINAS

¡Mujeres! el resplandor glorioso de los productos Peca-Cura, es la única luz que os conducirá al puerto de salvación.
JOVENTUT PERPETUA
Sabó, 1.50.—Crema, 2.50.—Polvos, 2.50.—Aigua catànica, 5.50.
Aigua de Colònia, 3.50, 6.10 i 15 ptes. segons frasc. Locions per al cabell, 4.50, 6.50 i 10 ptes. segons frasc.
Darreres creacions
Productes sèrie «IDEAL»
ACACIA, Mimosa, GINESTÀ, Rosa de Jericó, ADMIRA BLE, Matinal, CHIFFRE, Rocío Flor, ROSA Vértice, OLA VELL, Muguet, VIOLETA, Jazmin.
Sabó, 3.—Polvos, 4.—Loció, 4.50, 7.50, 1.20 ptes., segons frasc.
Essència per al mocador, 15 pessetes frasc amb estoiç.
CORTÉS GERMANS - BARCELONA

HERNIATS

L'últim avenç científic per a combatre amb èxit segur vostres hèrniés sense operar és el **BRAGUER MEDICAL VIVES**, admiració de la Ciència Mèdica i sens parió al món. Rebutgeu les imitacions.

Despatx: de 9 a 1 i de 3 a 7
Rambla del Centre, 12, pral. - Casa VIVES
(TOCANT AL LICEU)

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes
Tot el que's necessita per a fer-les
Antiga Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pral.

Serveis de la Companyia Transatlàntica

LINIES A ANTILLES, MEXIC I NOVA YORK
MONTEVIDEO
El vapor sortirà el dia 25 de juny de Barcelona, el 26 de València, el 28 de Màlaga i el 30 de Cadix cap a Nova York, Havana, i Veracruz.
ALFONSO XII
El vapor sortirà el dia 17 de juny de Bilbao, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Coruña, cap a Havana i Veracruz. Admet càrrega i passatge cap a Costarique i Pacífic amb trasbord a Havana.
LINIA DE VENEZUELA, COLOMBIA I PACIFIC
Buenos Aires
El vapor sortirà el dia 10 de juny de Barcelona, el dia 11 de València, el 13 de Màlaga i el 15 de Cadix cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havana, La Guayra, Puerto Cabello, Caracas, Sabanailla, Colón i pel Canal de Panamà a Guayaquil, Callao, Molendo, Arica, Iquique, Antofagasta i Valparaiso. Sortida de Valparaiso el 13 de cada mes tornant per la mateixa ruta fins a La Guayra i d'allí a Puerto Rico, Canaries, Cadix i Barcelona.
LINIA DE BUENOS AIRES
REINA VICTORIA EUGENIA
El vapor sortirà el dia 4 de juliol de Barcelona, el 5 de Màlaga i el 7 de Cadix cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.
LINIA DE FERNANDO PÓO
CIUDAD DE CADIZ
El vapor sortirà el dia 15 de juny de Barcelona, el 16 de València, el 17 d'Alacant i Cartagena, i el 20 de Cadix cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, altres escales intermèdies i Fernando Póo.
SERVEI A FILIPINES I PORTS DE XINA I JAPÓ
ISLA DE PANAY
El vapor sortirà de Corunya el dia 1 de juliol, cap a Vigo, Lisboa i Cadix d'on sortirà el 13 cap a Cartagena, València i Barcelona i d'aquest port el 19 cap a Port-Saïd, Suez, Colombo, Singapore, Manila, Hong-Kong, Xang-Hai, Nagasaki, Kobe i Yokohama, admetent passatge i càrrega per als dits ports i per altres punts per als quals hi hagi establerts serveis regulars des dels ports d'escales abans indicats.
A més dels indicats serveis, la Companyia Transatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York i ports del Cantàbric a Nova York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides dels quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.
Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, i passatgers als quals la Companyia dona allotjament i tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors tenen Telegrafia sense fils.

Es la Reina de les Aigües de Taula la de la VALL DE SANT DANIEL Girona

CURA LES AFECCIONS DEL FETGE, RONYON, CESTOMAC, INTESTINS, etc. etc.
MANANTIAL MIRALLS Bicarbonatada, calciosa-sódica-manganosa, variatíssima i única-arsenical.
Estimulenta i carbònica com la de Apollinaria. Durant l'estiu resulta deliciosa bevent-la fresca.
El seu dipositori: JOSEP PAGANS, carrer Ponent, núm. 28

TENIR

UN BON PAÏDOR

ANEU EN COMPTE
Refuseu com a falsificacions les caixes que no portin la firma dels únics concessionaris per Espanya i Urúach i C^a Bruich, 48

Demaneu-lo en farmàcies i centre d'específics

és una gran riquesa, una fortuna inapreciable. Par-ho tot sense molesties, sense fatigues, sense dolors, és un tresor que cobdicia aquell que té l'estómac delicat. — D'atò no en puc menjar... — Això potser em farà mal... — El melge m'ha dit que d'això... Proveu tant sols vuit dies de prendre l'**Estòmec Artificial**, i totes aquelles exclamacions desapareixeran de vostres llavis. Alivi immediat. Curació certa i prompte.

Avisos

BATXILLERAT
Lliçons particulars per professor pràctic i acreditat. Escriure LA VEU, n.º 3.872 indicant assignatures.

Gran LIQUIDACIÓ
en el

Taller de Calçat
Marca VILARET
La Verdad
MATERIALS, FABRICACIÓ I PREUS NOUS

Grans gangues per a
Senyor de 12 a 40 ptes. parell.
Senyora de 3 a 40 ptes. parell.
Nena o Nen de 3 a 15 ptes. parell.
Garantit a mida o d'encàrrec

Especialitat per a pens delicats i classes de luxe
PERUS ECONOMICS
Cortes apartats
Vendes al major i detall
COMPOSTURES DE TOTES CLASSES

Tapineria, 29

Gramola règia
venc amb diafragma «La Voz de su Amo» i més de 200 peces de celebrats mundials: Titta-Ruffo, Galvani, Palet, Titto, Shipka, etc. Costà prop de 3.000 ptes. Ho dono per 1.000 ptes. Escriure 4259, Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16 (annuncis).

CATARROS

antigues i recents
TOSES, BRONQUITIS
CURADOS RADICALMENTE por la
Solución Pautauberge
que procura **PULMONES ROBUSTOS** y preserva de la **TUBERCULOSIS**
L. PAUTAUBERGE, 10, R. de Constantinople, PARIS

Catarro dels nois

L'Anti-cataral BORBONET, és el veritable específic actiu dit per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena de tos de les criatures.
Farmàcia de l'autor, Carders, 44; Doctor Adreu i J. Viladomat, Rambla de les Flors.

La Mutual Agrícola de
Propietaris, S. A. per a l'extracció de llatrines. Dirigir-se per a avisos, al Passeig de Sant Joan, 30, pral. i tel. 1578 S. P. i 529 H.

Missatgers «RAPIDS»
(Continental)
SERVEI RAPID
Repartiment de tota classe de circulars i esqueles a domicili, petits paquets i tota classe d'encàrrecs.
EMPRESA IDEAL
D'INFORMACIÓ
Rbla. Flors, 18, baixos
Telèfon 4.863 A.

Professor de piano i solfeig
d'ortografia: Consell de Cent, 391

Ofertes

Aprenent forner
i pastisser avantat, s'ofereix amb bones referències. Rda Pó IV, núm. 47, primer, primera

PER A COBRADOR
o carrec semblant s'ofereix jove que té bastantes hores lliures i bones referències amb fiança. Rda Goya, 20, sastreria (Gràcia).

Dispeses
Senyora cedirà dues habitacions a tota pensió. Rda Xuclà, 17, 1er.

Habitacions
independents per a llogar a St. Gervasi, amb pensió o sense, al peu 3 línies tramviàries. Escriure 4283, Empresa Ideal d'Informació, Rbla. Flors, 16 (annuncis).